

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
AİLE BÜTÜNLÜĞÜNÜ OLUMSUZ ETKİLEYEN
OLAYLARI ARAŞTIRMA KOMİSYONU
TUTANAK DERGİSİ

9'uncu Toplantı
24 Şubat 2016 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- SUNUMLAR

- 1.- Arif Öz'ün, nafaka ve icra yoluyla çocuk görme hakkında sunumu*
- 2.- Leyla Tan'ın, erken yaşta evlilik hakkında sunumu*
- 3.- Boşanmış İnsanlar ve Aileleri Platformu Başkanı İlknur Birsal'in, boşanmış aileler hakkında sunumu*
- 4.- Babasız Bırakılan Çocuklar, Çocuksuz Babalar Derneği Başkanı İbrahim Aksoy'un, boşanmış babaların sorunları hakkında sunumu*

5.- *Muhammet Kızılırmak'ın, boşanmış babaların hukuki, psikolojik ve sosyolojik sorunları hakkında sunumu*

6 - *Boşanmış Babalar Platformu adına Necil Beykont'un, boşanmış babaların sorunları ve çözüm önerileri hakkında sunumu*

7.- *KADEM Başkanı Emine Sare Aydın Yılmaz'ın, KADEM'in çalışmaları hakkında sunumu*

8.- *Üsküdar Üniversitesi Kurucu Rektörü Prof. Dr. Nevzat Tarhan'ın, ailenin bütünlüğü sorununun çözüm yolları hakkında sunumu*

III – ARAŞTIRMA KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELER

1.- *Kadın sığınmaevinden gelen Gül ve Pembe rumuzlu iki konukla görüşme yapılmasına ilişkin görüşmeler*

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 3

24 Şubat 2016 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.14

BAŞKAN: Ayşe KEŞİR (Düzce)

BAŞKAN VEKİLİ: Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

SÖZCÜ: Ali ÖZKAYA (Afyonkarahisar)

KÂTİP: Emine YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa)

BAŞKAN – Çok değerli misafirlerimiz, değerli uzmanlarımız; bugünkü toplantımızı açıyoruz.

Her toplantıda yaptığım girişi yapmak istiyorum hem kayıtlara geçsin hem yeni katılımcılarımızla da paylaşalım diye.

Komisyonumuz Aile Bütünlüğünün Korunması ve Boşanma Olaylarının Araştırılması Komisyonu kısaca. İlk günden itibaren konuştuğumuz konu bu. Aileyi tanımlarken, ailedeki sorunları tanımlarken genelde karı koca ve kadın ve erkek üzerindeki sorunları konuşuyoruz. Oysa biz bir aileye doğarız. Yani bizim medeni hâlimiz değişince aile olmayız. Bir aileye doğduğumuz için aslında bir aileyiz biz. Onun için, sadece kadın ve erkek üzerinden aileyi tartışmayacağız bu komisyonda; çocuklar, o ailede varsa engelliler, varsa yaşlılar, o aileyi oluşturan tüm bireylerin o aile bütünlüğüne yönelik sorunları varsa o sorunların çözümü bizim konumuz, Komisyonumuzun konusu. Onun için, sadece kadına yönelik şiddet, kadın erkek ilişkileri üzerinden bir yöntem izlemedik. Bugüne kadar, geçtiğimiz bir ayda kamu kurum ve kuruluşlarını dinledik. Bu alanda elde edilen verileri, araştırmaları dinledik Komisyon üyeleri olarak. E, tabii geçtiğimiz hafta sonu da iki ziyaret gerçekleştirdik; Urfa ve Kilis'e. Urfa, demografik çeşitliliği açısından bizim için kıymetli bir şehir. Bir diğeri de Kilis. Kilis de nüfusundan daha fazla Suriyeli misafir barındırdığı için bizim için kıymetli bir şehirdi. Bir anlamda doğal bir laboratuvar, "Ankara'da uzaktan duyduklarımızın sahada ne kadarını görebiliriz?" diye gittik. Tabii bir günlük bir seyahatte her şeyi görme fırsatınız ve şansınız yok, ama olabildiğince yoğun bir program izleyerek sahadan veriler elde ettik.

Bugün iki sivil toplum kuruluşumuz var, onları dinleyeceğiz. Fakat ondan önce, ilk toplantıda da söylediğim gibi, sadece kadın ve sadece erkek üzerinden gidebileceğimiz bir çalışma takvimimiz yok bizim. Bu süreçte, özellikle çocukları birinci derece etkileyen velayet davaları -bu konuda çok ciddi mesajlar aldık, bu komisyon kurulmadan önce de bildiğimiz bir konuydu ve ilk toplantıda da söyledik biz bunları- konusu bizim için çok kıymetli bir konu. Hiçbir çocuk icra marifetiyle görülmeyi hak etmiyor. Buna mutlaka bir alternatif üretmemiz gerekiyor.

Bugün, mağduriyetlerini, yaşadıklarını ifade eden tanıklarımız var, farklı alanlarda var. Öncelikle, bu sonsuz nafaka konusu, şikâyet konusu, onu dinleyeceğiz, ne kadar bir mağduriyet yaratıyor taraflarda ve icra yoluyla çocuk görme konusundaki bir mağduriyet hikâyemiz var, farklı hikâyelerimiz var. Birebir tanıkları bugün burada, birebir yaşayanlar. İlk misafirimiz Arif Bey, Arif Bey'i görebilir miyim?

ARIF ÖZ – Buradayım efendim.

BAŞKAN – Evet, hoş geldiniz.

ARIF ÖZ – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Soru-cevap olmasını istemiyorum konuşmacımız konuşurken. Konuşmacımız bitirdikten sonra üyelerimiz soru soracak lütfen. Ama konuşma esnasında soru-cevap yapmayalım, çünkü çok yoğun bir programımız var ve biz, bunu, bire kadar bitirmek zorundayız bu takvimi.

Sizden de Arif Bey rica edeceğim, çok temel, sorun başlıkları ve "Bu nasıl çözülebilir?"le ilgili, çok uzun olarak hikâyeye girerek çıkamayabiliriz burada çünkü 6,7 kişi daha dinleyeceğiz sizin dışınızda ve uzmanlarımız da var, hocalarımız var, onları da dinleyeceğiz.

Evet, buyurun Arif Bey, mikrofonunuzu açıyorum.

II.- SUNUMLAR

1.- Arif Öz'ün, nafaka ve icra yoluyla çocuk görme hakkında sunumu

ARIF ÖZ – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz, sayın misafirler; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyon Başkanımıza ve değerli çalışma arkadaşlarına, beni burada dinleme olanağına kavuşturdukları için teşekkür ediyorum. Ben, bu komisyona şahsi konumumdan doğan problemleri anlatmaktan ziyade sosyal sorumluluk duygumun gereği olarak toplumumuz içinde büyük bir sessiz, kanayan yara olarak gördüğüm için gelip... Yirmi yıla yakındır bir dava sürecimiz var. Benim bu konumumu duyanlardan yüzde 70'i "Kardeş, öldürseydin, zaten on beş yıl yatar çıkardın." demişlerdir. Bu benim fikrim değil. Herhangi bir toplumumuzun, ortalama insanların olduğu ortamda "İşte yirmi yıldır mahkemedeyiz hâlen boşanamadık." dediğimde, toplumumuzun tepkisi bu. Bu tepki beni korkutuyor, endişelendiriyor. Bu endişeden dolayı buradayım.

BAŞKAN – Çok vahim bir tepki.

ARIF ÖZ – Evet, maalesef.

Kendimi naçizane... Yani bütün dinler kadını, anneyi kutsamıştır. Ben de inancı tam bir insan olarak hep öyle bakmışımdır çocuklarımin annesine. Gördüğüm muamele şudur: "Mahkemelerde seni sürüm sürüm süründüreceğim. Çocuklarının yüzünü

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 4

göstermeyeceğim.” Nasıl oluyor süreç? Çocukların arkasından sürekli ateş ediliyor. E, arada ben de kızıyorum, makineyle bir tanyorum, çoluk çocuk hepsi birden yıkılıp, dökülüp kalıyor, bu sefer bir yıl, iki yıl kendim vicdanen rahatsız oluyorum, çocuğumun kalbini kırdığımdan dolayı üzüntümden iki yıl tamir edeceğim diye uğraşıyorum.

Dediğim gibi, ben, burada, esas olarak, şahsi hikâyemden de ziyade bu süreçle ki 1999 yılında başladı, hakkımda beş tane açılmış dava var, boşanmayla ilgili olanı bitti, katkı payıyla ilgili olanı bitti, ama başka versiyonlarla tekrar dava açılarak hukuk kötüye kullanılıyor. Mesela bunun önlenmesine yönelik tedbirler... Ben hukukçu değilim, bu konuda uzmanlarımızın da mutlaka şeyleri vardır. Ben Sayın Başkanımızın uyarısını da dikkate alarak mümkün olduğu kadar başlıklar hâlinde arz edeceğim, bilahare de yazılı verme imkânı varmış sanıyorum bu aldığımız davetiyede...

BAŞKAN – Yazılı da alırsız, evet.

ARIF ÖZ – Bilahare de, ilgili kişilere yazılı olarak bu konudaki yapılabilecekler ya da önerilerim konumundaki hususları arz edeceğim.

Şimdi, tedbir müessesesi mesela bu konularda...

BAŞKAN – Ne?

ARIF ÖZ – Tedbir.

Mahkemeler, erkeğin malına, mülküne her şeyine tedbir koyuyor. Burada, ben, yine, kendi konumumdan ziyade bir dostumun, arkadaşımın yaşadığı hikâyeyi...

Hanımefendi 500 bin lira tazminat istiyor. Hekim arkadaşımın 1 milyar 600 bin lira -bugünkü paralarla- bankada parası var. İşyeri kendisinin -cerrah, profesör arkadaşımız- kızı özel okula gidiyor, eşi lise mezunu, işte -küçümsemek anlamında söyleyiyorum- sabit 1.500 lira maaşla çalışan bir memur. Şimdi, çocuğa işte bilmem ne kadar nafaka, hanımefendiye bilmem ne kadar tedbir nafakası, bütün bindiği araba dâhil her şeye tedbir konulmuş durumda. Şimdi, arkadaş, beyefendi şunu anlatıyor: “Ya, ben cerrahım, grip olsam ameliyata giremiyorum -özel çalışıyor- ameliyat kabul edemiyorum. Ellerim titrese ameliyat yapamam. Bu paranın hiç olmazsa -500 bin lira istiyor zaten karşıdaki insan- 500 bin lirasına tedbir koyun, gerisini kaldırın.” diyor. Ya da “Ben bindiğim arabayı değiştireceğim, satacağım, yani hayatımı yaşamak için mülkümü satacağım, bir şeyi satacağım...” satamıyor. Ne var ne yoksa hepsine tedbir konuyor. Mesela bu tedbir müessesesi gerçekten hukuk sistemimizin içinde elden geçirilmesi gereken bir husus. Buraya yansımaları bu şekilde. Benim için de geçerli. Benim elimde... Zaten ben emeğiyle geçinmiş bir insanım. Her şeye tedbir konuyor. Ben işsiz kaldım. Efendim, emeğimle geçineceğim, başka hiçbir şeyim kalmamış durumda. Bu sefer de hem işe başvurduğum yerlere telefon edilip önüm kesilmeye çalışılıyor “Onu alma, işte o şöyledir, böyledir, kötüdür, bilmem ne.” gibi. Başladıktan sonra, işe başladığın yerlerde bu sefer çocukları uygunsuz şekillerde yanına göndererek tekrar rahatsız ediliyor. Ki bu tedbir müessesesinin elden geçirilmesinde, bu alanla ilgili kısımlarının... Mahkemeler bu konuda gerekli duyarlılığı göstermiyor diye düşünmeye başladım ben. Çünkü tedbir bir dava bitiyor, kaldırılıyor, peşinden yeni bir dava açılıyor. Onun tedbirlerini -işte o mahkeme oraya yazıyor, tapuya yazıyor, orası beriye yazıyor- bu süreç işlerken ikinci tedbir yazısı varmış oluyor, tedbir kaldırılamıyor. Ben, mesela, şimdi on yedi yıldır gidip geliyorum mahkemelere. 1999 yılında başladı şu anda hâlen iki tane -değer tespiti- dava var, yani yürümekte olan dava var, Yirmi yıl dolduktan sonra, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine -hani devletim için haşa hiç düşünmem böyle bir şey ama- adil yargılanmadığım için Türkiye Cumhuriyeti devleti bir boşanma sorununu yirmi yılda çözemediği için tazminat davası açsam ben haklıyım; yani vicdanen de haklıyım, hukuken de haklı olduğum kanaatindeyim. Böyle bir şey düşünmüyorum ama bunun münferit bir örnek olduğunu zannetmiyorum. Bu şekilde olunca da toplumun hukuka olan güveni azalıyor. Yani binlerce yıl önceki gibi ihkakı hak yöntemine, belki de bu son zamanlardaki kadınlara yönelik şiddetin artmasındaki temel etmenlerden birisi bu. Yani, müsaade ederseniz onunla ilgili kısa bir şey arz edeceğim. Ben kendi davalarımı izlerken benden önceki duruşmalara da katılıyorum, yani hukuk sistemimizin işleyişini izlemek açısından katılıyorum. Şimdi, hâli ahvalinden belli, vatandaşın ellerinin içi nasır, üstü başı yani yansıyor yaptığı iş, hayatını nasıl kazandığı konumuna. OSTİM’de işçiyim ve asgari ücretle çalışıyor. Hanımefendiye 450 lira tedbir nafakası, çocuğa 150 lira nafaka. Hâkim karar vermiş. Şimdi, asgari ücretle çalışıyor ve Altındağ’da kirada oturuyor 250 liraya. Vatandaş benden önceki duruşmada, diyor ki erkek: “Hâkime hanım, 450 lira anneye vereceğiz, 150 lira da çocuğa vereceğiz, 600; 250 de kira veriyorum 850 -zaten o zaman da 843 liraydı asgari ücret- ben işe nasıl gidip geleceğim, evimde ne yiyeceğim, ne içeceğim. Yani benim gerçekten başka bir şeyim yok. Bakın, ellerim benim nasır. İşte akşama kadar da ben orada, imalat atölyesinde indir kaldır, getir, götür işlerine bakıyorum.” Yani bu ekonomik ve sosyal durumları araştırma konusu boşanma süreçlerini başlangıcında yaptırılan bir işlem hukuken ama o kadar baştan savma yapıyor ki.

Mesela, yine, bu konuda, kendi yaşadığım örneği vereyim: Ben, Ankara’da yaşadığım hâlde nüfusta kayıtlı olduğum köyüme dava tebligatı gönderiliyor. “O burada yaşamamaktadır.” diye geri geliyor. Tekrar numarasını değiştirerek bir daha gönderiliyor; yani “X köyü 27 numara” yerine “X köyü 37 numara” diye tekrar gönderiliyor, tekrar geri geliyor, tekrar gönderiliyor, benimle hiç alakası olmayan, benim hiç tanımadığım bir yere 3 defa bu şekilde adrese tebligat gönderiliyor, süreç en son olarak da yaşadığım adrese gönderiliyor, tebligatı aldıktan sonra ben haberdar oluyorum durumdan. Buradaki maksat ne? Buradaki maksat, yine hukuku kötüye kullanmak. Çünkü bağlanan nafakalar, diğer şeyler dava tarihi itibarıyla başladığı için, dava açılalı sekiz ay olmuş, on ay olmuş, on ay içinde işte 100 lira takdir edilse bile nafaka olarak 400 lira birikmiş, 100 lira da kendi şeyi 500 lira birikmiş nafaka borcu oluyor. Efendim, bir de aylık taksitleri üstüne bindirince işin içinden çıkılmaz hâle geliyor. Yani erkek mağduriyeti açısından ya da erkeğe yansması açısından arz ediyorum bunu. Çocuklara mesela... Ben sabit bir ücretle çalışmaya başladım. Bir yıl sonra ülkemizdeki işçi emekli maaşlarının artış oranları belli. Ama hukuk tanıyor ki her yıl çocuğa tutuyor kolundan, zaten tutmuyor da genellikle velayet

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 5

aldıktan sonra, tuttuğu avukat... Yani hukuk sistemimizi avukatlar da, avukat mesleği mensupları da çok kötüye kullanıyor. Çünkü rakamlar yükseldikçe aldıkları miktar çoğalıyor. Zaten bir kere vekâleti aldıktan sonra "kadın hakları savunuculuğu" adı altında -yani bura da yine dikkat edilmesi gereken bir husus- işsiz, boş avukatlar "kadın haklarını savunma" adı altında kendilerine bir alan yaratıyor. Benim çok değerli hukukçu dostlarım var. Yani hukukun herkes için gerekli olduğuna da inanıyorum. Ancak, burada, bu istismara ortak olan, ya da hukukun kötüye kullanılmasında aracılık eden avukatlık mesleği mensuplarını da, huzurunuzda, kayda geçsin diye kınıyorum.

BAŞKAN –Toparlayalım Arif Bey, lütfen.

ARİF ÖZ – Şimdi, burada, dediğimiz gibi, mesele, yine ekonomik olarak çökertmek ve toparlanmamasına imkân sağlamak. Çocuğu her yıl götürüyor, dava açtırıyor. O dava bir yıl sürüyor, en az, minimum. Mesela benim çocuklarıma açtırıyor, ben temyiz etmiyorum, bir de temyiz etsem üç sene sonra kesinleşecek, üç sene sonra 100' er lira artış yaptı diyelim ki, ben gönüllü yapıyorum, artırarak ödediğim hâlde hiç artırmamış gibi yapıyor tekrar, mahsup ediyoruz. Sadece işlem mahkemeye gidip gelmek oluyor. Yani bunların önlenmesi ve dediğim gibi, ben yazılı olarak arz edeceğim daha. Yani kadınların da yaşadığı mağduriyetler var.

BAŞKAN – Sadece bir şey soracağım: Psikososyal bir destek aldınız mı yani boşandığınız eşinizle birlikte?

ARİF ÖZ – Hayır. O konudaki teklifimi kabul etmedi maalesef zamanında. Kendim normal psikiyatra giderek kendi kendimi ayakta tutmaya çalıştım.

Başka sorusu olan varsa da...

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ARİF ÖZ – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Üyelerimizden Arif Bey'e soru sormak isteyen var mı?

Ali Bey, buyurun.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Siz "Tebliğat eski köyüme gitti, değişti." dediniz. O davada siz davacı mı idiniz, davalı mı?

ARİF ÖZ – Davalıydım efendim.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Davalı. İlgili kişi, eski eşiniz nasıl olsa oturduğunuz adresi biliyor. Yanlış adresi beyan etti diye savcılığa suç duyurusunda bulundunuz mu?

ARİF ÖZ – Dava bittikten sonra bulunuluyormuş.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Hayır, hayır. Öyle bir şey olur mu. O suç yalan beyan suçuyorsa mahkemeye o gün şikâyet edersiniz. Bunun hukukun içinde hepsinin çözümü var idi. O gün şikâyet etmiş olsaydınız hem mahkemenin dikkatini çekerdiniz "Benim MERNİS adresim bu, yanlış adrese tebliğat yapılıyor." diye O gün düzeltilirdi. Bazen bu tür olaylara biraz da kendi şeyimiz vesile oluyor yoksa işi uzatmış oluyoruz.

ARİF ÖZ – Şimdi, arz edeyim, bu süreci yaşadığımızda daha henüz adrese dayalı nüfus kayıt sistemi yürürlüğe girmemişti, ben o zamandan bahsediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Arif Bey.

ARİF ÖZ – Ben teşekkür ediyorum efendim, dinleme nezaketiniz için hepinize teşekkür ediyorum, saygılar.

BAŞKAN – Leyla Hanım, hoş geldiniz.

LEYLA TAN – Hoş bulduk.

BAŞKAN – Siz Sivas' tan mı geldiniz?

Sizi de dinleyeyim.

Çocukları ne yaptınız? Çocuklarıyla gelmişti Leyla Hanım.

LEYLA TAN – Çocuklar dışarıda.

BAŞKAN – Çocuklar dışarıda. Peki, sizi de dinleyelim.

2.- *Leyla Tan'ın, erken yaşta evlilik hakkında sunumu*

LEYLA TAN – Bana bugün burada söz hakkı verdiğiniz için hepinize çok teşekkür ediyorum, Allah razı olsun diyorum hani sesimi duyurduğunuz için.

Ben buraya çok farklı bir şey için geldim. Erken yaşta evlendiğim için buradayım. Bir erken yaşta evlilik mağduruyum yani. Nasıl mağdurum? İki çocuğumla mağdurum ben. Yani eşimle küçük yaşta evlendiğimiz için eşim şu an cezaevinde.

BAŞKAN – Nasıl bir evlilik oldu, evlilik hikâyenizi bir anlatır mısınız?

LEYLA TAN – Şöyle, ben 14 yaşındaydım, eşim 17 yaşındaydı o zaman. Tanıştık, aileler anlaştı, bir isteme olayı oldu, ondan sonra biz eşimle o bekleme süresini, o nişan süresini beklemedik diyeyim, kaçtım ben eşimle. Daha sonrasında düğünümüz oldu yine. Evlendikten iki sene sonra bu dava ortaya çıktı, hani bizim küçük yaşta evlenmiş olduğumuz. Ama o arada tabii ki büyük oğlum dünyaya geldi 2007 yılında. Ondan sonra ben bir rahatsızlandım, hastaneye gittim, hastanede bu defa polisler geldi "Sen nasıl küçük yaşta evlenirsin?" Ben anlattım hani küçük yaşta evliyim, çocuğum var falan dedim. Bu sefer eşimi gözaltına aldılar direkt hastanede "Siz nasıl küçük yaşta evlilik yaparsınız, nikâh yok, ortada bir çocuk var." Orada eşime dava açıldı. Daha sonrasında mahkemeler falan derken eşime sekiz yıl dört ay ceza verildi cinsel istismar suçundan ama biz evliyiz. Hani ben eşimden bir şiddet görmemişim, eşimle hiçbir sorunum olmamış benim. Bu kamu davasına geçti yani hani hiçbir sıkıntımız yok bizim. Evlendikten sonra birinci çocuğum olduktan sonra 2012 yılında diğer oğlum oldu Bilal Kayra adında. Ondan sonra eşim uzman çavuşluk sınavlarına girdi, uzman çavuş oldu, Siirt'te üç yıl uzman çavuşluk yaptı. Biz sekiz yıllık evliyedik, eşimin cezası kesinleşti, sekiz yıllık evliyken eşim cezaevine

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 6

konuldu ve iki senedir cezaevinde ve sekiz sene dört ay ceza verildi. Ben iki çocukla ortada kaldım. Hani gerçekten mağdurdum. Tamam, küçük yaşta evlenmeyi ben de tasvip etmiyorum hani kimse evlenmesin diyorum küçük yaşta, bu bir suç, tamam ama ben o zaman bunun suç olduğunu bilseydim biraz daha beklerdim en azından. Eşimi çok seviyorum, onun da beni çok sevdiğini biliyorum. Mutlu bir yuvamız vardı, bir anda hepsi talan oldu yani yuvamızın ortasına bir incir ağacı dikildi. Şu anda ne bir düzenim var, çocuklarıma ben söz geçiremiyorum. Öğlum okula gidiyor, yani okuldan neredeyse her gün ağlayarak geliyor. Ben zaten birinci sınıfa çocuğumu gönderemedim diyebilirim. Gitmedi. Okuldan kaçıyor, eve geliyor. Öğretmeni de artık hani o da ne yapacağını şaşırdı, ben de ne yapacağımı şaşırdım. Çocuklarıma da çok sıkıntıda, ben de çok sıkıntıdaayım.

Ha, bu sıkıntıyı çeken bir tek ben değilim. Türkiye'de o kadar çok var ki hani Türkiye'nin kanayan yarası diyeyim. Ben herkesle irtibattayım, hani bu benim bu Meclise dördüncü gelişim zaten bu sebeple. İki senedir geliyorum. Yani artık bir çözüm bulunsun istiyorum ya, iki senedir benim ne çektiğimi bir Allah biliyor, bir de ben biliyorum. O kadar sıkıntıdaayım ki yani sizlere anlatamıyorum o çektiğim sıkıntıları. Eşim uzman çavuşken bir kredi çekti maaşına güvenerek, eşim cezaevine girdikten sonra o borçlar da kaldı üzerime. Neredeyse her gün avukatlar beni arıyor "Borcunuzu ödeyin." diye. Ben gerçekten ne yapacağımı şaşırdım. Eşim orada zaten apayrı bir sıkıntıda, çocuklarından uzak, benden uzak, borçlar da bir yanda. Tamam, ben kaynanamın, kayınpederimin yanında kalıyorum ama onların bana hiçbir faydası yok, Allah devletimize zeval vermesin, ben devletten aldığım maaşla hem eşime bakıyorum hem de çocuklarıma bakıyorum, yani bir şekilde kendimi idare etmeye çalışıyorum ama bu nereye kadar gidecek bilmiyorum, çok yoruldu, gerçekten çok yoruldu yani çok çaresizim. Allah rızası için burada yalvarıyorum, önce Allah'tan, sonra sizden bir umudum.

BAŞKAN – "Devletten aldım." dediğiniz maaş SED mi, sosyal ve ekonomik destek?

LEYLA TAN – Evet, çocuklarıma.

Yani böyle, ben çok zor durumdayım. Hani bu adalet dedikleri şey yüzünden şu an ben mağdurdum. Hani, diyorlar ki: "Devlet kadını koruma altına alıyor." ama beni böyle korumasın devlet, Allah rızası için yalvarıyorum. Şu an gerçekten mağdurdum yani, devlet beni mağdur etti. Bir yerlere ulaşmaya çalışıyorum ama elimden ne gelir ki? Hiçbir şey yapamıyorum iki senedir benim elim kolum bağlı, eşimin orada yatmasını izliyorum yani, çocuklarıma çaresizliğini izliyorum. Benim çocuklarıma kuzenleriyle aynı evde kalıyor, aynı yaşta kuzenleri var, onların babaları içeriye girdiği zaman benim çocuklarıma boynu eğik kalıyor ve bu bana çok ağır geliyor. Tamam, buna "suç" diyorsunuz, "Küçük yaşta evlendiniz, evlenmeseydiniz." diyorsunuz ama insan kaderinden kaçamıyor. Kader yani bu bende, bana Rabb'im böyle bir kader yazmış, ne yapabilirim? Yani küçük yaşta evlendim diye suçlu ben miyim ya da çocuklarıma mı çökmek zorunda bunun cezasını? Ben buraya geldim, Ayşenur İslam, o zaman Bakandı o Hanımefendi, konuştum. Bana dedi ki: "Sen buraya niçin geldin?" Ben buraya yardım istemeye gelmedim, bana para verin demeye gelmedim, ben benim olanı istiyorum ya. Eşim benim, devlet bana nikâhı kıymış mı? Kıymış. Ben onu seviyor muyum? Seviyorum. Ben eşimi istiyorum, çocuklarıma babasını istiyorum. Bana dedi ki: "Ben senin eşin için elimden bir şey gelse de yapmam." dedi. "Yatacak, sekiz sene almış, o cezayı yatacak. Ha, çocuklarına da bakamıyorsan ver ben bakarım." dedi. Ben buraya çocuklarıma vermeye gelmedim ki. Ben buraya çocuklarıma babasını istemeye gelmişim. Çok çaresiz bir durumdayım yani gerçekten, bunu buradan anlatamıyorum hani yaşayan bilir, "Ateş düştüğü yeri yakar." demişler ya hani o hesap benimki de, çok zor durumdayım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Leyla Hanım.

Üyelerimizden Leyla Hanım'a soru sorma isteyen varsa...

Açıyorum mikrofonunuzu Burcu Hanım, buyurunuz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Leyla Hanım, öncelikli olarak geçmiş olsun, yaşadığınız gerçekten çok ağır bir süreç.

LEYLA TAN – Sağ olun, Allah razı olsun.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ben şunu merak ettim: Mahkeme sürecinde sizinle ilgili mahkemeden bir rapor alırdı mı ruh ve beden sağlığıyla ilgili? Çünkü bu tip davalarda oluyor.

LEYLA TAN – Şöyle evet, beni gönderdiler ama hani böyle Adli Tıp falan öyle bir şey yok. Beni orada Numune Hastanesine gönderdiler. Orada sadece bir gittim, psikologla görüştüm tamam, "Ruh ve beden sağlığı bozulmamıştır." diye bir rapor yazdı verdi. Daha sonra beni kadın doğuma gönderdiler. Ondan sonra oradan gelen şeylerle hani ortada bir kemik testi yok, ne bileyim bana "Hastaneden doğum raporun çıkıyor, sana kemik testi isteyemiyoruz." dediler. Ama yani onun dışında hiçbir şey olmadı, çok rutin, basit hani gittim psikologla konuştum. Konuşmadık bile yani adam sadece orada bana yazdı...

BAŞKAN – Ruh ve beden sağlığı bozulmamıştır raporu verildi. Tamam.

LEYLA TAN – "Bozulmamıştır." diye rapor yazdı, evet. Yani benim eşimden yana hiçbir sıkıntım yok ki, onun da benden yana yok, çok şükür.

BAŞKAN – Leyla Hanım, geçmiş olsun tekrar teşekkür ediyorum.

LEYLA TAN – Çok sağ olun, Allah razı olsun.

BAŞKAN – Biraz seri devam etmek durumundayım, soru yoksa hemen hızlıca devam edeceğim.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Saygıdeğer arkadaşlarım, Leyla Hanım geçen yıl ben Genel Merkez Hukuk Müşaviriye Sivas'tan bir kalabalık heyet oraya gelmişlerdi, bu yıl da çok daha kalabalık bir heyetle Meclisteki odama geldiler. Bu şu anda Türkiye'nin çok önemli bir sorunu. Yaklaşık 3 binin üzerinde Leyla Hanım'ın durumunda olan kişinin eşi hapiste, cezaevlerinde. Sayın Vekilimizin söylediği eğer psikolojik travma yaşadığına ilişkin bir rapor alsaydı cezası asgari on beş yıl civarında olacaktı, bir de hürriyeti tahditten ceza veriyor bazı mahkemeler, yalnızca cinsel istismardan vermiş bu mahkeme. Öyle olunca on bir yıl ceza veriliyor.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 7

Bu, ülkemizin çok ciddi bir sorunu. Eski Türk Ceza Kanunu'nun 434'üncü maddesi vardı bunlarla ilgili eğer evlilik devam ederse cezası ertelen ve sonra kaldırılan. Yeni Ceza Kanunu'muzda bu hüküm olmadığı için bu sorun devam ediyor. Ben yüce Meclisin bu konuyu ciddiyetle, Komisyonumuzdan başlayarak bu konuya bir çözüm üretmesi gerektiği kanaatindeyim. Bunu da bütün milletvekili arkadaşlarımıza ve uzmanlarımıza söylemiş olayım.

Şahsi fikrim de var bu konuyla ilgili. Fiilin suç olmaya devam etmesi kanaatindeyim, mutlaka küçük yaştaki çocuklarla evlenenler suç işlediğini bilmeli ve cezasına katlanmalı ama buradaki denetimli serbestliğin 10/8-10/9 gibi indirilerek yani bir yıl cezaevinde kaldıktan sonra düzgün bir aile hayatı varsa, eşine çocuklarına bakıyor ise beş yıl denetimli serbestlik altında bulundurulmalı, daha sonra da bu düzgün hayat devam ediyorsa da kaldırılmalı diye düşünüyorum, bunu da bütün milletvekili arkadaşlarımızın bilgisine sunmuş olayım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Ali Bey.

Buyurun Necdet Bey, açıyorum mikrofonunuzu.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Şimdi, tabii konu çok önemli ve kardeşimizin ifade ettiği şeyler de önemli. Bir cümlesi çok dikkat çekici: “Ben sizden bir şey istemiyorum, benim olan bir şeyi istiyorum.” cümlesi aslında çok vezir bir ifade. Ali Bey bu konuyla ilgilendiği için veya uzmanlarımız, böyle kaç aile vardır.

BAŞKAN – “3 bin” dedi Ali Bey.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Yani şöyle bir milat belirleyip o geçmişe yönelik işte Leyla kardeşimiz ve ailesi gibi insanlarla ilgili hüküm çıkartıp daha sonraki konuda da sizin söylediğiniz doğrultuda bir kanuni düzenleme yapılabilir mi?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bu hususun bence Parlamentodaki bütün partilerin müşterek bir kararıyla olabileceği kanaatindeyim. Yani bu konu basında ve kamuoyunda ciddi şekilde eleştiriye doğrudan muhatap olabilecek, ayrıca da küçük yaştaki çocukların evlenmesinin önünü açmaya meyyal bir durum oluşabilir tedirginliği var. Suistimal yani öyle bir düzenleme yapmalıyız ki – şahsi kanaatim- fiil mutlaka suç olmalı, 15 yaşından küçükle evlenen mutlak surette bir cezaya muhatap olmalı. Bu evlilik hayatı devam ediyor, düzgün şekilde yürüyorsa zaten İnfaz Kanunu çıktığında mevcutların da cezası tamamlanmamış olanlar bundan yararlanacaktır. Onların yattıklarıyla da yüzde 90 dışarıya çıkarlar. Bütün partideki milletvekili arkadaşlarımız ve bir sonraki adım, genel merkezler de bu konuda mutabık olursa herhâlde müştereken bir çözüm bulunabilir.

NECDET ÜNÜVAR (Adana) – Teşekkür ediyorum Ali Bey.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Ali Bey.

Burcu Hanım, sizi de dinleyelim, buyurun.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Aslında bence önemli olan yasa uygulayıcıların tavrı bu tip davalarda çünkü biraz önce özellikle sordum, ruh ve beden sağlığı bozulmuş mu, bu şekilde bir rapor aldırıldı mı, diye. Bir buna bakılmalı.

İkincisi, eğer bir evlilik varsa ve eşin herhangi bir şikâyeti yoksa yani baskı altında, tehdit altında değilse, herhangi bir şiddet görmüyorsa burada verilecek cezanın –yine ceza verilebilir ama- hakkaniyet sınırları içerisinde yani eş ve hele ki çocuklar varsa onları mağdur etmeyecek şekilde bir ceza verilebilir belki ama diğer tarafta da gerçekten küçük yaşta evlenip de çok büyük baskılar gören, şiddet gören, tehdit edilen kadınlarımız var yani onlarla ilgili hem onları korumamız gerekiyor hem de sizin gibi mağdur kadınlarımızı korumamız gerekiyor. Yani burada aslında bıçak sırtı bir denge. Yasa uygulayıcıya bıraktığımızda yasa uygulayıcının inisiyatifi de yani biraz değişik olabiliyor dosyalarda. Onun için burada bana göre bir düzenleme yapılacaksa kadının durumdan şikâyetçi olup olmaması yani eşin ona karşı davranışları, şiddet uygulayıp uygulamaması, baskı altına alıp almaması, evliliğin iyi gidip gitmemesi –ki özellikle erkek tarafından kusurla kötü giden bir evlilik olup olmadığı yönünde bir değerlendirme yapılıp kadının da ruh ve beden sağlığı bozulmamışsa ona göre hakkaniyetli bir ceza verilebilir. Sekiz yıl gerçekten çok ağır.

LEYLA TAN – Gerçekten çok uzun.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Benim kendi memleketimde geçen hafta birisi yakalandı. O da sizinle aynı durumda. On yıl on ay ceza aldı.

LEYLA TAN – Evet, benim çevremde de var o şekilde, on sene alan var.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ve iki küçük çocuk var, eş üçüncü çocuğa hamile. Gerçekten çok büyük bir mağduriyet var. Yani bir taraftan mağdur olan kadınları korumak durumundayız yani onların da hakkını savunmak durumundayız, bir tarafta da sizin gibi mağduriyet oluşanlara da hakkaniyetli davranılmak zorunda. Bunların mutlaka hani somut olayın özelliklerine göre şiddet görüp görmediğini, evliliğin erkek tarafından kusurlu gidip gitmediği, ruh ve beden sağlığının bozulup bozulmadığı, o küçük yaştaki evliliğin hangi koşul ve şartlarda meydana geldiği, bunların iyi değerlendirilmesi ve buna göre hakkaniyetli cezalar verilmesi gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Bir mağduriyet varsa tabii, bunun yeri Parlamentoda konuşmaktır, hukuki bir düzenlemeye ihtiyaç varsa burada hukukçu üyelerimiz de var. Bu Komisyon bütün konuları dinlediği gibi bu konuyla da ilgili raporunda bir değerlendirme hazırlayacaktır. Leyla Hanım, tekrar geçmiş olsun diyorum size.

Teşekkür ediyorum.

LEYLA TAN – Sağ olun. Allah razı olsun.

BAŞKAN – Siz mi söz istediniz Ergün Bey?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa : 8

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Ceza Kanunu'muzun temel mantığıyla da örtüşüp örtüşmediği hususunun tartışılmasına muhtaç bir konu var. Yasalar, malumunuz insanlar eliyle, biz toplumun gerçeğine uygun olarak yasaları çıkarmakla yükümlü kişileriz. Dolayısıyla bu tabii ki doğru yerden, doğru bir şekilde yaklaşırsa hadiseye suç ve cezada orantısızlık konusunun olduğuna ilişkin bir kanaatin olduğu Komisyonunda ve bu yaşanan dramlar da ortada. İki irade var ama bir başka irade diyor ki: "Hayır, ben buna müdahale ediyorum." Dolayısıyla bütün iradelerin ortak bir alanda uzlaşması gerekiyor. Bu konuda Ali Bey'in ifade ettiği gibi o günkü şartlarda biz Ceza Kanunu'muzun hazırlanma gerekçesi konusunu yeniden bir daha hukukçu arkadaşlarla irdeleyerek ama bu konuda mağdur olmuş ailelerin de bu konuya ilişkin kendilerini ifade etme anlamında bir algı oluşturması gerekiyor. Komisyonumuzun oluşacak raporda bu hususa da mutlaka yer vermesi noktasında kayıtlara geçmesi açısından ifade etmek isterim. Suç ve ceza bağlamında bir orantısızlığın olduğunu görüyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Ergün Bey, sağ olun.

Boşanmış İnsanlar ve Aileler Platformu var, bu konuda İlnur Hanım'a söz vereceğim ama ondan önce bir şey söylemek istiyorum.

Ben toplantıyı ilk açtığım gün, ilk yaptığımız resmî toplantıda çerçeveyi belirlerken bunu ifade ettik zaten; boşanma olaylarını araştırıyoruz, Komisyonumuzun bir başlığı bu. Bunu yaparken tabii, icra yoluyla çocuk görmek gibi, nafaka mağduru olduğunu ifade edenler var kendi mağduriyetlerini ifade etmek adına. Biz tüm tarafları dinleyeceğimizi ifade ettik. Benim ve muhtemeldir ki bütün üyelerin maillerine, WhatsApp'larına yoğun mesajlar geliyor.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Boşanmış Aileler Platformundan.

BAŞKAN – Evet, boşanmış aileler ve nafaka mağduru olduklarını ifade eden gruplar tarafından. Takdir edersiniz ki bizim bunların her birini tek tek çağırma imkânımız yok. Sorun belli bir sorun ve o sorunu dinlemek adına burada birkaç temsilciyi misafir ediyoruz bugün. Herkesi tabii, doğal olarak tek tek çağırmamız söz konusu değil, hatta önceki gün çok da sevimsiz bir mesaj aldım yani böyle nezaket sınırlarını çok çok zorlayan bir mesaj, onunla da ilgili gereğini ayrıca yapacağız zaten. Ama bu durumun... Hakikaten şunu söyledim: Bütün tarafları dinlemeye özen göstereceğiz biz, bütün mağduriyetleri ve birazdan zaten mesela sığınmaevlerinden iki hanım gelecek buraya, kimliklerini konuşmadan dinleyeceğiz onları da. Tüm tarafları dinlemeye özen göstereceğiz. Bugün tabii ki hepsini bitiremiyoruz, ilerleyen toplantılarımızda da bu dinlemeleri devam ettireceğiz.

Şimdi, İlnur Hanım, Boşanmış İnsanlar ve Aileler Platformu adına burada.

3.- *Boşanmış İnsanlar ve Aileleri Platformu Başkanı İlnur Birsal'in, boşanmış aileler hakkında sunumu*

BOŞANMIŞ İNSANLAR VE AİLELERİ PLATFORMU BAŞKANI İLKNUR BİRSEL – Sayın Aile Bütünlüğü ve Boşanmaları Araştırma Komisyonu Başkanım ve üyeleri değerli milletvekillerimiz; Boşanmış İnsanlar ve Aile Platformu Başkanı olarak, sizlere seslenişimizi duyduğunuz, sorunlarımıza duyarlılık göstererek davet ettiğiniz ve yüz yüze görüşme fırsatını verdiğiniz için Sayın Komisyon Başkanı ve üyelerine tüm Platform üyelerimiz adına teşekkürlerimi sunuyorum, çalışmalarınızda başarılar diliyorum, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Önce ben biraz Platformumuzdan bahsedeyim, bir de hızlı olması açısından kusura bakmayın, okuyorum, bir metin okuyacağım şöyle ilgili.

Bizler ırk, din, dil, mezhep ve cinsiyet ayrımcılığına karşı, insan odaklı düşünen, sorgulayan, araştıran ve sorunların ve şiddetin çözülmesi için önce nedenlerine inip bu nedenlerin ortadan kaldırılması gerektiğini düşünen insanlar grubuyuz. Ortak paydalarımız boşanmalarda yasa ve uygulamalardan kaynaklanan insan ve çocuk hakkı ihlalleri, aile ve ailenin korunmasıdır.

Aynı toplumun birbirini tamamlayıcı unsurları olan gruplarından sadece birini korumak ve kollamak adına konulmuş, insan ve çocuk hakkı ihlallerine neden olan, normal bir insanı süreç içinde depresyona iterek cinnet noktalarına getiren bazı yasaların bir an önce ele alınıp yeniden düzenlenmeleri gerektiğini düşünmekteyiz. Bunları düşünürken de "Ne kadın mağdur olsun ne de erkek mağdur olsun." diyenlerdeniz.

Türkiye'de geçmişten bugüne kadın gerçekliğini, ezilmişliğini bilenleriz. Bir cinsin ezilmesini önlemenin yolu, karşı cinsin genelini kötü algılayarak geneline ağır yaptırımlar, psikolojik ve hukuksal şiddet uygulamak olmamalıdır. Genellemeler her zaman yanlışta götürür. Biliyoruz ki, şiddet, karşısında başka bir şiddeti doğurur.

Tüm bir cinsiyeti yok sayarak, hiddet ve şiddetle cezalandırarak insanların nefesini keserek, tüm yaşam haklarını elinden alarak çözmek yerine yeni fırsat alanları yaratılarak çözülmesi gerektiğini düşünen ve bu fırsat alanlarının neler olabileceğini sorgulayan, kafayı yoran insanlar topluluğuyuz. Biliyoruz ki, bir kişiye dahi yapılmış haksızlık, toplumun tümüne yapılmış bir tehdittir.

Anayasa'nın 2'nci maddesinde yer alan sosyal hukuk devleti vatandaşlarına asgari geçim düzeyi sağlamayı kendisine görev bilen ve bu yüzden devletin sosyal ve ekonomik yaşama aktif müdahalesini meşru ve gerekli gören bir anlayışı ifade eder. Vatandaşların sosyal durumlarıyla ilgilenen sosyal hukuk devleti, insan onurunun korunmasını amaçlar ve bunun için sosyal adaleti ve refahı sağlamaya çalışır. Sosyal devlet, sosyal adaletin, refahın ve güvenliğin gerçekleşmesini sağlayan devlettir. Toplumsal bir olgu olan ve devletin aktif olarak mücadele etmesi gereken yoksulluğun sorumluluğunun, boşanan taraflardan birisinin üzerine ömür boyu - bakın "ömür boyu" diyorum yani belli bir süre olsun diyoruz, asla "Nafaka kalsın." demiyoruz zaten- yüklenmesinin sosyal devlet ilkesine, hakkaniyete ve mantığa da uygun bir çözüm olmadığını düşünmekteyiz.

Anayasa'nın 5'inci maddesinde devletin temel amaç ve görevleri başlığı altında açıkça belirlendiği üzere devlet: Kişilerin, toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak, kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmak, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 9

gerekli olan tüm tedbirleri almakla yükümdür. Ulusal mevzuat ve uluslararası sözleşmelerden kaynaklanan bu yükümlülük, devletin varlık sebebini ve en önemli asli yükümlülüklerinden birisini oluşturmaktadır.

Ne yazık ki, bir cinsiyeti diğer cinsiyetten korumak adına yapılan yasal düzenlemeler adı altında dayatılan Türk Medeni Kanunu yasalarında dengeler sağlanmasa gerekirken terazinin ayarları iyice kaçmıştır. Oysa adaletin terazisi çok hassas olmalıdır. Adil olmak, gerçek adalet, algıda seçiciliği asla kabul etmez. Bu dengeler kurulmadığı takdirde bu toplumun haksızlığa uğrayan insanların bu ülkedeki adalet kavramına güvenleri kalmayacak...

BAŞKAN – Toparlarsanız sevineceğim.

BOŞANMIŞ İNSANLAR VE AİLELERİ PLATFORMU BAŞKANI İLKNUR BİRSEL – Çok önemli bir yerini yalnız şey yapıyorum, bitiriyorum yani.

BAŞKAN – Temel noktalara değinelim lütfen.

BOŞANMIŞ İNSANLAR VE AİLELERİ PLATFORMU BAŞKANI İLKNUR BİRSEL – ...sürekli haksızlığa uğramışlık sendromu yaşayacaklar ve bunun sonucunda doğdukları, büyüdükleri topraklarda hep mutsuz yaşayacak ve mutsuz öleceklerdir.

Oysa devletin görevi bu ülkede yaşayan her bireyin, her canlının, her çocuğun hakkını korumaktır. Çok önemli bir şey belirteceğim: Değersizleştirilme sendromu yaşıyor insanlar. Hani, nasıl evliliklerde karı koca arasında olur ya işte bana değer vermiyor, bu, devlet ile vatandaş arasında yaşanıyor dengeler kurulmadığı zaman.

Aslında yazıyor, biz bunları rapor olarak da ilettik. Bizim platformumuzun 5-6 tane konusu var. Süresiz yoksulluk nafakası; nafakaya karşı değiliz, nafakanın süresiz olmasına ve belli hakkaniyet ölçülerinde, adalet ölçülerinde...

Artık buradan okumuyorum orada gerisi yazıyor çünkü. Diğer konuları arkadaşlarım dile getirecek. Ben bir nafaka mağduru annesiyim yani bu platform olayım öyle başladı. Oğlum dört ay evli kaldı, oğlumun ilk evliliği idi. Karşısındaki hanım ikinci kez evlendiğini söylüyordu, evlenme işlemleri sırasında üçüncü evliliği olduğu ortaya çıktı ama seviyorlardı birbirlerini, bu da sorun yapılmadı tarafımızdan. Oğlumun o sırada maddi durumunda düşüş olunca kadın dava açıyor ve benim oğlum dört ay evli kaldı, çocuk yok, altmış beş aydır nafaka ödüyor ve daha ne kadar ödeyeceğini bilmiyoruz. Dolayısıyla, biz bu tür yasalarda aşırı derecede algıda seçicilik var yani erkek diye bir de üstelik eşit kusur. Bakın, eşit kusur ya, bir davada eşit kusurlusunuz karşı tarafla, nasıl bir taraf nafakaya ömrü boyu hem de mahkûm ediliyor? Hadi ben gene pozitif ayrımcılık yapayım, kadınlarımız eziliyor, ezilen bir topluluk var diyelim, ben yine pozitif ayrımcılık yapıyorum bakın, diyorum ki: Tamam, eşit kusura da bağlayın ama ömür boyu olmaz. Ömür boyu olması... Yani tarihte hiçbir adalet sisteminde bir insan ömür boyu başka bir insana mahkûm edilemez. Şimdi, belki çok düşük miktarlar gibi görünüyor bu, ayda 150 lira falan gibi. Şimdi, tabii o da kişinin ekonomik durumuna göre değişen bir rakam. Fakat genç bir insanın bütün hayatını ipotek altına alıyorsunuz. O 150 değişken bir rakam. Bu, yarın bir gün para kazandığında, değiştiğinde o çıkacak 300-500, 3 bin-5 bin gibi, çünkü her yıl nafaka arttırma davası açılması gibi bir durum var. Dolayısıyla ben bunun insan haklarına aykırı olduğunu iddia ediyorum. Bu süresiz nafakaya adil ölçülerde süre sınırlaması getirilmesine, örneğin ben belirttim orada evlilik süresi, çocuğun olup olmaması, tarafların kaçınıcı evliliği, bir de kadının çalışabilirliği... Mesela, bu kadının çalışmışlığı var, kadın çalışıyor ama hiç bakılmıyor bunlara. Kadın çalışmıyorum diyor, işten çıkıyor nafaka arttırma davası açıyor, babasının evinde oturuyor mesela ya da başka biriyle yaşıyor belki. Yani, üstelik bir sürü imkânlar veriliyor gördüğüm kadarıyla kadınlara, işte, mesleki eğitim kurslarından tutun iş garantili, teşvikler veriliyor iş yeri açmak için. Bu kadınlar ne yapıyorlar? Çok asalak, parazit bir şekilde yaşıyorlar.

BAŞKAN – İlknur Hanım, teşekkür ediyorum.

BOŞANMIŞ İNSANLAR VE AİLELERİ PLATFORMU BAŞKANI İLKNUR BİRSEL – Aslında birkaç şey daha var.

BAŞKAN – Raporunuzda yazıldı, alacağız. Maksadın hasıl olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

Burcu Hanım, buyurun.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – İlknur Hanım, gelininiz çalışıyor muydu?

BOŞANMIŞ İNSANLAR VE AİLELERİ PLATFORMU BAŞKANI İLKNUR BİRSEL – Daha önce çalışmışlığı var sekreter olarak ama o evlenmeden.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Şu an çalışıyor mu peki?

BOŞANMIŞ İNSANLAR VE AİLELERİ PLATFORMU BAŞKANI İLKNUR BİRSEL – Çalışmıyor görünüyor ve inanır mısınız, bu, insanı kaçak çalışmaya itiyor. Benim oğlum da çalışmaya korkuyor nafaka artar diye, evlenmeye korkuyor.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Peki, dava esnasındaki yargılamada... İşte şey dediniz: Karşı tarafın biz ikinci evliliği olduğunu zannederken üçüncü olduğunu kanıtladık, bunları yaşadık. Yani, anladığım kadarıyla büyük bir hile yapılmış, kandırılmışsınız. Bunlar yargısal aşamada mahkemeye sunulabildi mi? Hani, şunun için diyorum: Bazen, uygulamada –yani ben avukatlık yaptığım için söylüyorum- bizim meslektaşlarımız bunu gereği gibi anlatamıyorlar mahkemeye, yeterli bir savunma yapılmıyor veya mahkeme bunu yeteri kadar irdemiyor. Bu nedenle, sizin gibi mağduriyetler, hak kayıpları oluşabiliyor. Ben onun için sordum özellikle.

BOŞANMIŞ İNSANLAR VE AİLELERİ PLATFORMU BAŞKANI İLKNUR BİRSEL – Ya, ben artık var ya... Nafaka, tamam, eşit kusur olmuş, nafaka bağlanmış, kadındır, bağlansın, tamam ama bu yani beş senedir ödeniyor ve bu, ömür boyu, benim derdim o yani. Bir yıl, iki yıl bağlansın, tamam; hani kadındır -iş bulana kadar, ayakta durana kadar- boşanmıştır, gene diyorum bakın

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 10

yani ona da tamam diyorum ama bunun bir sınırı olmaz mı? Lütfen, ben de size onu soruyorum, bunun bir sınırı olmalı mı, olmamalı mı?

BAŞKAN – İlknur Hanım, teşekkür ediyorum, sağ olunuz.

Evet, başka soru yoksa devam edeceğim.

İbrahim Aksoy Bey burada. Türkiye Parçalanmış Aileler ve Çocuklar Platformu...

4.- *Babasız Bırakılan Çocuklar, Çocuksuz Babalar Derneği Başkanı İbrahim Aksoy'un, boşanmış babaların sorunları hakkında sunumu*

BABASIZ BIRAKILAN ÇOCUKLAR, ÇOCUKSUZ BABALAR DERNEĞİ BAŞKANI İBRAHİM AKSOY – Dernek... Yeni kurduğumuz bir dernek var; dernek adına, Dernek Başkanı olarak katılıyorum.

Derneğimizin adı, Babasız Bırakılan Çocuklar, Çocuksuz Babalar Derneği.

Sayın Komisyon Başkanımıza ve tüm üyelere, bize burada konuşma fırsatı sunduğunuz için, bu mağduriyeti yaşayan tüm babalar adına teşekkür ediyorum.

Bu mağduriyeti bireysel olarak da yaşayan, Türk hukuku içinde, erkeklerin erkek olmaktan, baba olmaktan dolayı, mahkemeye gittiği anda, kaba tabirle şöyle söyleyeyim “Yüzde 99 suçlu, kusurludur.” bakış açısıyla bu olayları yaşadık, yaşıyoruz, yaşamaya devam ediyoruz.

Ben kendi özelimi çok anlatmaktan ziyade burada spesifik, birtakım, özellikle çocuklarımızın yaşadığı birtakım mağduriyetler var. Kadın-erkek çatışması gibi kabul edilip görünen, dışarıdan bakıldığında boşanma aşamasındaki çatışmalar gibi algılanan esas olayın mağdurları maalesef, maalesef hiç sesi çıkarmayan, haklarını arayamayan çocuklarımızdır. Bu çocuklarımızın sesi olmak için ben buradayım. Çocuklarımızın çığlıklarını duyurabildiğimiz için, duyduğunuz için size tekrar teşekkür ediyorum. Bu, dışarıdan, fiilî olarak mağdur olan erkek olduğu için de bunu dışarıya yansıtmayan, bu olayları dile getiremeyen bir topluluk, bir grup var. Maalesef ki Türkiye’de hakkını arayabilen erkek, ağlayabilen erkek, mağdur olduğunu söyleyebilen erkek çok az. Bu nedenle, ben, 2009 yılında başlayan mahkeme sürecinin ve bu süreçte yaşadığım mağduriyetlerin devamını hâlâ yaşıyorum. Bu işte, çocuklarımı, mahkeme sürecinin başlamasıyla önüme engeller konulmaya başladı. Ben babayken sıradan bir ziyaretçiden daha adi duruma düşürüldüm. Nasıl ki mahkeme başlamadan, duruşmalar başlamadan, hanımefendilerin rica dilekçesi üzerine, sağ olsun, Türkiye Cumhuriyeti mahkemeleri, hâkimleri hemen “Kadınlar ne derse doğrudur, bu adama gereğini yapalım.” deyip bir kısıtlama koydular, dediler ki: “Sen ayda iki defa çocuğunu görebilirsin.” Bu adil midir? Adalet bunun neresindedir? Nasıl bir adalettir, sorgulamak istiyorum, sorguluyorum. Hâlâ bunun cevabını veren hâkim, savcı, psikolog, pedagog, bilimsel bir yayın, makale maalesef yok. Buna rağmen, Türk hukuk sisteminde, her ne hikmetse yine, ayda iki defa çocuk görüşü diye bir tesis sistemi var. Bunun kaynağı nedir bilen varsa, lütfen, ben de öğrenmek istiyorum. Bu aşamayı geçiyoruz. Burada bir adaletin olmadığına zannediyorum herkes fikir birliğinde.

BAŞKAN – Devam edelim lütfen İbrahim Bey.

BABASIZ BIRAKILAN ÇOCUKLAR, ÇOCUKSUZ BABALAR DERNEĞİ BAŞKANI İBRAHİM AKSOY – Bir süre sonra, yine hanımefendilerin talebi üzerine, çocuklarımızı normal yollarla göremeyeceğimizi anladık. Baba olmadığımızı bir defa daha yüzümüze vurdular. Bu çocuklar nereden gelmiştir ben merak ediyorum, uzaydan mı gelmiştir! Dediler ki: “İcrayla göreceksiniz.” Türkiye Cumhuriyeti Hayvanları Koruma Kanunu Madde 5: “Evcil hayvanları bir borca karşılık haczedemezsiniz.” Burada hukukçularımız var zannediyorum, avukat olduğunu beyan eden hanımefendi bunu biliyordur. Evde ihtiyaç için kullanılan eşyaları yine İcra ve İflas Kanunu’na göre haczedemezsiniz ama bir babaya görülen ve bir çocuğa verilen değeri ifade etme açısından söylüyorum, kendi çocuğunuzu haczetmek zorunda bırakılırsınız. Bunun insan hakları ihlali olduğunu İzmir İnsan Hakları Kuruluna müracaat etmem üzerine... İzmir İnsan Hakları Kurulu 28 kişi, bunun 12 tanesi hukuk fakültesi öğretim görevlisi, baro yetkilisinden olmak üzere yaklaşık yarısı hukukçulardan oluşan bir komisyon. Bu komisyonun “İbrahim Aksoy’a yapılan ayda iki defa çocuk görüşü tesisi ve bunun icrayla yapılıyor olması bir hak ihlalidir, insan hakkı ihlalidir.” diye bir kararı mevcuttur, şahsıma ait. Türkiye Cumhuriyeti ve bunun adalet uygulayıcıları bu hak ihlallerine -kamu kurumu ve kuruluşları da buna dâhil olmak üzere- devam etmekte. İlgili kurumlara, Aile Bakanlığına, BİMER, BİMER üzerinden Adalet Bakanlığına ve diğer kurum ve kuruluşlara yaptığımız bireysel başvurulara, yine, yani trajikomiktir -belgeleri de istediğiniz zaman Komisyonunuza ulaştırabilirim, arkadaşlarımız da bu belgeleri ulaştırabilirler- bizim talep ettiğimiz mevzuların dışında “Affedersiniz, kusura bakmayın, siz babasınız, bir hakkınız yoktur.”, “Affederseniz, biraz da salaksınız, anlamazsınız zaten bu işlerden.” gibi cevaplar gelmektedir.

Ben bir baba olarak çocuklarımızın haklarını istiyorum. Çocuklarımızın tek ebeveynli... Yani, kusura bakmayın burada kadın örgütleri de var herhâlde; artık, psikolojik olarak sınırları zorlayan, akıl mantık dışı hareketleri kimsenin kabul edebileceğini zannetmiyorum. Çocuklar üzerinden baskı, psikolojik baskı, ekonomik baskı kurmaya çalışan kadınları lütfen korumayın, korumaya çalışmayın. Varsa, mümkünse, eğer bu kadınlar gerçekten korunmak isteniyorsa lütfen öncelikle bir psikiyatrik değerlendirmeden geçirilmesini sağlayarak gerekiyorsa hep beraber koruyalım ondan sonra, ben de yardımcı olayım. Benim annem var, iki tane kız kardeşim var. Biz bu toplumda bir şeyler paylaşıyoruz, paylaşmak da durumundayız. Benim iki erkek evladım var. Kız evladı olan sayın hanımefendilere sesleniyorum: Bu çocuklar büyüyecek, bir gün toplum içinde karşı karşıya gelecekler; ister misiniz sağlıklı bir damatla karşı karşıya kalmayı, muhatap olmayı? Benim çocuklarım öyle şu durumda, maalesef. Maalesef yetiştiremiyorum çocuklarımı, maalesef çocuklarımızın sünnetinden haberim olmuyor, maalesef çocuklarımız defalarca ameliyat oluyor, ben icrayla almaya gittiğim zaman görebiliyorum, maalesef. Savcılığa gidip şikâyet ediyorum, “Sen hiçbir şey değilsin, anne her şeydir, biz annenin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 11

dediğine bakarız.” diyorlar. Ben neyim? Ne olduğumu biliyorum, onun için de mücadele ediyorum. Bu komisyon ve bu komisyon gibi yapılacak her türlü çalışmalara katkıda bulunmak istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

BABASIZ BIRAKILAN ÇOCUKLAR, ÇOCUKSUZ BABALAR DERNEĞİ BAŞKANI İBRAHİM AKSOY – Burada çok önemli birkaç tane şey var, bunu da akıllara yerleşmesi açısından dile getirmek istiyorum.

Şu anda uygulanan Medeni Kanun hükümleri -daha önce, 1950 yılında, 1984 yılında- Avrupa Kişisel Hakları Koruma Sözleşmesine, Çocuk Hakları Sözleşmesine aykırıdır. Bunu Türkiye Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi tespit etmiştir. Bilgisi olmayanlara lütfen... Bunları kaydettim, ben Komisyona mail olarak bunları gönderdim. Artık, Türkiye Cumhuriyeti'ndeki hâkim ve savcılar bilmelidir ki Medeni Kanun'un velayetle ilgili hükmü, hatırlayamadım, o hükmün bir anlamı kalmamıştır. Bu hükümde karar vermeye devam edilirken bir insan hakkı ihlali olduğu lütfen akıllarında olsun ya da bunu Sayın Başkanım, ilgili kurumlar, Adalet Bakanlığı nezdinde, HSYK nezdinde ilgili mahkemelere ulaştırılması konusunu sizlerden talep ediyorum. Bu mağduriyetlerin önlenmesi aşamasında yıllara yayılacak bir mağduriyeti şimdiden önlemenin, en aza indirmenin mümkün olduğunu düşünüyorum. Bu nedenle, Adalet Bakanlığı, HSYK kanalıyla bu durumun yani insan hakkı ihlali olduğuna dair durumun ilgili kurumlara, hâkimlere bildirilmesi için sizden rica ediyorum. Çocuklarımızı koruyalım, korumak için de lütfen hızlı hareket edelim. Zaman geçiyor. Ben altı yıl zaman geçirdim. Çocuklarımı istediğim gibi öpemedim, koklayamadım, istediğimi veremedim. Vermek istedim, engel olundu. Bir çocuğum down sendromlu. Down sendromlu çocuk ilkököl 5'inci sınıfı -şimdi inanılması biraz güç, bu işin bilimsel çalışmasını yapanlar bilirler- pekiyiyle bitirdi. Şu anda çok güzel bilgisayar, telefon kullanabiliyor. Cep telefonu aldım, annesi maalesef cep telefonunu engelledi, İnternet'ten görüşüyorduk, onu engelledi.

Bir daha tekrar ediyorum: Türk Ceza Kanunu'nun içinde bu, cezalandırılacak hükümler var ancak kadını koruyan hâkim ve savcılar -adil olanlara bir sözüm yoktur, lütfen yanlış anlaşılmasın- nasıl, ne amaçla, neden bilmiyorum, “Kadın, kadın, kadın; kadını koruruz.” diyor, çocukları gören yok. Çocuk bizim geleceğimiz, hepimizin.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum İbrahim Bey.

Evet, üyeleriimizden, İbrahim Bey'e soru sormak isteyen var mı?

Ali Bey, buyurun.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – İbrahim Bey'e ve özelindeki bütün ailelere geçmiş olsun ama şu konu çok önemli: İnşallah, önemli bir değişikliğe bu Komisyon vesile olsun. Çocukların haczi değil de çocukların teslimine dair icra emri. Bu çok yanlış bir şey, bunu mutlaka değiştirmemiz lazım. Küçük çocukların icra memuru, polis memuru, psikolog vesaire geniş bir orduyla gidilip, evinden alınıp anneden babaya, babadan anneye verilmesi çok ciddi bir sıkıntı. Bu görevi Aile Bakanlığına vermemiz ve her defasında da, en son 80 liraydı ben avukatlığı bıraktığımda, şimdi kaç para bilmiyorum...

BABASIZ BIRAKILAN ÇOCUKLAR, ÇOCUKSUZ BABALAR DERNEĞİ BAŞKANI İBRAHİM AKSOY – Şu anda çocuk teslimi için psikolog ücreti 100 ve daha üzeri rayiçlerde değişiyor.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yani, bölgeden bölgeye değişse de ciddi bir de maliyet, külfet.

BABASIZ BIRAKILAN ÇOCUKLAR, ÇOCUKSUZ BABALAR DERNEĞİ BAŞKANI İBRAHİM AKSOY – 300 lira civarında efendim, tek teslim.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ayda iki kere teslim olursa 600 lira da bu. Bu çok ağır bir külfet. Mutlaka bunun da değişmesine bu Komisyonumuz inşallah vesile olsun. Bu görevi Aile Bakanlığımıza verelim, mahkemenin kararının infazını Aile Bakanlığı yerine getirsin diye düşünüyorum.

İnşallah bu da tutanaklara geçip vesile olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

BABASIZ BIRAKILAN ÇOCUKLAR, ÇOCUKSUZ BABALAR DERNEĞİ BAŞKANI İBRAHİM AKSOY – Bu arada, çok parası olanlar icra yapıyor da parası olmayanlar, işte orada çok trajik şeyler oluyor, çok trajik. Bunu burada uzun uzun anlatmak isterim. Paranız yoksa baba falan da değilsiniz, ancak sokakta dolaşan bir serseri hâline geliyorsunuz.

BAŞKAN – Tamam, İbrahim Bey, anlaşıldı, teşekkür ediyorum.

Burcu Hanım, buyurun.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Şimdi, aile hukukunda çocuğun menfaati esastır. Çocuğun menfaatini de bir icra memuruyla, polisle babadan veya anneden alınıp diğer ebeveynine teslim edilmesi bakımından, özellikle onun ruh ve beden sağlığını olumsuz yönde etkileyeceğinden dolayı icrai kanalla çocuk tesliminin bir kere kaldırılması gerekiyor, çocuğun her şeyden önce olumsuz etkileneceğini düşünerek fakat burada, ne yazık ki boşanmış ailelerde yaşanan bir gerçek var. Velayet kendisine tevdi edilen eş diğer eşten, biraz da ölç alma duygusuyla yani bazen her iki eş tarafından çocuk arada kullanılabilir. Şimdi, bu da ne oluyor? En güzel silah çocuğu göstermemek. Bazen icrai kanalla bile çocuğu teslim için gittiğinizde orada çocuğu bulamayabiliyorsunuz ne yazık ki yani yaptığınız o kadar emek, masraf her şey boşa gitmiş de olabiliyor ve çocuğunuzu göremeyebiliyorsunuz.

Burada bence şu yapılmalı: Şahsi münasebet tesisi verilen taraf, velayet kendisine tevdi edilen taraf eğer çocuğu şahsi münasebet tesis edilen zamanlarda diğer tarafa göstermezse buna mutlaka bir cezai müeyyide uygulanabilir. Yani, icrai kanalla çocuk teslimi değil, “Kardeşim, sen şu şu tarihlerde bu çocuğu -işte anneye teslim edilmişse velayet- sen babaya göstermek zorundasın. Eğer bu tarihlerde bu baba bu çocukları göremezse bunun cezası var.” denilmeli. Ancak bu şekilde önüne geçilebilir, böyle düşünüyorum. Kaldı ki masraf konusunda da size katılıyorum. Özellikle, gelir durumu düşük olan babalar ya da asgari ücretle çalışan... Terside

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 12

düşünelim, bazen velayet babaya tevdi ediliyor, o da anneye göstermek istemiyor. Annenin gelir durumu düşük oluyor veya hiç geliri olmuyor. Bu kadar, 300 lira, 400 lira, 500 lira bir masraf ödeyerek icraya; işte harçtır, taksi ücretidir, bilirkişi, pedagog ücretidir yatırarak ayda iki sefer, üç sefer çocuğu görmek hakikaten ciddi bir maliyet gerektiriyor. Onun için, öncelikle çocuğun menfaati açısından ve iki taraftaki mali denge açısından bunun, bana göre göstermeyen tarafa, göstermekten kaçınan tarafa cezai müeyyide kanalıyla bir yaptırım uygulayarak önüne geçilmesi gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Burcu Hanım.

BABASIZ BIRAKILAN ÇOCUKLAR, ÇOCUKSUZ BABALAR DERNEĞİ BAŞKANI İBRAHİM AKSOY – İki cümle, çok önemli...

BAŞKAN – Deniz Hanıma söz vereceğim, lütfen.

Buyurun Deniz Hanım.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Teşekkür ederim.

Şimdi, her şeyden önce, bir çocuğun annesiyle ve babasıyla iletişim kurarak bir arada büyümesi çok önemli. Bir çocuğun, anne ve babası sağ ve sağlıklı olduğu sürece bunlardan mahrum, bunlardan uzak bir şekilde yetişmesi doğru değil. Eğer babanın veya annenin ruh sağlığı yerindeyse, sağlıklıysa, herhangi bir suç unsuru taşımıyorsa, çocuğa bir zararı olmayacaksa, kanunlarımızın, anne ve babanın eşit fırsatta, eşit zamanla, eşit haklarla çocuklarıyla bir arada zaman geçirmesini sağlamak bence bizim en büyük görevimiz.

Sayın Vekilimize katılıyorum, bunu bence Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının takip etmesi gerekir. Birçok yetişmiş sosyoloğumuz var, yine psikolog ve psikolojik danışman arkadaşlarımız var. Çocukların özellikle durumunun takip edilmesi, çocukların ruh sağlığının kontrol edilmesi, anne ve babayla geçireceği zamanın kalitesinin tespiti ve anneye de babaya da bu konuda yardımcı olmak çok önemli ama Burcu Hanımın da dediği gibi, maalesef, boşanmış ailelerde çocuklar eşlerin birbirini cezalandırma unsuru olarak devreye giriyor. Bunun önüne geçmek için bizim de gerekli yasaları çıkartmamız gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Deniz Hanım.

BABASIZ BIRAKILAN ÇOCUKLAR, ÇOCUKSUZ BABALAR DERNEĞİ BAŞKANI İBRAHİM AKSOY – Sayın Başkan, bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Böyle bir usulümüz yok.

BABASIZ BIRAKILAN ÇOCUKLAR, ÇOCUKSUZ BABALAR DERNEĞİ BAŞKANI İBRAHİM AKSOY – Çözüm önerisi...

BAŞKAN – Ama sizden sonra aynı mağduriyeti ifade edecek iki konuğumuz daha var, onları da dinleyelim, tamam.

Evet, Muhammet Kızılırmak Bey, buyurun.

5.- *Muhammet Kızılırmak'ın, boşanmış babaların hukuki, psikolojik ve sosyolojik sorunları hakkında sunumu*

MUHAMMET KIZILIRMAK – Değerli Komisyon Başkanımıza ve değerli üyelerimize her şeyden önce teşekkürlerimi sunuyorum bize bu fırsatı verdikleri için, değerli konuklarımıza da saygılarımı sunuyorum.

Ben bu arkadaşlarımızın burada anlattıklarını yedi sekiz dakikalık bir hikayemle özetlemeyi düşünüyorum. Hem hukuki olarak hem yasal olarak hem psikolojik ve sosyolojik olarak yaşadığımız mağduriyetleri sırasıyla dinlediğinizde ve bunu tabii, örneklandırarak anlatacağım için daha iyi anlayacağınızı zannediyorum.

Bakın, ben kendi hikayemi anlatacağım.

2011 yılında boşandım, nisan ayında ve daha boşanma davam başlamadan çocuğumla kişisel ilişki kesilmeye başlandı ve ilk tartışmamızı ve ilk ceza alışımdı. Hakaret etmemiştim, tehdit de etmemiştim ve eşimin evliliğim süresi içerisinde sinirlenip saçını bile çekmiş insan değilim, hiçbir zaman şiddet uygulamadım ve bana yaptıklarını şu beş yıl içerisinde de yapmadım ve düşünmüyordum ama “Kadına şiddete idam cezası çıkaralım.” diyorsanız ben önde giderim, açık konuşuyorum fakat kadınların bizim önümüzdeki çocuk ve nafaka engelinden kurtulmamız şartıyla. Ben o ilk cezamdan sonra iki buçuk yıl çocuğumu İstanbul’ dan aldım, Manisa’ dan aldım, Pendik’ ten aldım, Kumla’ dan aldım, Mudanya’ dan aldım; şehir dışlarına götürdü, kaçırıyor benden ve ne hikmetse, boşandıktan sonra genel olarak, boşanmış eşlerimizin sosyal faaliyetleri bir türlü bitmiyor, her hafta sonu bir düğün dernek, bir nişan ve çocuklarımız hep onunla birlikte. İki buçuk yıl boyunca ben çocuğumu ya iki ayda bir sefer gördüm ya da bir sefer gördüm. Bakın, 2012 yılında, 9 Kasım’da Aile Bakanlığı önündeki çocuk icrası eylemini yapan da benim. O günden beri bu konuyu biz Aile Bakanlığıyla bile çözemedik. Bakın, komisyon toplantılarımız oldu. Eski Cumhurbaşkanımız Sayın Abdullah Gül’ e iki sefer dosya verdik, Devlet Denetleme Kurulunda toplantılara katıldık ve dosyalarımızı sunduk. Tarih tarih hepsini verip ortaya çıkarılmasını istiyorum. Beş yıldır uğraşıyorum ve ben bu ilk cezamdan sonra iki buçuk yıl boyunca çocuğumun peşinden böylece koştum ve en son –burası çok önemli- 2013 Temmuz ayı, çocuğum 2’ nci sınıfa geçmiş ve ben 1’ inci sınıfta sadece görebildim doğru düzgün, iki haftada bir, bazen haftada bir ama o yaz tatili bir buçuk ay bende kalması gerekiyor, anlaşmalı boşanmıştık. Çocuğumun elinde bir telefon, 7 yaşındaki bir çocuk elinde bir telefonla bana geldi, bir buçuk ay bende kalacak. Hadi, ayrılmış olduğumuz için de “7 yaşındaki çocuğa telefon alınır mı?” diyemiyorum. Boşanmış bir babaysanız hiçbir şey söyleyemezsiniz, mümkün değil çünkü kadın bahane üretmeden istediğini yapabiliyor. Ya nafaka yüzünden içerdesiniz bir şey söylediğinizde ya tazminattan dolayı icradasınız, kesinlikle bu böyle çünkü mahkemelerimizde daha çok, erkek boşanmış bir babaysa canidir, psikopattır, çok özür dileyerek söylüyorum, cinsel istismarcıdır, alkoliktir, dayakçıdır. Eğer boşanmış bir baba iseniz bizim mahkemeler önündeki sıfatlarımız bunlar, maalesef bu algı oluşturuldu. Sonra, çocuğumu ben o bir buçuk ay gördüm ve sonunda annesine teslim edeceğim. Annesine dedim ki: “Bayram yakın, bayram

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 13

masraflarını yapayım.” Dedi ki: “İki gün sonra alırsın çocuğumu, erken getir, düğüne gideceğim.” “Tamam.” dedim, verdim ve çocuğum giderken “Baba bir gün daha kalayım.” diyen çocuğumu iki gün sonra aradığımda 7 yaşındaki çocuğun ifadesi aynen şu: “Baba ben büyümüşüm, -bunu ses kayıtlarıyla mahkemeye de sundum, onaylandı, bilirkişiden de geçti- kendi kararlarımı kendim vermişim -bakın, üstüne basarak söylüyorum- ben seni istemiyorum.” “Bir gün daha kalmak istiyorum.” diyen çocuk artık beni istemiyor ve bana düşman. O gün eski eşim telefonlarını kapattı, altı ay boyunca bana telefonlar açılmadı. Sadece çocuğumu arayabiliyorum. Telefonu niye verdiğini anladım ve çocuğumu her aradığımda “Ben seni istemiyorum, ben seni istemiyorum.” Ben artık çocuğumu aramak istemiyorum çünkü o çocuk 7 yaşında, onun ruh hâli boş, ona, o an içine ne verirsiniz o oturur. Onu bildiğim için de sürekli ona “Seni istemiyorum.” dedirtmek istemiyorum ve aramıyorum. Ben altı ay boyunca.. Babayım ve dayanamıyorum. Tabii, bizim eylemlerimizden sonra Aile Bakanlığında tanıdığımız müşavir abilerimiz, müsteşar abilerimiz araya girdiler, Aile Bakanlığını devreye soktuk. İlk hafta getirdi çocuğumu ve bir gün daha fazla kalmak isteyen çocuğum karşısında canavar bir baba varmışçasına avazı çıktığıınca bağırıyor ve direniyor. Öğretilmiş. Alamadım. Hadi, çocuğumun psikolojisini bozmayım. İkinci hafta tekrar çağırdık, kadın “Tamam.” dedi. Bakın buralar çok önemli, zaten kısa, bitecek birazdan. İkinci hafta tekrar getirdiğimizde çocuk gene direniyor ama kadın “Tamam, cumartesi öğlen ikide alacaksın, akşam altıda bana getireceksin.” “Ama cumartesi pazar benim.” Hadi, ona da “Eyvallah.” dedik, babayız, çocuğumuzu görelim, “Tamam.” dedik. Şiddet önleme merkezinde bizi buluşturmışlardı. Çıktık, bir saat sonra telefon ediyor bana ve söylediği cümle şu, bu da telefon kayıtlarında sabittir ve mahkemeye sundum, bilirkişiden geçti: “Ben çocuğu kapının önüne indiririm ama bana 50 metreden daha fazla yaklaşmayacaksın, polise haber verdim, çocuk da gelmek isterse gelir, istemezse gelmez.” Şimdi, belli, kadının niyeti belli. Hadi, biz kalktık, gittik bu sefer icraya. İki üç kez üst üste icrayla.. Çocuğum direniyor, icra memurlarına direniyor. Zaten telefonda bana söylüyordu -ben diyordum icrayla alırım- çocuğum bana diyor ki “Ben onlara da direnirim.” 7 yaşındaki çocuk bunları nereden bilir?

BAŞKAN – Muhammet Bey, toparlarsanız sevineceğim.

MUHAMMET KIZILIRMAK – Kısa, bitmek üzere zaten Sayın Başkanım.

3 kez icrayla gittim, bu sefer karşıma 6284’le çıktı. İlk altı ay uzaklaştırma, sonra ikinci altı ay uzaklaştırma ve ben uzaklaştırma olunca kadına yaklaşamıyorum, icrayla gitmek zorundayım. Paranız varsa icrayla alabilirsiniz, yoksa icraya da direniyor çocuk, kadına bir cezası yok. Hâl böyle olunca tabii, icra cezaya gidiyorsunuz, icra ceza altı ay tazyik hapsi veriyor. Tabii, bu mahkeme on ay sürüyor. Tabii, tazyik hapsi olduğu için borcunu yerine getirdiği an düşüyor ve kadın gene vermeye başlıyor. Siz bir yıl daha uğraşıyorsunuz, senede bir sefer çocuğunuzu görüyorsunuz. Ondan sonra çocuğumla kişisel ilişki kime kesme davası hemen açtı akabinde ve iki gün sonra tekrar tehdit hakaret davası ve beni boğuyor. Bakın, kadınların kanunları nasıl kullanmaya çalıştıklarını ben size izah etmeye çalışıyorum. Yani, özür diliyorum, biraz yüksek sesi konuşuyorum, duymanız açısından.

Şimdi, ben bu davalarla uğraşıyorum. Tabii, kadının kendi açtığı kişisel ilişki kesme davasının 4’üncü davasında kendi avukatı istifa etti. Tabii, bilgi belgeler, ses “tape”leri, konuşmalar, şahitler, mahkeme kararları, ben her şeyimle kendimi ispat ettim, hatta ve hatta iki sefer de ağızla kuş tutmak zorunda kaldım, onu da yaptım ve davayı kazandım. Kadın kendi açtığı davayı kaybetmesine rağmen ben çocuğumu gene alamadım. Akabinde tekrar icraya gittim geçen ay ve çocuğumu almaya gittiği mde çocuğum kendini banyoya kilitleti, 9 yaşındaki çocuk. 9 yaşındaki çocuk kendini banyoya kilitlemeyi nereden öğrenir? “İntihar ederim.” demeyi 7 yaşında nasıl söyler bana? Ben bunları yaparken, bir de eğer nafaka ödüyorsanız, nafaka borcunuz varsa ne yapıyor, nafakayla üzerinize geliyor, hapse atılıyorsunuz. Zaten 3 tane hapis cezam olmuş, üçüncüsü Yargıtaydan onaylanırsa ben içeri gideceğim, artık çocuğumun yüzünü hiçbir şekilde göremeyeceğim, bir de sabıkalı duruma düşeceğiz. Sabıkalı olunca yani onu da kullanacak, kanunen onu da bana karşı kullanabilir. Burada avukatlarımız, hâkim arkadaşlarımız vardır mutlaka, bilirler.

BAŞKAN – Evet, Muhammet Bey, toparlarsanız sevineceğim.

MUHAMMET KIZILIRMAK – Şimdi, bu hikâyeden anlaşılacağı üzere, kadına kanun... Bakın, kadına şiddete, tamam, idam cezası verdim ama benim çocuğumu istememle kadına şiddetin ne alakası var, hâlâ bir anlam veremedim ve bağ kuramadım. Çocuğumun çocukluğunu göremedim ve ben çocuğumla baba-kız olmadım. Benim çocuğum dünyaya gözlerini açtı, ilk düşmanını babası olarak biliyor. Yani, bundan daha cani bir anne olabilir mi? Özür diliyorum ve teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Muhammet Bey.

Üyelerimizden, Muhammet Bey’e soru sormak isteyen var mı?

BABASIZ BIRAKILAN ÇOCUKLAR, ÇOCUKSUZ BABALAR DERNEĞİ BAŞKANI İBRAHİM AKSOY – Bir iki kısa cümle..

Bu işin çözümünü için İcra ve İflas Kanunu’nun şu andaki mevcut hâli çok hızlı bir şekilde uygulanırsa... Yani, olay şu: İcra İflas 15 ve 59’a göre icra için yapılan tüm masraflar karşı tarafa yani çocuğunu icrayla görmeye sebep olan -özellikle bu anne olduğu için söylüyorum, yanlış anlaşılmasın- annelerden çocuklarımız alınırsa bu iş yüzde 99 çözülür yani kişisel ilişkinin icrayla sağlanması çözülür.

Burada uluslararası hukukta bir metin var, onu da hatırlatarak sözümü bitiriyorum.

İnsan Hakları Sözleşmesi Ek Protokol 7, Madde 5 “Eşler arasında eşitlik.” der. Hep kadınlar, bayanlar, hanımlar ağlar “Eşitlik istiyoruz.” diye, burada ben istiyorum eşitliği. Bir: Çocuklarım adına istiyorum. İki: Kendi adıma istiyorum. Eşler arasında eşitlik. Boşanma gerçekleşikten sonra çocuklar üzerinde medeni haklar, sorumluluklar eşit kullanılır. Bu eşitliğin tesisinde katkınızı bekliyorum.

Kolay gelsin.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 14

BAŞKAN – Teşekkür ederim İbrahim Bey.

BOŞANMIŞ İNSANLAR VE AİLELERİ PLATFORMU BAŞKANI İLKNUR BİRSEL – Başkanım bir cümle ilave edeyim, mikrofona da gerek yok.

Geçen yıl -şimdi Muhammet Bey'i dinlerken- bir babamızı kızına hasret kaybettik. Ebeveyne yabancılaştırma sendromuyla ilgili kitabını bitirmek üzere olduğunu söylüyordu. Geçen sene İstanbul'da görüştük, sonra bu babamız ortadan kayboldu, aylar sonra öldüğünü öğrendik. Murat Yardımcıoğlu adı, onu saygıyla anıyorum burada.

BAŞKAN – Necil Bey, Boşanmış Babalar Platformu adına burada.

Necil Bey, somut sorunlar ve somut çözüm önerileri olarak anlatırsanız sevinirim.

6 - Boşanmış Babalar Platformu adına Necil Beykont'un, boşanmış babaların sorunları ve çözüm önerileri hakkında sunumu

BOŞANMIŞ BABALAR PLATFORMU BAŞKANI NECİL BEYKONT – Efendim, tam on iki dakika, sekiz saniye sürecek. Şu ana kadarki konuşmacılar on beş-on altı-on sekiz dakika arası konuştular, benimki tam on iki dakika, sekiz saniye sürecek, emin olabilirsiniz, hesapladım.

Bir video eşliğinde sunacağım konuşmamı, başlıyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, sayın konuklar; davetiniz için öncelikle çok çok teşekkür ederim.

Buraya son on yıldır yaptığım çalışmalar sayesinde davet edildiğim farkındayım. Ben bugün aranızda bir tek amaç için bulunuyorum, o da gördüğümüz gibi, çocuklarımızın analı babalı büyüme hakkını savunmak. Evet, doğumları kutlarken geleneksel olarak kullandığımız çok çok güzel bir dilektir bu. Ebeveynleri hayatta olan her çocuğun analı babalı büyüme hakkı vardır.

Sayın üyeler, bazı boşanmalarda maalesef yaşanan ama göz ardı edilen "çocuğa şiddet", "çocuğa taciz" türlerinden birine dikkatinizi çekmek istiyorum. Ülkemizde diğer şiddet konuları o kadar sıcak ki "aile içi şiddet" ve "boşanmalardaki şiddet" dendiğinde aklımıza fiziksel şiddetten başka hiç bir şey gelmiyor ve bu çok önemli konu ne yazık ki bir türlü ele alınamıyor. Dolayısıyla, çocuklarımızın analı babalı büyüme hakkı ne yazık ki göz ardı edilmiş oluyor. Ben tam on yıldır bu konuda elimden geldiğince dikkat çekmeye çalışıyorum. Ne demek istediğimi ve bu konuda neler yaptığımı sizlere -az önce dediğim gibi- tam on iki dakika sekiz saniye içinde özetlemeye çalışacağım.

Tüm dünyada olduğu gibi, boşanmalar esnasında geçici ve kalıcı velayeti alan taraf bazen eski eşe karşı olan öfke ve intikam duygularının etkisiyle ve onu cezalandırmak amacıyla -biliyoruz- çocuğu kullanmaya başlıyor. En cesaretli olanlar bu davranışlarını çocuğu hiç göstermemeye kadar vardırılabiliyorlar, bazıları ise çocuğun yaşına uygun beyin yıkama yöntemlerini seçerek onu diğer ebeveynden soğutmayı, hatta nefret ettirmeyi başarabiliyor, az önce dinledik. Yani, bazı ebeveynler öz çocuklarına "ebeveyne yabancılaştırma tacizi" uyguluyor. Bu davranış, gelişmiş Batı ülkelerinde "Emotional Child Abuse" yani çocuğa duygusal taciz türlerinden biri olarak otuz küsur yıldır literatürde yer alıyor. Beyni yıkanarak, türlü telkinlerle diğer ebeveynden nefret etme ve onu görmek istememe durumuna sürüklenmiş çocuklardaki bu duruma "ebeveyne yabancılaştırma sendromu" deniyor. İngilizce orijinal karşılığı "Parental Alienation Syndrome." Bu sendrom, çocukların ruh sağlıklarını ve zihinsel gelişimlerini ne yazık ki çok olumsuz etkiliyor, sonuçta tedavisi imkânsız izler bırakabiliyor.

Sayın üyeler, ülkemizde bu sendromdan 2005 yılına kadar bahseden olmamış. 2005 yılında boşandığımda eski eşim o yıl 12 yaşında olan kızımı bana göstermeyeceğini, onu benden nefret ettireceğini ve büyüyünce de zaten kendiliğinden görüşmek istemeyeceğini açıklıkla dile getirdi. Söylediğini de hemen uygulamaya başladı. Karakterim icabı durumu kabullenmedim ve mücadele etmeye karar verdim. Çok kısa bir sürede gördüm ki ne aile mahkemeleri hâkimlerinin ne de mevcut kanun maddelerinin bu durumu önleyebilecek bir yaptırım güçleri yok. Konuyu yabancı kaynaklardan araştırdığımda bu problemin sadece bizde değil, birçok yabancı ülkede de yıllardır yaşandığını öğrendim. Hemen bir İnternet sitesi kurdum. Benzer sorunları yaşayan babalara iletişime geçmeye, öğrendiklerimi paylaşmaya, konunun uzmanlarının da desteğini alarak bir sivil toplum hareketi başlatmaya karar verdim.

2006 yılının Babalar Günü'nde Hürriyet gazetesinin konuya 2 tam sayfa ayırmasıyla ebeveyne yabancılaştırma tacizi ve bunun çocuktaki sonucu olan ebeveyne yabancılaştırma sendromu ilk kez Türk medyasında yer almış oldu. Gençlik hâlimi göreceksiniz on yıl önceki, yani ben böyle değildim. Bu haberi önce iki yıl üst üste programına davet eden TRT1 televizyonu daha sonra da diğer televizyonlar ve tüm gazeteler ele aldılar, tüm gazeteler. Hiç ayırım gözetmeden işimi gücümü bırakıp hepsine gittim. Haber programlarına da, ciddi programlara da, bir taraftan yemek pişirilen programlara da hiç ayırım yapmadan hepsine ama hepsine gittim. Ana gazete veya pazar ilavesi demedim, hepsine sorunu dilim döndüğünce anlatmaya çalıştım. Nedenini de az sonra açıklayacağım.

Anne çocuk dergilerinden iki tanesi benden aylık makale yazmamı istediler, onu da kabul ettim ve yaklaşık bir yıl boyunca okuyucu kitlesi olan annelere şu mesajı vermeye çalıştım: Çocuğunuzu eski eşinize karşı silah olarak kullanmak, çocuğunuza yapabileceğiniz en büyük kötülüktür. Gerek televizyon programlarında, gerekse gazete ve dergi röportaj ve makalelerimizde başlıca şu iki husus üzerinde durdum:

1) Boşanmalarda çocuğun velayetini alan bazı ebeveynler -bu "bazı" kelimesinin özellikle altını çizmek istiyorum; hem anneler açısından "bazı anneler" hem de biraz sonra bahsedeceğim aile mahkemeleri hâkimleri açısından "bazı hâkimler" diyeceğim- çocuğu diğer ebeveynden uzaklaştırma çabasına girer. Çocuk üzerinde duygusal taciz sayılan bu davranış sonucunda çocukların ruhsal sağlığı kalıcı olarak bozulmaktadır. Bu durum, aile mahkemeleri tarafından aceleyle verilen geçici ve kalıcı velayet kararlarıyla kasıtsız olsa da maalesef desteklenmiş olmaktadır. Kasıtlı demiyorum.

2) Batı ülkelerinde bilinen ve adına "ebeveyne yabancılaştırma sendromu" denilen bu durumdan çocuklarımızı korumak gereklidir. Bunun için de gerekli yasal değişiklikler yapılmalı, ülkemizdeki bütün aile mahkemeleri hâkimleri bu sendromla ilgili olarak

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 15

bilinçlendirilmeli ve eğitilmelidir. Velayet kararları verilmeden önce ve verildikten sonra hem velayeti alan ebeveyn hem de çocuk düzenli olarak izlenmeli, diğer ebeveyn tarafından gelebilecek bu yabancılaşma sendromu şikâyeti başvuruları hızla ele alınmalı ve doğruluğu uzmanlarca tespit edildiğinde velayetin değiştirilmesi sonucunu doğurmalıdır.

Evet, hiçbir ayırım yapmadan her türlü röportajı veya canlı yayına çıkmayı kabul ettim demiştim. Neden? Bunun nedeni şudur: Açıkçası, o tarihlerde -yani 2005'ten sonraki altı yedi yıllık süreçte- konunun diğer şiddet konuları tozu dumani arasında Hükümet yetkilileri tarafından duyulabileceğine, duyulsa bile dikkate alınacağına açıkçası pek inanmıyordum. Ben de bireysel olarak sesi mi ne kadar duyursam faydadır diye düşündüm.

Aslında şöyle düşündüm: Röportajımın yayınlandığı bir gazeteyi okuyan veya tesadüfen televizyon karşısında beni izleyen bir aile mahkemesi hâkiminin zihninde bir soru işareti doğmasına neden olsam belki ertesi gün ele alacağı bir dosyaya farklı bir gözle bakar, böylece zorla babasızlığa mahkûm edilmiş bir çocuk babasına kavuşur. Bu bile, yani bir tek çocuğun zorla koparıldığı babasına kavuşması bile benim için çok büyük bir başarı sayılır diye düşündüm. Tam on yıldır da -yani 2006'dan bu yana 2016' dayız- bıkmadan, usanmadan aynı şeyleri dile getirmeye devam etmekteyim.

Evet, on yıl önceki videodaki delikanlıyı gördünüz, şu anda karşınızda konuşmakta olan yaşlı adamlarla karşılaştığınızda, yılların ne kadar acımasız olduğunu gözlerinizle görmüş oldunuz. Her neyse...

2010-2011; yıllar geçiyor. Herkes tabii bir platform kurup sesini Türkiye'ye duyurmaya, böylece eski eşini caydırma imkânına sahip değil. Ben çocuğumu görmeye başladım evet, bir süre sonra çocuğumu görmeye başladım. Çünkü eski eşim bana dış geçiremeyeceğini gördü, çünkü Türkiye çapında bu hareket duyulurluk kazandı, tanıdıkları, eşleri, dostları, "Ya, senin eski eşin televizyona çıkıyor, sen çocuğunu göstermiyormuşsun." diyerek bir toplum baskısı oluşturmuş oldular ve ben çocuğumu görmeye başladım. Ancak, tabii, az önce dinlediğimiz gibi bütün diğer babalar için aynı durum, aynı imkân söz konusu olamıyor. Onlar çocuklarını göremiyorlar, çoğu çocuk da babasızlığa maalesef mahkûm bırakılmış oluyor.

Yazılı ve görsel medyada yayınlanan çok sayıda makalelerim, röportajlarım, canlı söyleşiler ve tartışma programlarından sonra nihayet 2011 yılında ebeveyn yabancılaşma sendromu, Dr. Fuat Torun tarafından Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar Dergisi'nde de bir bilimsel makale olarak ele alındı. Tabii sevindirici bir unsur bu. Derken, 2012 yılında birlikte davet edildiğim bir televizyon programında -şu an aramızda- bu sendromla ilgili yaptığım araştırmalardan, okuduğum makale ve kitaplardan yaptığım tercümelere oluşan bir dosyayı Sayın Prof. Dr. Nevzat Tarhan Hocama -kendisini saygıyla selamlıyorum- canlı yayında teslim ettim ve konunun mutlaka üniversitemizde de ele alınması gereği yönündeki kanaatlerimi belirttim. Sayın Hocam da bu araştırma dosyasını memnuniyetle kabul ederek bana çok teşekkür etti ve inceleyeceğini belirtti. Tabii, benim dileğim, üniversitemizde bu konunun ele alınması, bilinirliğinin yaygınlaşması.

Efendim, 2012 yılı, aynı zamanda benim dışımda "boşanmış babalar" adıyla ortaya çıkıp kadınlara karşı nefret söylemi içine giren grupların, nafaka konularını gündeme getiren grupların, çek senet tahsilatları ile çocuk tahsilatlarının aynı icra dairelerinde aynı prosedürle ele alınmasını protesto eden grupların, tüm bunları bir arada yapmaya çalışırken devlete karşı nefret söylemi içine giren grupların ortaya çıkıp çoğaldığı bir yıl oldu. Yani, aynı anda çok fazla sayıdaki konunun yanlış üsluplarla ele alınması, bence bütün bu problemlerin kökeni olan ebeveyn yabancılaşma sendromu konusunun ve buna yol açan tacizci ebeveynler ile bilinçsiz hâkimler konularının geri planda kalmasına neden oldu.

2013 yılında, Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürlüğü, benim de dâhil olduğum 28 kişilik bir çalışma grubu oluşturdu. Grubun çalışma başlığını görüyorsunuz, Sevgili Hâkim Semra Hanımefendi de aramızda. Bu grupta Kanunlar Genel Müdürlüğü yönetici ve tetkik hâkimleri, Yargıtay Hukuk ve Ceza daireleri tetkik hâkimleri, Ankara hâkimleri, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı yetkilileri, çeşitli üniversitelerin hukuk fakülteleri dekanları ve öğretim üyeleri yer almaktaydı. Konulara göre alt çalışma grupları oluşturduk. Bir ay boyunca Ankara'da birkaç kez toplandık ve her biri ikişer gün süren çalışmalar yaptık. Önerilerimizi mevzuat değişiklikleri yönünde sebep-sonuç ilişkilerini ele alan detaylı bir şekilde topladık. Bir ortak rapor hâline getirdik.

Doğru mu Semra Hanım?

TETKİK HÂKİMİ SEMRA UZUN – Doğru.

BOŞANMIŞ BABALAR PLATFORMU ADINA NECİL BEYKONT - Ve Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürlüğüne sunduk. Raporumuzda hangi kanun maddelerine ne gibi ilaveler yapılması gerektiğine kadar tüm detaylar yer almaktaydı. Açıkçası, o dönemde, her iki bakanlık da bu nitelikli çalışma grubu tarafından yapılan çalışmayı, aktif katkı da sunmuş olduğu için benimsemiş ve Meclise taşımaya hazır görünüyordu.

Doğru mudur?

TETKİK HÂKİMİ SEMRA UZUN – Doğru.

BOŞANMIŞ BABALAR PLATFORMU ADINA NECİL BEYKONT - Ancak ne yazık ki, yaklaşan yerel seçimler -2014'ten bahsediyorum- nedeniyle dönemin Adalet Bakanı ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı görevlerinden ayrılınca bizim çalışmalar boşa gitmiş, raporumuz da sahihsiz kalmış oldu. Bu rapor, eminim Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürlüğü arşivlerinde ve bir ay boyunca birlikte çalıştığımız her iki bakanlık yetkililerinin, değerli Yargıtay tetkik hâkimlerinin ve hukuk fakülteleri dekan ve öğretim üyelerinin bilgisayar dosyalarında hâlen mevcuttur.

Değerli komisyon üyeleri, Sayın Başkan; bazı evlilikler için boşanmaların kaçınılmaz olduğunu hepimiz biliyoruz. Özetle benim vurgulamak istediğim husus, konuşmamın da başında belirttiğim gibi şudur: Her çocuk analı babalı büyüme hakkına sahiptir. Boşanmalarda çocuğu diğer eşe karşı silah olarak kullanmak isteyen velayet sahibi tarafa karşı uyarıcı, önleyici, caydırıcı önlemler

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 16

bugünkü hukuk sistemimizde hâlen mevcut değildir. Boşanma davalarına bakan aile mahkemeleri hâkimleri konuyla ilgili olarak maalesef yeterli hassasiyete sahip değildirlir, bu konuda eğitim almamışlardır. Kanun maddelerindeki hükümler de yetersiz olduğu için, çocuklarını babalarından uzaklaştırmaya çalışan ebeveynlere elbette bilmeden ve istemeden yardımcı olmaktadır.

Bu nedenle, raporumuzda vurgulanan hususların incelenerek gerekli kanun değişikliklerinin yapılmasını tüm kalbimle diliyorum.

Komisyon çalışmalarınızın başarılı olmasını diliyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Necil Bey.

On üç dakika, on dört saniye... Çok iddialı konuşunca ben de o iddiayı görmek istedim, açık söyleyeyim.

BOŞANMIŞ BABALAR PLATFORMU ADINA NECİL BEYKONT – Sayın Başkan, “On iki dakika sürecek.” dediğim sırada bir dakika geçmiş demek ki onu saymamanız gerekiyordu.

BAŞKAN – Latife ediyorum.

TETKİK HÂKİMİ SEMRA UZUN – Bana laf attığınız için zaman kaybettiniz.

BOŞANMIŞ BABALAR PLATFORMU ADINA NECİL BEYKONT – Evet, Semra Hanıma laf attığım için bir dakika da oradan kaybettik, kusuruma bakmayın lütfen.

BAŞKAN – Peki, şunu sormak istiyorum: O rapor Semra Hanım, mevcut değil mi?

TETKİK HÂKİMİ SEMRA UZUN – Başkanım o raporların sonucunu biz kanunlar dairesinde bulamadık, çünkü orada çalışan arkadaşlar bir şekilde yer değiştirmişler. Ben kendimde mevcut olanın bir kısmını verdim, çünkü kanunlar dairesindeki arkadaşımız da bulamadı onu. Bu nedenle onun son hâlini bir de teyit etmek amacıyla arkadaşlardan istiyorum, çünkü bakanlıkta bulamadık biz onu. Yani ben Abdülsamet Bey’e elimde olanların hepsini verdim.

BAŞKAN – Semra Hanım, sizden rica edeceğim, yapılmış bir hazırlık varsa...

TETKİK HÂKİMİ SEMRA UZUN – Tamam. Var, var, var.

BAŞKAN – Çünkü az önce konuştuğumuz üç dört vakada benzer şeyler söylendi.

TETKİK HÂKİMİ SEMRA UZUN – Var, var, var.

BAŞKAN – O raporu temin etmenizi sizden rica edeceğim.

TETKİK HÂKİMİ SEMRA UZUN – Tamam.

BAŞKAN – Bir ikinci konu, tabii, konuklarımız arka arkaya aynı şeyleri söylediği için ben de doğal olarak kayda geçmesi açısından bir başka husus söylemek istiyorum.

Bugün davet edemedik ama benzer durumda olan kadınlar da var yani velayeti alan ama benzer vakaları yaşayan ya da velayet kadında olduğu hâlde görmek istediği gün dışında, yani mahkemenin velayetle tayin ettiği gün dışında görmekte ısrar eden erkekler var, yani farklı vakalar da var. Bugün burada davetli olmaması bunların olmadığı anlamına gelmiyor. Bunun da kayda geçmesini rica ediyorum, onun için söylüyorum bunları.

Bugün konu itibarıyla üç dört konuğumuz peş peşe aynı gündem minvalinde konuşmuş oldular ama bu raporu önemsiyorum. Sizden rica edeceğim; çocuk tesliminin icra yoluyla olmaması konusu önemli bir konu, bütün üyelerimiz hemfikir bu konuda. Buradan komisyon kararlarının içine çocuğun icra yoluyla görülmesi dışında çocuk tesliminin sağlıklı yapılmasıyla ilgili bir karar almamız gerekiyor komisyon olarak, bu raporun da bize ışık tutacağı kanaatindeyim. O konu Semra Hanım sizde.

Teşekkür ediyorum Hâkime Hanım.

TETKİK HÂKİMİ SEMRA UZUN – Tamam. Özellikle arkadaşlardan istedim, bendeki sonuçla onları teyit etmek amacıyla, o nedenle.

BAŞKAN – Tamam, bir revizyon gerekirse revizyon da yapılır, şartlar değişti, günler değişti iki üç yılda, revizyon da yapılabilir.

Buyurunuz.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Merhaba arkadaşlar.

Benim saat 12.00’de uçağa yetişmem gerekiyor. Kusura bakmayın, onun için görüşlerimi ifade edip öyle ayrılmak istiyorum.

Açıkçası çok fazla katılamıyorum, ama takip ediyorum, yakından takip ediyorum.

Açıkçası siz de az önce tüm tarafları dinlenme konusunda özen göstereceğim demiştiniz. Bizim de beklentimiz açıkçası komisyon üyesi olarak bu.

Bugün burada Uçan Süpürge olacaktı. Uçan Süpürge bu alanda çalışan, ciddi çalışmaları olan, uluslararası anlamda da dikkate alınan bir kadın kurumumuz. Maalesef bugün bizimle birlikte olamayacaklar. Olamama gerekçeleri de açıkçası burada görüşlerinin çok fazla önemsenmeyeceği kaygısı. “Bunu da nereden çıkarıyor?” diye belki soracaksınız. Bir önceki oturumda Hülya Hanım buradaydı. Hülya Hanım burada görüşlerini ifade ettiği için komisyon üyemiz tarafından “Gidin, muhalefetin vekili olun, öyle gelin.” şeklinde bir ayrımcı, antidemokratik bir tutuma maruz kaldı. Dolayısıyla, bu komisyonda konuşmak için, görüşlerini ifade etmek için illa iktidardan taraf ya da illa muhalefetten taraf, bir yerden görüş ifade etmek gerekmiyor. Burasının çoğulcu, demokratik, herkesin görüşlerini ifade edebileceği ve bizlerin de bu görüşlere tahammül gösterebileceğimiz bir komisyon olması gerekiyor. Dolayısıyla, bir önceki oturumda Hülya Hanım’a yaklaşımın çok antidemokratik, ayrımcı bir tutum olduğunu düşünüyorum. Hülya Hanım, uluslararası alanda bu alanda özellikle çalışan bir kadın arkadaşımız, uzman bir arkadaşımız. Görüşleri eminim ki Komisyonumuz açısından da çok değerli olacaktı, çok ciddi sonuçlarla bizi güçlendirecekti kendi görüşlerini eğer aktarabilseydi. Dolayısıyla, bu tutumun eleştirilmesi gerektiğini ve bir

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 17

dahaki sefere bizim çağırmak istediğimiz uzmanların da aynı yaklaşımla karşılaşmayacağı konusunda bir güvence istiyoruz komisyon tarafından. Onun için, bu konuyu ifade etmek istedim. Tekrardan Hülya Hanım'a olan yaklaşımın ayrımcı ve antidemokratik olduğunu da ifade edeyim.

Diğer bir konu, esasında, deneyimleri dinlerken sorunun kendisi daha çok boşanmadan ziyade boşanma süreci olarak görünüyor. Yani ülkemizde boşanmanın kendisinin ciddi bir problem olmadığını düşünüyorum ki yapılan araştırmalar da açıkçası bunu gösteriyor. Çünkü yapılan araştırmalarda boşanma oranı ülkemizde yüzde 3 oranlarında. Zaten OECD ülkeleri arasında da boşanma oranının en düşük olduğu kategoride görünüyor. Burada açıkçası bizim komisyon olarak üzerinde durmamız gereken boşanma süreci ve bu süreçte yaşanan sıkıntılar. Örneğin, deneyimleri dinlerken göze çarpan en temel sıkıntılardan bir tanesi: Bir kere bu hukuksal süreç problemlidir. Yine psikolojik anlamda destek almada ciddi sıkıntılar var ve araştırmalar da bunu kanıtıyor, çünkü boşanmak isteyen bireylerin neredeyse yarısı aslında avukatsız, hukuki bir hizmet ve destek almadan başvuruyorlar. Yine, bu süreçle baş edebilmek için ya da bu sürecin sorunlarının üstesinden gelebilmesi için psikolojik destek almak isteyenlerin oranı ise yüzde 3. Dolayısıyla, bu da şunu çok açık ve net gösteriyor ki: Boşanmaktan ziyade eğer odaklanacaksak bu boşanma sürecinde yaşanan sorunlara, sıkıntılara bizim bir kere daha yoğunlaşmamız gerekiyor.

Onun ötesinde ise, yine, ben, evet bizim Komisyonun ismi "boşanmayı önleme ve aile ilişkileri". Bir önceki dönemde de bir öneri olarak getirmiştik açıkçası.

BAŞKAN – "Boşanmayı önleme" değil, "önleme" yazmıyor komisyonumuzun adında Sayın Üyem.

DIRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Pardon.

Yani, açıkçası daha çok boşanma üzerine biz yoğunlaşıyoruz. Ama bir önceki oturumda ben ifade etmiştim: Biz burada daha fazla aile ilişkilerinin nasıl demokratikleştirilebileceğini ve kadına yönelik şiddeti ve cinsiyet eşitliğini biz nasıl sağlarız üzerinden bir perspektifle bizim Komisyon üzerinden daha fazla bir yoğunlaşma ve çalışma yürütmemiz gerektiğini düşünüyorum. Çünkü yine yapılan araştırmalara göre açıkçası bu boşanma aşamasında kadınların yüzde 74'ü şiddet görüyor. Yani burada, biz, daha çok erkek arkadaşların ya da erkeklerin yaşadığı durumları falan dinledik. Mutlaka benzer durumda olan çok fazla kadın da var ama yani istatistikler şunu açık ve net gösteriyor: Bu aşamada kadınların yüzde 74'ü şiddet görüyor. Yani biz bu şiddeti nasıl önleyeceğiz? Bu konuda kadınlara nasıl destek sunacağız ve cinsiyet eşitliği perspektifini açıkçası biz bu aile ilişkilerinde nasıl oturtacağız? Biraz bunun üzerinden yasama çalışmalarını yürütmemiz gerekiyor. O açıdan, bu anlamda çalışmaları olan kadın örgütlerinin, özellikle bağımsız kadın örgütlerinin bu komisyonca dinlenilmesi, bu anlamda çalışmaları olan uzmanların da burada komisyon üyelerince dinlenmesi gerektiğini düşünüyorum ve bundan sonra bizim de davet edeceğimiz uzman arkadaşlarımız var. Bunların da burada dinlenmesini ve tahammül sınırları içerisinde açıkçası o tahammülün de gösterilmesini bekliyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Burada iki şeyin altını çizmek istiyorum. Tabii, geçtiğimiz toplantı sizin olmadığınız bir toplantıydı. Size nasıl yansıdı bilmiyorum, ama Hülya Hanım bütün sunumunu yaptı ve ben Başkan olarak onun bütün sunumunu yapması konusunda elimden gelen gayreti gösterdim. Bu konuda da Hülya Hanım'ın "sunumunu yapamamak" gibi bir yorumu olduğunu zannetmiyorum. Yani keşke burada olsaydınız ve toplantıyı izleme fırsatınız olsaydı. O anlamda, "Hülya Hanım sunumunu yapamadı." ifadesi tutanakta geçtiği için ben...

DIRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Hülya Hanım'ın görüşlerinin çok önemsenmediği fikri oluştu.

BAŞKAN – Her şeyi, bütün görüşlerini Hülya Hanım'a ifade etme fırsatı bu komisyon tarafından kendisine verilmiştir. Yani burada olmadığınız için, şahit olmadığınız için ben de bunun tutanaklara geçmesini istiyorum: Hülya Hanım burada bütün konuşmasını ifade etti. Kaldı ki ben geçmiş çalışmalarında Hülya Hanım'la defalarca yaklaşık yirmi, yirmi beş toplantıda birlikte çalışmış bir kişiyim. O alandaki deneyimlerini bilen biriyim. Burada bütün görüşlerini demokratik bir şekilde ifade etti.

Sait Bey burada. Bir söz hakkı doğmuş olabilir, Sait Bey isterse söz verebilirim. Ama onun dışında şunu da ifade edeyim: Ben ilk toplantıdan itibaren her toplantıda söylüyorum: Biz, sadece boşanma olaylarını araştırmıyoruz. Bakın "aile bütünlüğünün korunması" diye başlayan çok uzun bir ismi var Komisyonumuzun. Hatta boşanmayı azaltmak gibi bir kaygısı da yok komisyonun. Aile bütünlüğünün korunması ve boşanma olaylarına... İlk toplantıdan itibaren söylüyorum, aile fertlerinin tümünün aile içindeki rol ve ilişkilerinin sağlıklı olması bu Komisyonun konusudur. Hatta kadın ve erkeğin de üzerine çıkarak engelli birey, yaşlı birey, çocuk, ailede kim varsa o bireylerin hayatlarını sağlıklı bir şekilde devam ettirebilmesi ve aile kurumunun sağlıklı devamıyla ilgili tüm konuların bizim Komisyonumuzun konusu olduğu kanaatindeyim ve bunu hemen her toplantıda ifade ediyorum. Bunu da -lütfe-kayıtlara geçmesi için söyledim.

Evet, biz buraya misafirlerimizi... İlk toplantıda biliyorsunuz tüm üyelere görüşlerinin alınmasını istedikleri misafirlerimizle ilgili bir çalışma istedik ve onları takvimin içinde yerleştiriyoruz. Hülya Hanım sizin listenizde var mıydı hatırlamıyorum ama CHP'nin listesinde de olan...

DIRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – CHP listesindeydi.

BAŞKAN – Sizin de listenizde olan bir isimdi.

Yine, keza, işte MHP'li üyemiz ya da diğer partilere mensup üyelerimizin de listelerini demokratik bir şekilde burada dinleme gayreti gösteriyoruz.

Boşanmış babalarla ilgili söylediğim konu şuydu: Çok fazla yapı var. Tabii ki o yapının her birini burada temsil ettirme fırsatımız yok. Sınırlı süreli bir komisyonuz biz. Konunun bugün itibarıyla anlaşıldığı kanaatindeyim; yani komisyon raporlarına geçtiği

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 18

kanaatindeyim bu konunun. Buradaki temsilcilerimizin de o konunun tamamını ifade ettiği kanaatindeyim. Az önce de söyledim, kadın, çocuk, engelli, yaşlı tarafı da var bir aileden bahsediyorsak. Konunun tüm taraflarını elimizden geldiğince, zaman sınırımız olmadığı sürece dinlemeye çalışacağız. Önümüzdeki dönemde de zaten engelli, yaşlı daireleri ve buralardan çalışmalar da gelecek bu konuya. Sadece kadın ve erkek ilişkileri üzerinden aileyi tanımlayamayacağımızı tekrar ifade etmek istiyorum. Biz bir aileye doğuyoruz. Doğduğumuz andan itibaren başlıyor bir aileyle ilişkimiz. Varsa sorun orada başlıyor, çözümleri de onun üzerinden konuşmak zorundayız.

Sait Bey, sizin bir söz talebiniz var mı?

SAİT YÜCE (Isparta) – Bir cümle ifade edeyim Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

SAİT YÜCE (Isparta) – Başkanım teşekkür ederim.

Geçen, söz konusu toplantıdaki zabıtlar zaten incelendiğinde, Sayın Başkanımızın ifade ettiği gibi, Hülya Hanım'ın bütün söylemek istediklerini rahatlıkla söyleyebilirdiği görülmüştür, görülmektedir.

Sadece şu kadarını söyleyeyim: Hükümetimiz ve geçmiş hükümetlerimiz dönemlerinde burada ifade edilen birçok konuda çok önemli adımları AK PARTİ'yle beraber diğer siyasi partilerimizin de desteğiyle Meclisten geçirdik ve hakikaten önemli işler yapıldı. Bunların bilinmesi lazım. Sadece suçlamalar yapılmıştı. Onlara bir itirazım vardı. Onlara da gerekli cevaplar verildi.

Teşekkür ediyorum.

DIRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Bir şey ifade edeceğim, yani çok polemik yapmak istemiyorum ama...

BAŞKAN – Ama yoktunuz o toplantıda Sayın Üye.

DIRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Ama tutanaklara baktım.

BAŞKAN – O toplantıda yoktunuz.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Zaman yok.

DIRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Hayır, zaman değil, bu önemli bir konu bizim açımızdan.

BAŞKAN – Olmadığınız bir toplantıyla ilgili yorum yapıyorsunuz.

DIRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Bu konuyla ilgili ilk defa burada konuşuyoruz.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Saat 2'de Meclis çalışması var. Misafirler var.

DIRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Yani olabilir ama sizleri dinledik, siz de kaç defa söz hakkı aldınız.

BAŞKAN – Sayın Üye, Sayın Üye, bu konu hepimiz için önemli. Ben de yıllardır bu çalışmayı yapan biri olarak gerekli hassasiyeti göstererek demokratik bir yönetim gerçekleştirdi...

DIRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Başkanım, ben sizi anlıyorum, ama orada konuşmadan sonra "çıkın" dediği tutanaklarda var.

SAİT YÜCE (Isparta) – Bir dakika, bir cümle lütfen.

Şimdi, zabıtları incerseniz ciddi bir şekilde kadını eve kapatan, sadece annelik olarak...

DIRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Ya bu görüştür, ifade edilebilir.

SAİT YÜCE (Isparta) – Bir dakika, lütfen, ben sizi dinledim. Bakınız, lütfen dinleyin.

Böyle bir şey oldu ve sürekli Hükümetimizi, AK PARTİ'yi suçlayıcı ifadeler var. Onunla yetinmedi "Böyle bir üyenin -yani beni kastederek- bu komisyonda ne işi var?" dedi. Bu, kabul edilebilir bir şey değil takdir edersiniz bir milletvekili olarak siz de. Ben buna cevap verdim.

BAŞKAN – Evet, ben, bu konunun yeterince konuşulduğu kanaatindeyim.

DIRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Tamam, ben...

BAŞKAN – Siz o toplantıda yoktunuz, görüşlerinizi ifade ettiniz.

DIRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Başkanım, tutanaklara baktım yani...

BAŞKAN – Tutanaklara da geçti sizin görüşleriniz Sayın Üye.

Burcu Hanım, hemen...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Aslında şöyle söylemek istiyorum bu anlatılan hikâyelere bakarak: İlk hikâye İlknur Hanım, Boşanmış İnsanlar ve Aileler Platformu, işte İbrahim Bey, Muhammet Bey ve en son Necil Bey'in anlatımları, bizim yasalardan ziyade uygulamada büyük sıkıntılarımız var. Yani yasaları koymuşuz ama yasa uygulayıcıların bu konudaki inisiyatifleri, karar almaları bazen objektif olamayabilmiş. Ya da uygulamada birçok vatandaşımızın karşılaştığı sıkıntı, hukuki yardım alamadığı için, avukat tutamadığı için -dolayısıyla, vatandaş zaten yasayı çok iyi bilmiyor- bundan dolayı mağduriyetler, hak kayıpları oluşmuş. Aslında, burada, yasadaki eksiklikleri, sıkıntıları, boşlukları düzenlemek tamam ama, bir de yasa uygulayıcıları -Necil Bey'in söylediği bir şey var- bu konuda biraz gerekli eğitimden geçirmek gerekiyor. Aile Mahkemeleri Kuruluşu Kanunu'na göre "Aile mahkemesi personeli dâhil hâkimlerinin çocuk sahibi olması esastır." diyor. Bu şart konulmuş, ne güzel, anlayabilsin diye belki ama aynı zamanda aile mahkemesi hâkimlerinin de özel bir eğitimden geçmesi lazım. Ama bizim Türk hukuk sistemimiz böyle değil. Bir bakmışsınız, işte, Kayseri'deki aile mahkemesi hâkimi İzmir'e iş mahkemesi hâkimi veya asliye ceza hâkimi olarak tayinle gitmiş veya savcı olarak atanmış. Dolayısıyla, bir alanda uzmanlaşmış, bütün meslek hayatı boyunca o alanda çalışan hâkimlerimiz yok. Aile mahkemesi hâkimi bir ilde aile mahkemesi hâkimi olarak görev yaparken bir başka ilde başka bir bransa atanıyor. Bu konuda, belki, aile mahkemesiyle ilgili özel bir düzenleme yapılabilir. Aile mahkemesi hâkimleri ayrı bir eğitimden...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 19

Özellikle bu ebeveyne yabancılaşma sendromunu çok önemsiyorum, çünkü birçok müvekkilimin de aynı sıkıntıları yaşadığını meslek hayatımda gördüm. Uygulamada birçok baba veya birçok anne, birçok ebeveyn, sizin yaşadığınız veya benzer sıkıntıları yaşıyor. Özellikle bu konuda aile mahkemesi hâkimlerinin iyi bir şekilde bilinçlendirilmesi gerektiğini, yasaların uygulanması aşamasında iyi bir eğitimden geçmesi gerektiğini ve mümkünse bütün hâkimlik hayatları boyunca aile mahkemesi alanında ihtisaslaşıp o tür davalara bakması gerektiğini düşünüyorum. Yoksa, biz, dünyanın en iyi yasasını da -tabiri caizse- çıkartsak, eğer uygulayıcıları gerekli şekilde eğitemezsek, gerekli bilinçlendirmeyi yapamazsak, ne yazık ki benzer sıkıntılar yaşanmaya devam edecektir diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Burcu Hanım.

ARİF ÖZ – Sayın Başkanım, çok kısa, bir cümle bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Böyle bir usulümüz yok, böyle bir usulümüz yok. Toplantımız çok uzadı böyle bir usulümüz yok.

BOŞANMIŞ İNSANLAR VE AİLELERİ PLATFORMU BAŞKANI İLKNUR BİRSEL – Ayşe Hanım, pardon, benimki çok kısa sürdü...

BAŞKAN – Böyle bir usulümüz yok İlknur Hanım, yazını aldık zaten, eğer ilave edeceğiniz bir şey varsa yazılı sunumlarınıza alabilirim ilave edelim. Böyle bir usulümüz yok.

Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, ikinci oturuma geçeceğiz, onun için sadece iki dakika bir ara veriyoruz. Sunum yapan misafirlerimizi yolcu edeceğiz, diğer misafirlerimiz gelecek. Sığınmaevinden 2 konuğumuz var. Kimlik gizliliği esas olduğu için kamera kaydı yapmadan, konuklarımızdan da rica ediyorum, cep telefonlarıyla görüntü kaydı almadan bir görüşme gerçekleştireceğiz.

Teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 11.59

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 20

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.04

BAŞKAN: Ayşe KEŞİR (Düzce)

BAŞKAN VEKİLİ: Bayram ÖZÇELİK (Burdur)

SÖZCÜ: Ali ÖZKAYA (Afyonkarahisar)

KÂTİP: Emine YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa)

BAŞKAN – Sayın vekillerim, yerlerinizi alırsanız toplantımıza başlayacağız.

Şimdi, kayıt almıyoruz kamera kaydı güvenlik sebebiyle. İki konuğumuz var, keşke Dirayet Hanım da kalsa bu iki konuğumuzu dinleyseydi.

III – ARAŞTIRMA KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELER

1.- Kadın sığınmaevinden gelen Gül ve Pembe rumuzlu iki konukla görüşme yapılmasına ilişkin görüşmeler

BAŞKAN – İki konuğumuz sığınmaevinden geldiler, gizlilik kararı olan iki vaka. Onun için kimlik bilgilerini açık edemiyoruz, tutanaklara kimlik bilgilerini geçirmeyeceğiz. Biri Gül, biri Pembe rumuzuyla konuşacaklar burada.

Hoş geldiniz.

Evet, isim vermiyoruz, isimlerinizi kayda geçmeyeceğimizi ifade ettik, Gül ve Pembe isimlerini kullanmak istemişsiniz, o isimleri kullanacağız.

Öncelikle sizden başlayayım, buyurun.

BİR KATILIMCI (GÜL) – Ben boşanma davası açmıştım. Boşanma davasından dolayı eşim içeride. İşte, birtakım suçlardan dolayı boşanamıyorum ben.

BAŞKAN – Kimin birtakım suçlarından dolayı?

BİR KATILIMCI (GÜL) – Eşimin birtakım suçları var benimle. Sorun yaşadık, çocuğa bakmıyor, ilgilenmiyor. Tecavülden yattıyor açıkçası, kız kardeşime ve kayınvalidem... Benim başıma da böyle bir olay geldi. Kurtulmak istiyorum, böyle bir adamı içeride tutuyor, dışarı çıkaracaklar hatta. Kayınvalidemin psikolojisinin bozuk olduğunu iddia ediyorlar. Böyle olaya ben de şahidim. Benim başıma da geldi, böyle bir olay. O yüzden içeride yattıyor kendisi, tecavülden dolayı yattıyor. Kız kardeşime yapmaya kalkıştı. Kendi annesi de iddia ediyor, böyle bir şey olduğuna dair. Beni dışarıya gezmeye diye götürüyordu, arkadaşıyla beraber bana saldırmaya kalkıştı. Bu yüzden ben boşanamıyorum. Kurtulmak istiyorum, kurtulamıyorum. “Bir sene, iki sene, üç sene sürer.” diyorlar boşanma davası, öyle diyorlar.

BAŞKAN – Ali Bey, buyurun.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Normal şartlarda bu zaten bir mutlak boşanma sebebi. Eğer bu fiil ispat edilirse hiç başka bir şey gerek yok, hâkim derhâl boşar.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Bu çocuklarla ilgili bir sorun mu var, az önceki anlatılanlar...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yani şöyle, davaların sayısının çok olmasından kaynaklı, bir de maalesef bazen bazı hâkim arkadaşlarımız yeterince çalışmıyor olabilirler ama prensip itibarıyla işi yükü çok ağır. Bu çok ağır iş yükünün altında da sıkıntı yaşıyorlar. Yoksa sizin dediğiniz mutlak bir boşanma sebebi, yalnızca bu fiilin doktor raporuyla ispat edilmiş olması yeter. Ama tabii bu şöyle bir şey: Eğer, bir başka üçüncü kişiye mesela kardeşine tecavüze yeltenirse o zaman fiil yeter ama fiilin ispatı bazen ceza mahkemesi kararını beklerse ceza mahkemesi kararı en az üç yıl, dört yıl, beş yıl sürecek ama vakıa olarak bile bu olayın tanıkla ispat edilmiş olması mutlak boşanma sebebidir. Yani o kadar da sürmez, tabii, dava açacaksınız, tanıklar bu olayı söyleyecek mahkemede.

BAŞKAN – Sizin çocuğunuz var mı?

BİR KATILIMCI (GÜL) – Evet, yanımda kalıyor.

BAŞKAN – Sığınmaevindediniz.

BİR KATILIMCI (GÜL) – Evet, evet.

BAŞKAN – Kaç yıllık evliliğiniz var?

BİR KATILIMCI (GÜL) – Benim evliliğim altı yıl oldu, boşanma davasını açalı bir ay oldu, olacak hemen.

BAŞKAN – Bir ay tabii dava süreci yeni başlamış, bu konuda hukuki yardım alabiliyor musunuz? Barodan mı alıyorsunuz, nereden alıyorsunuz hukuki yardımı?

BİR KATILIMCI (GÜL) – Barodan adli yardım alıyorum.

BAŞKAN – Adli yardım alıyorsunuz.

Burcu Hanım, siz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – “Tecavülden dolayı içeride eşim.” dediniz. Kesinleşmiş bir cezası var mı, yoksa tutuklu mu?

BİR KATILIMCI (GÜL) – Şöyle bir şey: Kayınvalidemle ifade görüyormuş kendisi, öyle dediler bana, dışarı çıkaracaklarmış, ben ona şahitlik yapacağım dışarı çıkmaması için, kendi kız kardeşim de bana şahitlik yapacak.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 21

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – O zaman boşanma davası konusunda yani bu bir gerekçedir sizin için. Karşı tarafın tam kusuru söz konusudur çünkü kız kardeşinize tecavüze yeltenmiş, bu bir suç ve sizin açınızdan bir boşanma gerekçesi, karşı tarafın tam kusurlu olduğunu gösteriyor. Bu konuda hele ki tanıklarınız varsa bir de yargılama aşamasında olan bir ceza dosyası var, boşanmanız yani bu boşanmanızda bir engel oluşturmaz ama uygulamada çok fazla boşanma davası olduğu için mahkemelerin iş yükünün fazla olması nedeniyle belki süre uzayabilir yani bir ay olmuş daha dava açalı, bir tek anlaşmalı boşanmalarda tek celsede, tek duruşmada biter ama sizinki çekişmeli bir dava, karşı taraf çünkü anladığım kadarıyla boşanmak istemiyor, onun için belki biraz süre uzayabilir ama sonuçta boşanırsınız, hani çok çok uzun süreceğini düşünmüyorum, yani tanıklarınız varsa ve bunu ispat edebilirsiniz kaldı ki ortada bir ceza dosyası da var zaten, şiddet de gördüğünüzü söylüyorsunuz ve şu an sığınmaevinde de kalıyorsunuz, zaten maddi gücünüz olmadığı için adli yardımdan avukat tesis edilmiş, bütün bunlar mahkemede zaten bir kanaat oluşturacaktır ve ben sizin boşanacağınıza düşünüyorum süre çok çok uzamadan.

BİR KATILIMCI (GÜL) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Deniz Hanım, buyurun.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Evet, ne kadar zamandır sığınmaevinde kalıyorsunuz, öğrenebilir miyim?

BİR KATILIMCI (GÜL) – Ben sığınmaevine gireli iki ay oldu, daha yeni girdim, ben hiç sığınmaevinde kalmamıştım.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Peki, iki aydır sığınmaevindesiniz, şiddet gördünüz, aynı zamanda kardeşiniz de cinsel istismara uğradı. Bu iki ay süreç zarfında psikolojik destek alabiliyor musunuz, size böyle bir imkân sağlandı mı?

BİR KATILIMCI (GÜL) – Psikolojik destek sağlanıyor, evet. Benim çocuğum hasta olduğu için kendime sıra gelmiyor, çocuğumla ilgilendiğim için sürekli. Gideceğim ama psikolojik tedavi alacağım.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Henüz başlamadınız mı?

BİR KATILIMCI (GÜL) – Başlamadım daha.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Peki, çocuğunuz bu imkândan yararlanabilecek mi, size böyle bir imkân sunuldu mu?

BİR KATILIMCI (GÜL) – Nasıl yani?

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Çocuğunuz da muhtemelen evdeki olaylara, boşanma sürecinde şiddete tanık olmuş olabilir, onun da mutlaka ihtiyacı vardır, ona da bu imkân sağlandı mı?

BİR KATILIMCI (GÜL) – Benim çocuğum lösemi hastası olduğu için, ilaçları çok yoğun olduğu için kendisine önermiyor doktorumuz.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Ben ilaç tedavisinden bahsetmiyorum, yani farmakolojik bir tedavi değil dediğim, direkt psikolojik destek yani çocuğunuz eğer şiddete tanık olduysa bunun terapilerle destek alması gerekiyor. Böyle bir imkân sunuldu mu size?

BİR KATILIMCI (GÜL) – Sunuluyor.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Başladı mı?

BİR KATILIMCI (GÜL) – Başlamadı da başlayacak işte, biz yeni geldiğimiz için daha anca oluyor.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki bir şey daha soracağım: Eşinizle evlenmeden önce bu tür sıkıntıların farkında mıydınız, yoksa bu evlendikten çok sonra mı ortaya çıktı? Yani sağlıklı mı başladı evliliğiniz, bunu anlamak için soruyorum? Yani normal bir evlilik başladı ve sonra mı eşinizin bu tür sıkıntıları ortaya çıktı?

BİR KATILIMCI (GÜL) – Evlendikten sonra iç yüzü ortaya çıktı, beş ay her şey yolunda gidiyordu, beş ay sonrasında evlilik bana zindan oldu.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Başka soru sormak isteyen üyemiz yoksa diğer konuğumuzu dinleyelim.

Buyurunuz.

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Ben üç yıl oldu eşimden ayrılalı. Üç yıldır nafaka davası için uğraşıyorum ama üç yıldır hiçbir şey yapamadık, onun için bir şey...

BAŞKAN – Siz de mi sığınmaevindesiniz şu an?

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Evet, evet.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Nafaka mı alamıyorsunuz?

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Evet, alamıyorum.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Sadece nafaka davası.....

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Boşanma davam üç yıl sürdü, üç yıldır da nafaka için uğraşıyorum.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Boşanmak için nafaka istemediniz mi?

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Evet, yani nafaka belirlendi.

BAŞKAN – Ödemiyor mu?

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Ödemiyor.

BAŞKAN – Ne gerekçeye ödemiyor?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ne iş yapıyor?

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 22

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Güvenlikti kendisi, sigortalı işinden ayrıldı sırf nafaka ödememek için, şimdi BAĞ-KUR'lu. Alabiliyor muyum, alamıyor muyum, onu bilmiyorum işte, üç yıldır uğraşıyorum.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – İcra ceza mahkemesine suç duyurusunda bulundunuz mu?

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Üç ay ceza aldı, üç ay içeride yatmamak için üç aylık nafakasını ödedi. Avukat da dosya parasıydı vesaireydi, oydu, buydu, o da gitti yani.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Sığınmaevinde olmanızın sebebi ekonomik açıdan zorluk çekmeniz mi yoksa, boşanma sebebi de olabilecek şiddet...

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Boşanma sürecinde eşim bizim evimizi bastı ve kapıyı, camı, vesaireyi kırarak, ondan sonra ailem beni oradan, memleketten kaçırmak zorunda kaldı Ankara'ya. Yani tehdit aldım, ölüm tehdidi.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Ne kadar zamandır sığınmaevindesiniz, sizden bir kere daha öğrenebilir miyim?

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Bir buçuk yıldır.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Peki, siz psikolojik destek aldınız mı bu süreç zarfında?

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Yok, gerek görülmediğini söylediler kaldığım yerde. Yani orada gözlemliyorlar davranışını, vesairesini.

BAŞKAN – Çocuğunuz nerede şu anda, yanınızda mı çocuğunuz?

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Evet, çocuğum da var, okula gidiyor, 1'e gidiyor.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Çocuğunuz destek aldı mı?

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Yok.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Şimdi, bu konuda ben bir ihmal görüyorum çünkü ilk başta...

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Yok konuşuldu. Hayır, hayır.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Bakın, iki aydır sığınmaevinde, bu süreç zarfında psikolojik desteğin çoktan başlamış olması gerekiyordu. Zaten konuşurken bile zorluk çekiyor, Hocam da takdir eder. Yoğun bir travma geçirdikten sonra bu süreçte hemen yardım alması gerekir. Bir buçuk yıldır diğer arkadaşımız da, kardeşimiz de sığınmaevinde. Gerek görülmemiş olabilir ama...

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Evet, evet, konuşuldu.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Çocuğunuz tanık oldu mu bütün bu olaylara, ev baskınına?

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Çocuğum ama küçüktü.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Kaç yaşındaydı?

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Bir buçuk.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Küçükmüş, pekâlâ.

Yine de sığınmaevinde olmasından kaynaklanan sorunları da düşünürsek çocuğum da destek alması gerektiğini düşünüyorum ve bu konuda bence yetersiz bir çalışma var, ihmal mi olur artık onu değerlendirmemiz gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ederim.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Peki, yani üç yıldır hiç nafaka alamadınız, sadece bir şikâyetten dolayı üç aylık nafaka aldınız, doğru mu?

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Evet, doğru.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Şimdi, nafaka suçlarında şu vardır: Ödenmeyen her ay için şikâyetle bulunup ceza çıkartabilirsiniz.

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Çıkarttım zaten.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Hayır, o ödendi ama ondan sonra yine ödenmeyen aylar var.

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Evet, o ödenmeyen aylar var, ben onu...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Şimdi, o ödenmeyen aylarla ilgili de tekrar ceza çıkartabiliyorsunuz. Yani, ödemediği her ay ayrı bir suç teşkil ediyor.

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Ama iyi de bu konu hakkında kimse bilinçlendiriyor ki.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – “Avukatım var.” dediğiniz için...

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Var tabii avukatım...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ben hani bu konuda mutlaka avukatınızla da görüşün çünkü nafaka suçlarında ödenmeyen her ay için ceza çıkartılır. Şimdi, o üç aylık zaman zarfındaki suç için yani o üç aylık dönem için nafaka ödenmiş ama diğerleri ödenmemiş ve hâlen ödenmemeye devam ediyor. Ödenmeyen her ay için avukatınızın şikâyetle bulunma hakkı var icra ceza mahkemesine.

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Bunu yapmıyorlar.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – İşte uygulama sıkıntısı, hep uygulamadaki sıkıntılar. Yani işte, sabahtan beri konuştuğumuz bütün olaylarda dünyanın biz en iyi yasasını da getirsek ne yazık ki uygulama sıkıntısı.

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Bana söyleniyor ki “Bunun üzerinden altı ay geçmesi lazım, tekrar siz başvuru yapacaksınız, siz şikâyet edilmesini isteyeceksiniz.”

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 23

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Mesela, ben avukatlık yaparken bir aylık o şikâyeti yaptığımda hâkim karar verirdi ve en başından itibaren ödenmeyen tüm ayları biz tahsil ederdik.

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Ben onu istiyorum işte, ama bunu yapmıyorlar, yapılmıyor.

BAŞKAN – Avukatın destek vermemesi nasıl bir şey, onu da anlayamadım.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Ama şöyle bir şey söyledi “Sigortalı işinden çıktı.” Yasal olarak sigortalı işinde...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Olsun yine de ceza çıkıyor yani işsiz de olsa ceza çıkıyor.

BİR KATILIMCI (PEMBE) – BAĞ-KUR’lu, hayır çalışıyor, kendi adına aracı varmış ve başkasının üstüne yapmış, tur şirketiyle çalışıyormuş, ben bunu öğrendim. Çünkü üstündekileri başkasının üstüne yapıyor, ben bu durumda mağdur mu olacağım, mağdur mu kalacağım yani? Bunun için bir şey yapılması lazım.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yani avukatı adli yardımdan mı aldınız?

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Evet, evet adli yardımdan.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Yani onu konuşun mutlaka hani o konuda çünkü sadece bir seferlik değil bu, ödenmeyen aylarda şikâyet hakkınız var ödemeyen kişiye karşı.

Ben mesela uygulamada beş yıl nafakadan dolayı ödeyemediği için ve gerçekten ödeyemediği için beş yıl içeride yatan insan biliyorum.

BİR KATILIMCI (PEMBE) – İyi de yani...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Şuhut’ tan bir hemşehrimiz beş yıl tam, isim olarak da hatta gelmeyi de çok istedi buraya, adamcağız buraya gelmeyi de çok istedi, o yüzden hani o da gerçekten mağdur olduğu için ödeyemedi. Yani siz bunu avukatınızla mutlaka paylaşın, benim önerim, tamam.

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Paylaştım ama elimizden bir şey gelmez. Ben diyorum ki: Toplu nafakamı almak istiyorum.

Şimdi bana avukat atandı “Biz sadece şikâyetle bulunacağız, o üç aylık nafakayı ödemezse üç ay ceza alacak.” diyor. Ondan sonra altı ay sonra...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Adli yardımdan gelen avukatın sizden ücret talep etme hakkı yoktur. Sadece dosya masrafı alabilir.

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Ama aldı.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sadece dosya masrafı alabilir, dava masrafı alınabilir sizden. Adli yardım avukatının ücreti barolar tarafından ödenir.

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Şu anda benden 40 TL istedi.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – O da dosya masrafıdır.

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Dosya masrafı. Bir de vekâlet verdim, 80.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Tamam, onlar normal. Yani dava masrafı ve vekâlet masrafını karşılamanız gerekir zaten ama onun dışında herhangi bir avukatlık ücreti ödemezsiniz. Adli yardım, maddi durumu kötü olan, geliri olmayan vatandaşlara yapılan bir avukatlık hizmetidir, onun ödeneği Barolar Birliği tarafından barolara gönderilir. Bu yüzden adli yardımdan yararlanan vatandaşın ücret talep edilmez ama sadece dava masraflarını siz karşılırsınız yani çıkartmış olduğunuz vekâletname masrafıyla beraber.

BAŞKAN – Ama şöyle bir şey çıkıyor, baroların adli yardım birimlerinin biraz eğitimlerinin güçlendirilmesi ve eğitimlerinin artırılması gerekiyor anladığım kadarıyla.

İkincisi de, vatandaşa da bu konuda süreçle ilgili ya kaldığı sığınmaevi yetkililerinden ya da barodan vatandaş da bilgilendirmek gerekiyor. Bunu da kayda geçmesi açısından söylüyorum.

Kurum psikoloğumuz buradaymış, herhâlde bir söz alma talebi var.

KADIN KONUKEVLERİ TEMSİLCİSİ – Kadın konukevlerinde şöyle bir uygulama var: Kadının geldiği süreç içerisinde on gün içerisinde aile içi programlarımız var bizim yeni oluşan. Burada on gün içerisinde kadın gözlemleniyor aynı şekilde çocuğuyla birlikte. Bu tür gözlem sonucunda bir müdahale planı hazırlanıyor kadınlar ve çocuklar için ayrı bir şekilde. Bu dâhilde zaten kadınlarımız ve çocuklarımızla görüşmeler yapılıyor.

Ben de çocuk gelişimci olarak çocukların gelişimlerinin ne seviyede olduğu, ne düzeyde olduğu, yaşadığı herhangi bir travmadan kaynaklanan bir problem var mı, varsa zaten psikolog arkadaşlarımızdan destek alıyoruz bu konuda. İki psikoloğumuz var, iki sosyal hizmet uzmanımız var. Yani sosyal servisi bu şekilde yürütüyoruz yani bu tür çalışmalar yapılıyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Hüsnüye Hanım’ın söz talebi var.

Buyurun.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Misafirlerimiz, hoş geldiniz.

Evet, birinci hanımefendinin boşanma nedeni aile içindeki hoş olmayan bir hareket ama ikinci misafirimize sormak istiyorum: Sizin aile bütünlüğünüzü etkileyen, bu Araştırma Komisyonunun da konusu olan nedenler neydi, yani bozulmasına neden neydi sizin ailenizde?

BAŞKAN – Niçin boşandınız, boşanmanızın gerekçeleri...

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Yani sizi boşanmaya götüren nedenler neydi bize sıralayabilir misiniz?

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Evlendiğimden itibaren...

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 24

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Kaç yıllık evliyediniz?

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Üç yıllık. Evlendiğimden itibaren şiddet görmeye başladım. Bu şiddet yani hamileliğim sürecinde devam etti, çocuk doğduktan sonra da devam etti ve daha çok arttı ve sürekli kapıya, cama vesaireye çıkartmıyor “Şuna mı baktın, buna mı baktın!” sürekli bunlarla evliliğim geçti.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Şiddete sürükleyen bir neden var mıydı? Ekonomik bir neden veya aile içinde üçüncü kişiler...

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Üçüncü kişi filan yoktu, bizdik yani.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Kötü alışkanlıklar...

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Kötü alışkanlığı filan yoktu.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Tamam. Yani keyfi mi dövüyordu?

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Keyfi dövüyordu evet.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Ekonomik durumunuz nasıldı?

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Kendi yağımızla kavrulacak kadar vardı yani öyle diyeyim.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Eşinizin eğitim seviyesi.

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Lise.

HÜSNÜYE ERDOĞAN (Konya) – Teşekkürler.

BAŞKAN – İlave etmek istediğiniz bir şey var mı?

Süre sıkıntımız var.

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Bir de şunu söyleyebilir miyim.

Ailem, eşimle evlenmemi istemediği için, ailemin yanında kalıyordum, bu sebepten dolayı da ailemden de aynı zamanda şiddete maruz kaldım. O sebepten dolayı ben kadın konukevindeyim. Onu da söyleyeyim.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Nasıl evlendiniz, tanışarak mı, başkaları mı aracı oldu?

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Başkası aracı değil.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Ne kadar bir tanışma süreciniz oldu?

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Üç ay.

BAŞKAN – İlave etmek istediğiniz bir şey var mı? Sizi dinleyelim.

Öncelikle size geçmiş olsun diyorum çocuğunuzdan dolayı. Tedavisi devam ediyor değil mi?

BİR KATILIMCI (GÜL) – Evet, tedavisi Dışkapı Hastanesinde devam ediyor.

BAŞKAN – Kaç yaşındaydı çocuğunuz?

BİR KATILIMCI (GÜL) – Çocuğum 6 yaşında.

BAŞKAN – Geçmiş olsun diliyorum, Allah şifa versin.

Eğer ilave etmek istediğiniz bir şey yoksa sizi yolcu edebiliriz.

Çok teşekkür ederim.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Şimdi, katılımcılarımız ayrılmadan önce mutlaka terapi almaları gerektiği konusunda ısrarcı olmak istiyorum.

İlk konuşmacımızın çocuğunun rahatsızlığı, yine kardeşine yapılan taciz, ayrı sizin şiddet görmenez, sizin de bir buçuk yıldır sığınmaevinde olduğunuz ve önceki dönemde çok şiddet görmenez artı ailenizden de şiddet gördüğünüzü ifade ettiniz. Teşekkür ediyorum, çocuk gelişimci arkadaşımız çocukları takip ettiğini ifade etti, iki psikologları olduğunu ifade etti ama ben bir buçuk yıldır sığınmaevinde kalan ve bu kadar çok şiddete maruz kalmış bir kişinin “Terapiye ihtiyacı yok, gerek yok.” ifade edilmesini pek anlamıyorum ve bunu da doğru bulmuyorum.

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Orada bulunduğum süre zarfında çağırıldı, konuşuldu yine.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Düzenli terapi aldınız mı?

BİR KATILIMCI (PEMBE) – İlaç filan kullananlar oluyor, ağır travma şeyleri oluyor ya o durumluk şeyim yok demek istiyorum. Yine konuşuluyordu yani.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Konuşuluyorsa sorun yok.

BİR KATILIMCI (PEMBE) – Terapi aldım evet terapi anlamında.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Ama ilaç tedavisi onu bilemem, onu psikiyatrist karar verir.

KADIN KONUKEVLERİ TEMSİLCİSİ – Düzenli olarak psikiyatri tedavilerine de zaten her kadın gidiyor. Onun dışında dediğim gibi, psikolog arkadaşlar görüşmeler yapıyorlar.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Özellikle ben ilk konuşmacı arkadaşına daha çok özen gösterilmesini rica ediyorum çünkü henüz hiç terapi almamış. Ben de psikoloji eğitimi aldım, psikolojik danışmanım, terapistim aynı zamanda.

BİR KATILIMCI (PEMBE) – İlaçlık safhasında olmadığımı...

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Yok sizden bahsetmiyorum, ilk konuşmacı arkadaşımıza bir tavsiye olarak...

BAŞKAN – Orada bir iletişimsizlik oldu herhâlde Deniz Hanım. Psikolojik tedaviyi psikiyatri olarak anladıkları için herhâlde.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Yok, psikolojik destek olarak terapi de almamış ilk konuşmacı arkadaşımız. Ben şuradaki izlenimime dayanarak Sayın Hocamın da bu konuda belki görüşü vardır, bir an önce terapiye başlamanız gerektiğini düşünüyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 25

Teşekkür ederim katıldığınız ve paylaştığınız için.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum misafirlerimize, zahmet ettiler buraya kadar.

Teşekkür ediyoruz.

Hazırlığı tamam mı KADEM'in?

KADEM'in bir araştırması var bu konuyla ilgili, o araştırmanın bulgularını paylaşacak KADEM Başkanımız Sayın Sare Aydın ve ekibi.

II.- SUNUMLAR (Devam)

7.- KADEM Başkanı Emine Sare Aydın Yılmaz'ın, KADEM'in çalışmaları hakkında sunumu

KADEM BAŞKANI EMİNE SARE AYDIN YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Öncelikle Sayın Başkan ve çok kıymetli üyeler; ailenin bütünlüğünden yola çıkarak meseleleri araştıran bir Komisyon ve bu Komisyonunda yapılan çalışmaları hem Komisyonu ve çalışmalarını takdirle izlediğimizi Kadın ve Demokrasi Derneği olarak ifade etmek isterim. Burada olmaktan da ayrıca memnuniyet duyduğumu, yaptığımız çalışmaları da sizlerle paylaşabiliyor olmaktan bu çalışmaların her ne kadar bazı sivil toplum örgütleri olarak- biraz önce ayrılan Sayın Vekil Dirayet Hanımın ayrılmadan önce söylediği sözler üzerine- ve bağımsız, kendi başına bir şeyler yapmaya çalışan kadınlardan veya kadınlardan olmayan, toplumun meselelerini dile getirmeye çalışan örgütler olarak birtakım şeylere tepki koymak yerine meseleyi derinlemesine incelemek ve ilgili kurum ve kuruluşlarla paylaşmak çok daha makbul ve bu topluma hizmet eden bir sonuç doğurur diye düşünüyorum. Biz de o yüzden, bize gelen, davet edilen her yere elimizden geldiği kadar, fark gözetmeksizin katılmaya çalışıyoruz

Konudan, aile bütünlüğünden yola çıkarak Sayın Başkan, biz aile bütünlüğünün içerisinde boşanma süreçlerini ve boşanmayı, aile bütünlüğünü etkileyen şiddet konusunu anlatacağız ve bu konuda da sizinle mutabakata vararak bir hazırlık çalışması yaptık. O yüzden “kadına yönelik şiddet” dedik. Yani, hani, boşanma konuları diye bir şey geçmişti daha öncekilerinde ama sizin de ifade ettiğiniz üzere, ailenin bütünlüğünü ve sürdürülebilirliğini konu eden her mesele bu masanın mesel esi gibi duruyor.

Bir de çok özür dileyerek, ne kadar vaktim var, ona göre hareket edeceğim?

BAŞKAN – On beş dakikanız var.

KADEM BAŞKANI EMİNE SARE AYDIN YILMAZ – On beş dakika, tamam, teşekkür ediyorum.

Kadının siyasal, sosyal, ekonomik hayattaki statüsünü artırmak üzere, demokratik reformlara destek olabilecek alternatif bir söylem üreten, tek tip kadın anlayışı yerine farklı kadın kimliklerini destekleyen ve bunun mücadelesini veren, kadının, aslında mevcut hayatımızın içerisinde hak ettiği pozisyona ve statüye ulaşmasını sağlamak üzere çalışmalar yürüten fikir, düşünce, strateji, politika geliştiren bir sivil toplum örgütüyüz.

Bu süre içerisinde tabii ki tüm bu söylediklerimi hayata geçirebilmek için çeşitli konferanslar, seminerler, yayınlar, araştırmalar gerçekleştiriyoruz. Bu araştırmalardan bir tanesi de “Değişen Türkiye’de Kadın.” Sizlere bu kitabı getirdik, dışarıdan da temin edebilirsiniz, araştırmamızın kitaplaştırılmış hâli.

Avrupa-Euro bölgesine göre ayrılmış ülkemizde, 12 NUTS bölgesinde, toplam 26 ilde 5.200 ama değerlendirmeye giren 5.036 kadın üzerinden Türkiye'nin sosyoekonomik, kültürel kadın resmini çizmeye çalıştık. Birçok soru sorduk yani evlilikten sosyal hayatlarına kadar, şiddetten siyasal hayata katılımlarına kadar. Türkiye’de 2006’ dan sonra yapılan en geniş çaplı bir araştırma olarak önümüzde duruyor. Bu çalışmada bizler boşanmaya da tabii ki değindik, aile bütünlüğüne de değindik.

Konu itibarıyla, evliliği, ilgili slaytları sizlere sunacağım, diğer slaytlara ilişkin tüm veriyi dediğim gibi, kitaptan temin edebilirsiniz.

“Evliliği yürütemeyeceğimi düşündüğüm anda boşanırım.” diyenlerin sayısı 7,3. “Evliliğimi kurtarmaya çalışırım, olmazsa boşanırım.” diyenlerin oranı yüzde 53. “Her ne olursa olsun boşanmam, evliliğimi sürdürmeye çalışırım.” diyenlerin oranı yüzde 39. Dolayısıyla, Türkiye’de aslında şöyle bir yatkinlik var: İnsanlarda, özellikle de şimdi ikinci slaytta göreceksiniz, yüksek gelirli, refah düzeyi yüksek, eğitim düzeyi yüksek çalışan kadınlarda evliliğini bir şekilde kurtarmaya çalışma eğilimi var. Yani, bu, boşanma süreçlerinin Türkiye’de artıyor olması gibi bir argümanı artık masadan kaldırmamız gerekiyor. Zaten OECD raporlarına da baktığımızda sondan ikinci ülkeyiz, boşanma oranlarını diğer Avrupa ülkeleriyle kıyasladığımızda. Dolayısıyla, aslında aileden yana olan, ailenin bütünlüğünü devam ettirmeye çalışan, aile içerisinde kadın ve erkek arasındaki ilişkilerini bir şekilde kendi anlayışına, kültürel kodlarına göre dizayn etmeye çalışan bir aile yapımız var. Bu aile yapımız kodlarımızdan, tarihimizden, millî, manevî değerlerimizden ve yaşadığımız her şeyden etkilenen bir sistemden yola çıkıyor. Bakın, burada “Evliliğimi kurtarmaya çalışırım, olmazsa boşanırım.” diyenlerde eğitim durumu yüksekler yüzde 74, çalışan kadınlar yüzde 71 ve gelir durumu yüksekler yüzde 75 yani rakamların hep yüksekleri “Ailemi korumaya çalışırım.” tarafında. “Her ne olursa olsun boşanmam, evliliğimi sürdürmeye çalışırım.” diyenlerin de oranı azımsanmayacak düzeyde. Burada ise ters orantı görüyoruz. Eğitim durumu düşük, çalışmayan kadınlar ve gelir durumu düşük kadınlarda yüksek bir oran görüyoruz. Bunu da tabii ki sizler de sosyal dokuyu az çok tahmin edebilirsiniz. Bunun bir sebebi, refah seviyesi düşük, eğitim seviyesi düşük, geliri düşük kadınlarda evlilik tabii ki maddi açıdan onlar için bir güvence ama her şekilde evliliğini sürdürmeye çalışan bu 1.850 kadın için en önemli öncelik “Çocukları düşündüğüm için.” oluyor. Yani, evliliklerde refah düzeyi yüksek, çalışan, eğitilmiş kadında “Evliliğimi sürdürmeye çalışırım.” diyen yüzde 74,4; 47 ve 75’lik dilim, çocuklarının hayatta anne ve babasız ya da ayrı ayrı yetişmelerini istemedikleri için... Dolayısıyla, biz, aile bütünlüğünü sağlarken aile bütünlüğünün

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 26

içerisindeki çocuk faktörünü son derece önemsemek durumundayız. Belki de bu Komisyondaki en önemli çalışma aile bütünlüğü içerisindeki çocuğun konumunun netleştirilmesi olabilir.

Biraz önceki davalarda da hep gördük. Mesela, ilk konuşan beyefendilerden bir tanesi şey dedi: “Boşanma süreci bu kadar uzun sürüyor, öldürseydin on beş yıl yatardın çıkardın, hiç bu kadar boşanma süreciyle uğraşmazdın.” Şimdi, bu algılar ve yargılar olduğu sürece biz aile bütünlüğünü esas alan, esas konumuz olan, çocukların ailenin içerisindeki durumunu bazen görmezden gelebiliyoruz ve meseleyi hep şiddet boyutunda tartışarak esası kaçırıyoruz. Dolayısıyla, daha detaylı şeyleri de kitabın diğer bölümlerinden izleyebilirsiniz.

“Neden boşanmayı düşünmezsiniz?” diyenlerin oranları da burada yer alıyor, durumlarına ve eğitim seviyelerine göre.

Şimdi, şiddet, tabii ki ailenin birlikteliğinde ve sürdürülebilirliğinde son derece etken bir faktör. Sığınmaevinde kalan iki bayanın da açıklaması ve argümanları: “Çok yoğun şiddet görüyordum; tecavüz, cinsel saldırı, kadının aşağılanması...” Ki bunların hepsi fiziksel; tabii, şiddetin başka boyutları da var. Avrupa ülkelerinde ortalama 24 olan, kadına yönelik şiddetle mücadele, refah düzeyi yükselen Kuzey Avrupa’ya doğru gittiğimizde yüzde 46’lara kadar çıkıyor. Oysaki Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının Hacettepe Nüfus Etütleriyle yaptığı araştırmada Türkiye’de şiddet yüzde 39; 36 ile 39 arasında. Yani, şiddetin şeyi yok; coğrafi bölgesi, etnik sınıfı, dini, dili, rengi gibi ya da ekonomik durumu gibi bir şeyi ortadan kaldırmamız gerekiyor. Bazı kesimlerde yüksek, bazı kesimlerde alçak. Bir de şiddetin artık boyutunu da değiştirmemiz gerekiyor. Fiziksel şiddetin ötesinde, ekonomik şiddet, cinsel şiddet gibi, Kuzey Avrupa ülkelerinde yüksek çıkan şiddet şekillerini... Mesela, Türkiye’de özellikle hâlâ daha yasaya kavuşturulamamış, aile bütünlüğünü de tehdit eden iş yerindeki mobbing. Kadının, iş yerinde ruhsal olarak çöküntüye uğraması, iş yerinde dışlanması doğal olarak, psikolojik olarak onun ev hayatını ve aile hayatını da etkilemekte. Mesela, burada henüz herhangi bir çalışma gerçekleştiremedik.

Velhasıl, kadına yönelik aile içi şiddet araştırmasında yüzde 36... Yani, her 14 kadından 4’ü eşi tarafından fiziksel şiddete uğruyor. Ben burada temel şiddeti fiziksel şiddet üzerinden götürüceğim, ekonomik ya da mobbing gibi diğer şiddet, duygusal şiddet üzerinden götürmeyeceğim.

Yüksek refah seviyesinde kadınlar arasında fiziksel ve cinsel şiddete uğrama oranı yüzde 31 iken, düşük refah seviyesindeki kadınlar için bu oran yüzde 43’e çıkıyor.

Şimdi, diğer slaytlara da geleceğim.

Eğitim arttıkça, refah seviyesi arttıkça şiddette azalmanın olduğu kesin, bunu rakamlarla görüyoruz.

Ve yine, Türkiye’de aslında çok net bilmemiz gereken başka konu: Türkiye’de en yüksek şiddet oranı Orta Anadolu Bölgesi’nde yüzde 43, bu oran Doğu Karadeniz Bölgesi’nde yüzde 27. Türkiye genelinde evlenmiş kadınlarda ise yüzde 12’si şiddete maruz kalıyor, cinsel ve fiziksel şiddete. Bunlar, yine, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığından alınabilecek... Ben temel rakamları aldım sizlere.

Türkiye’de her 4 kadından biri şiddete maruz kalırken Avrupa ortalamasında 3 kadından biri... Avrupa’nın Türkiye’yi de içine alan orta, “Mediterranean” ve “Middle-Eastern” dediğimiz Orta Doğu ve Doğu Akdeniz Bölgesinde ortalama yüzde 37, yine Afrika’ya doğru indiğimizde yüzde 36, Amerika Kıtası’na doğru gittiğimizde yüzde 29, refah seviyesinin en yüksek olduğu bölgelerde ise yüzde 25 ve 23 civarında. Yani, hukukun ve yasal düzenlemelerin gerekse infaz kanunlarının en iyi uygulandığı ve uygulama sürecinde olduğunu düşündüğümüz ülkelerde de şiddet oranı ortalama yüzde 25’lerde. Sadece Türkiye’ye has bir durum değil ama aile bütünlüğünü tehdit eden en temel unsurlardan biri olarak karşımıza çıktığı için bununla mücadele etmek durumundayız.

Kadına yönelik şiddetle KADEM neler yapıyor? KADEM bu anlamda, bir kere şiddetin... Ben şimdi biraz önce not alırken “Şiddetin sebepleri nedir?” diye şöyle kafamda toparlamaya çalıştım. Bakın, o kadar çok şey yazdım ki. Bir kere küreselleşme son derece önemli, kitle iletişim araçlarının yaygınlığı. Çünkü biz şiddet vakalarında artık neyle karşılaşıyoruz davaları takip ederken? “Face’den tanıştığı birisiyle yazıştıyordu.”, işte “WhatsApp’a şöyle bir resmini koydu.” Yani, hani bu tahrik indirimleri var ya, erkeklerin mahkemelerde bol bol kullandığı, “Tahrik etti.”, “Kıskançlığım arttı.” ya da “Çok aşırı derecede seviyordum, tutku derecesinde seviyordum, o yüzden kendime hâkim olamadım, yaptım.” gibi, hâkim nezdinde indirime tabi tutulan bu gerekçelerin arkasında günümüzde kitle iletişim araçlarının yaygınlığı ve çeşitliliği yatmakta.

Bir diğeri, hızlı değişim, göç, çarpık kentleşme, sosyoekonomik anlamda sınıfsal farklılıkların fazlalığı, dil, kültürel kodlarımız, altüst oluşlarımız yani kırsaldan kente gelirken -ki bugün mülteci kadınların yaşadığı durumlar- bulamadığımız pozisyonlarımız, hayal kırıklıklarımız, altüst oluşlarımız. Medya, medyanın şiddet dilini meşrulaştırması ve şiddeti anlatırken failin, kıskançlık gibi, o biraz önce söylediğim, tahrik indirimi yaratan, işte “Birisine konuşurken gördüm.” gibi, erkeğin sanki doğal hâliymiş, böyle olursa şiddet uygulayabilmiş gibi, hâkimler nezdinde indirime gittiği gerekçeler bizim medyamızın, medya dilimizin bize yansıttığı. Orada haber verilirken, fail, aşırı kıskançlığından ya da kadının başka birisiyle telefonla görüşüğünü, başka birisiyle aldattığını hissettiği için yaptığı gerekçesini medya haberlerinde gördüğümüzde, şiddeti de sanki fail iyi yapmış ya da yapmak hakkıymış gibi arkadan bir bilincin yerleştirildiğini görüyoruz. Bu dilin kurtarılması gerekiyor.

Yine, geçim sıkıntısı en önemli etkenlerden bir tanesi. Ve yapı, sistem, erkek egemen sistem. Ve yine kadının, sadece cinsiyetinden dolayı ötekileştirilmesi ve dışlanması. Tüm bunların hepsi aslında şiddet olgusunu karşımıza çıkaran parametreler. Bunlar düzeltilmediği müddetçe ya da bunlarda iyileştirmeye gidemediğimiz müddetçe şiddet vakaları karşımıza çıkacak, şiddet vakaları beraberinde aile bütünlüğünü tehdit edecek, boşanmalar, parçalanmış ailelerle karşılaşacağız.

O yüzden, sonucu konuşmaktansa bizi sonuca götüren sebepler üzerinden önleyici politikaları konuşmak ve bu politikalar üzerinden müzakereler yürütmek çok daha önemli diye düşünüyorum ama bu Komisyonda bugün gözlemlediğim kadarıyla, işin

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 27

sonucundan çok işin sürecinde yaşanan sıkıntılar dile getirilmiş ve bu yönde politikaların üretilmesi önerilmiştir. Bu açıdan Komisyonun çalışmasını takdir ettiğimi ifade etmek isterim.

Neler yapıyoruz Kadın ve Demokrasi Derneği olarak? Üç yıldır çok yoğun bir şekilde, 1.400 üyesiyle birlikte 12 ilde yoğun çalışmalar yürütüyoruz. Temel hedefimiz, kadının statüsünü, kadının eşitlik içkını adalet anlayışıyla, kadın ile erkek arasında birbirini tamamlayan, birbirinin üstünü olmayan, ancak insan olarak birbirinin eşiti, sosyal roller ve davranışlar bakımından hakkaniyet ve adalet perspektifinden birbirine yaklaşan bir tamamlayıcılık esasıyla kadının sosyal, ekonomik, siyasal statüsünü artırmayı hedefliyoruz.

Şiddet kapsamında kampanyalar yürütüyoruz. “Çocuktan gelin olmaz” ki burada da bugünkü konu da bunlardan bir tanesiydi.

“Erkeksen öfkeni yen” gibi, dilimize yansıyan, kültürümüzde var olan; işte biraz önce söylediğim, erkeğin sinirlendiğinde ya da kendisinin cinsiyetini tehdit eden herhangi bir durum gördüğünde sanki şiddet onun hakkıymış gibi bir bilinçle yetiştirilen toplumda esas erkekliğin, erkek olmanın böyle bir durumda öfkeyi yenmekle oluşabileceğini söylüyoruz.

Yine “Önce adam ol” söylüyoruz. Çünkü biz boşanmalarda dahi, kavgalarda dahi birbirimize erkek erkeğe, kadın kadına veya kadın erkeğe önce diyoruz ki: “Önce adam ol, ondan sonra gel bizimle konuş.” Yani, aslında adam olmanın kriterlerini biçiyoruz. Tartışmayan, kucaklayan, kavrayan, güven telin eden bir kişi olduğunu söylüyoruz.

“Şiddete hakkın yok” bu sene yaptığımız, burada da temel insan haklarını dikkate aldık. Bir kere, kadın, kadın olduğu için, cinsiyetinden dolayı ayrımcılığa maruz tutulamaz çünkü yaratılmışlar olarak kadın ve erkek birbirinin eşiti. Vazifeler ve sorumluluklar olarak ve doğuştan getirdiği tabii özellikler olarak birbirinin farklısı. Eş değer olarak birbirinin eş değeri ancak tabii ki yedi aylık hamile bir kadın ile erkeği aynı kefeye koyamam, ikisi birbirinin farklısı. Bu farklılıkların dezavantaja dönüşmediği bir adalet anlayışını tesis etmeye çalışıyoruz. Bu kapsamda “Sen de bir insan olarak, ben de bir insan olarak, senin bana şiddet uygulamaya hakkın yok. Sadece kadın olduğum için, toplumun sana yüklediği o üstünlük anlayışından dolayı bana el kaldıramazsın.” anlayışından yola çıkarak böyle bir kampanya yaptık.

Paneller olarak, uluslararası savaşın... Biz tabii, şiddeti, sadece aile bütünlüğünü Türkiye’de esas olarak, birincil konu olarak gündemimize alıyoruz ancak yaşadığımız bir süreç var; ülke olarak, vatan olarak, devlet olarak içinden geçtiğimiz bir süreç var, savaşın mağdur ettiği mülteci kadınlar var, bunların yaşadığı çok büyük travmalar var, bunlarla ilgileniyoruz.

Yine, şiddet konusunu, G20’ nin altında oluşturulan V20 Komitesi’nde yer alarak “community paper” yani sonuç bildirgesininin 6’ncı maddesinde, iş yerlerinde cinsiyetinden dolayı ayrımcılığa uğramanın bir şiddet olduğunu dile getirerek ve bunun için de büyük mücadele ederek bu makalenin, bildirinin içerisinde yer almasını sağladık.

Yine, İstanbul Sözleşmesi, kadına yönelik şiddet panelleri yaptığımız şeylerden birkaç tanesi.

BAŞKAN – Toparlayabilir miyiz lütfen.

KADEM BAŞKANI EMİNE SARE AYDIN YILMAZ – Yasal hakları anlatayım, ondan sonra kapatacağım.

Bizler için esas önemli olan, Kadın ve Demokrasi Derneği olarak, Türkiye’ nin bütün kadınlarını bir araya getirmeye çalışan bir sivil toplum örgütü olarak –çünkü bu mesele bizim meselemiz- dedik ki: “Kadınlar önce haklarını öğrenmek zorundalar.” Bu kapsamda, kadın yasal haklar eğitimi başlattık. Hukuk komisyonumuzda yaklaşık 27 tane gönüllü avukatımız var. Bu gönüllü avukatlar aracılığıyla 15 bin tane kadına yasal haklarını öğrettik ki bu yasal haklarını da 4 tane ana temaya böldük. Bu 4 ana temanın başında kadının evlilik ve boşanmasına ilişkin hükümleri anlattık ve kadına yönelik şiddetle mücadeleyi anlattık ve ev kadınlarının sosyal güvenliğine ilişkin düzenlemelerini anlattık ve medeni haklarını anlattık. Dolayısıyla, 15 bin kadına ulaştık. Bunları devam ettirmeye gayretle çabalıyoruz. Ayrıca, kurumların da bu tür eğitimlere ihtiyacı olduğunu söyleyebilirim.

Yine, kurumlarla, kamu kurum ve kuruluşlarıyla, özellikle Adalet Bakanlığının Mağdur Hakları Daire Başkanlığıyla, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığıyla, barolarla beraber şiddetle mücadele çalışmalarımız devam ediyor.

Yine, hukuk danışmanlığı yapıyoruz. Bakın, bu 15 bin tane kadının yaklaşık 7.500’ ünün bire bir meselelerini dinledik, şiddete ilişkin problemlerine çözüm üretmeye çalıştık. Onlara diğer konularda rehberlik, hukuk danışmanlığı verdik. Bu kadınlardan eğitime gelen veya gelmeyen, bizi medya aracılığıyla, arkadaş aracılığıyla duyan ve bize ulaşmak isteyen, problemini ileten yaklaşık bin kadının dosyasıyla bire bir ilgilendik.

İstanbul Sözleşmesi, yaptığımız çalışmalardan bir tanesi, mobbing yine bu şekilde. Bütün dokümanlarımızı dışarıya bıraktık. KADEM’ in tanıtım broşürü, Kadın ve Hukuk El Rehberi.

Yine, en önemli, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Yasası’yla ilişkili olarak 12 tane STK’ nın, akademisyenlerin ve hukukçuların, sahadan hukukçuların bir araya gelerek oluşturduğu, Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesinde İstanbul Sözleşmesi Çalıştayı’ nı gerçekleştirdik. Bu çalıştayı sonucunda önerilerimiz yer almakta, bunu da dışarıya bıraktık, önerilerimize oradan da bakabilirsiniz; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına, geçen sene, Ayşenur İslam’ a ilettik.

Size önerilerimiz nedir, belki onlardan bahsedebilirim; uygulamaya ve ŞÖNİM’ lere dair tespit ve önerilerimiz.

Bir: Bir kere, şiddetle mücadele, şiddetten korunmaya ihtiyaç duyan mağdurların omuzlarına yükleniyor yani biz faili bırakıyoruz, bu işle mücadele etmeyi mağdurların kendisine yükliyoruz, onunla halletmeye çalışıyoruz. Aslında esas eğitilmesi ve sosyal, zihinsel bir süreçten geçirilmesi gereken erkekler olması gerekirken, biz hep zaten mağdur olanı bir şekilde rehabilite ederken -ki bunu etmek zorundayız- esas rehabilite edilmesi gereken, şiddete tevessül eden faili rehabilite etmeyi unutuyoruz.

Mahkemeler tarafından verilen tedbir kararları şiddet mağdurlarının ihtiyaçlarını karşılamaktan uzaklaşıyor. Kadına yönelik şiddet, sadece bir asayiş sorunu olarak ele alınmakta, oysaki şiddet bir toplumsal sorun; biraz önce saydığım gerekçeler, hepsi toplumun kendi ürettiği sorunlar.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 28

Ve ŞÖNİM'ler az, daha fazla yaygınlaşması gerekiyor ve tek kapı sistemine bir an önce geçilmesi gerekiyor. Mağdurun o kapıdan o kapıya, önce rehabilitasyon, sonra evrak kaydı, sonra başka bir hastanede rapor, bu süreç mağduru da umutsuzluğa doğru yaklaştırıyor.

Özgecan davası tüm Türkiye'nin sahip olduğu bir davaydı. Biz de Özgecan'ı bizzat yerinde, ailesini de ziyaret ederek ve dava sürecine müdahil olarak takip ettik. 3 defa adliyede davaya katıldık ve bir tanesinde başka sivil toplum örgütleri tarafından da şiddete maruz kaldık ama biz başka sivil toplum örgütleri tarafından şiddete maruz kaldık diye yapmamız gereken, toplumsal hayatımızın içerisinde bize düşen rolü yerine getirmeyi ihmal etmedik ki burada da bulunduğumuz gibi.

Kadına yönelik şiddette 4 tane madde öne çıkıyor. Bunlardan bir tanesi, biz bunu iki yıldır, Özgecan'la birlikte dile getiriyoruz, diyoruz ki: Bir kere, faillerin cezaları en ağır cezalarla müeyyideye bağlanmalı çünkü biraz önce hâkime hanımla arada konuşurken... Bu, çocuk gelinlerle ilgili mevzuda 3 bine yakın mağdur, işte arada yaş faktörünün çok az olduğu mağdur aileler var ama cezalar arttıkça ve uygulandıkça o eylemin hayat bulması azalıyor. Şimdi, çocuk gelinler mevzusunda her geçen gün daha aza giden bir rakamla karşılaşıyoruz. O yüzden, şiddette de... Bu, mesela, artık dünya gündemine gelmişken, "İstanbul Sözleşmesi" diye ismini İstanbul verdiğimiz, öncülüğünü Türkiye'nin yaptığı, kadının korunmasına ve şiddetle mücadeleyle ilişkin yasanın çok hızlı bir şekilde hayata geçirilmesi ve en ağır cezalarla ceza verilmesi gerekiyor. İndirimler son bulmalı, tahrik indirimleri –biraz önce söyledim- veya iyi hâl indirimleri. Sadece, kravat taktığı ve ceket giydiği için iyi hâli var ya da saygılı durdu diye -bakın, bunlar hayatımızda olan şeyler- sadece mahkemeye karşı saygılı durdu diye cezası beşte 1 ya da işte sekizde 1, -bilemiyorum, hukukçularımız onu söyleyebilir- indirime gidilebilir.

Yine, kadına yönelik şiddete ilişkin bizim çok radikal bir talebimizdir, özel ceza infaz sistemlerinin getirilmesi. Yani, özel şiddet mahkemeleri kurulacak, o şiddet mahkemeleri sadece şiddet davalarına bakacak, cinsiyetinden dolayı şiddete maruz kalanları... Ki bu kadın-erkek fark etmiyor, bazen erkeklerimiz de cinsiyetinden dolayı şiddete maruz kalabiliyor ve bu özel ceza infaz sistemi sadece şiddetin cezasını ve infazını takip edecek. Çünkü bizlerde 6284 çok güçlü bir yasa, ailenin ve kadının korunması anlamında, temel sorun infazında, uygulanmasında.

Bir diğeri de şiddet mahkemeleri ki bunun örneği yurt dışında, İspanya'da karşımıza çıkıyor. Bu şiddet mahkemelerinden sonra İspanya'da şiddet vakalarının düştüğüne ilişkin istatistikler yer bulmakta.

Ben çok teşekkür ediyorum, isterseniz bitirebilirim burada. Anlatacaklarım çok var ama soru-cevaplara da gidebiliriz.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Şöyle yapabiliriz: Eksikleriniz kalmışa bize yazılı olarak bildirdiğinizde biz rapora dercederiz onu.

KADEM BAŞKANI EMİNE SARE AYDIN YILMAZ – Olur, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sunumu bırakıyorsunuz değil mi?

KADEM BAŞKANI EMİNE SARE AYDIN YILMAZ – Sunumu bilgisayara bıraktım, evet, paylaşabiliriz.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aydın.

Üyelerimizden soru sormak isteyen var mı?

Evet, buyurun.

TÜLAY KAYNARCA (İstanbul) – Öncelikle, gerçekten çok güzel bir çalışma, tebrik ediyorum ben KADEM'in Başkanı ve tüm yönetimini. Yazılı olarak da elimizde olacak, oradan da dökümleri alırsınız. Ben sadece tutanaklara girmesi için Sayın Başkan... Mobbinge ilgili bir cümlesi oldu Sare Başkanımızın. O anlamda, mobbing, daha önce taciz anlamında ya da cinsel taciz yasalarında vardı ama 23'üncü Dönemde, Halide Hanım çok daha iyi hatırlar, o dönemde KEFEK bünyesinde oluşan bir alt komisyon ve o komisyonun da bir raporu hazırlanmıştı ve yasal düzenlemelere bakıldığında da Türk İş Kanunu yani iş hukukuna girişi bizde var şu anda; 1 Temmuz 2012'deki 6098 sayılı Türk Borçlar Yasası'nda psikolojik taciz diyerek de ilk yasal ve hukuk ifadelerimizde yer almış oldu, Yargıtay içtihatlarında da yerini aldı. Çok önemli bir eksikti. İş Kanunu'nda da olması lazım. Belki iş yerlerinde yaşanan, hatta boşanmalara kadar götüren, aile bütünlüğünü etkileyen birçok davaya da giden bir yol. Yani, biz de bunu, 2012'de çıkan, yürürlüğe giren yasa "mobbing"i psikolojik taciz adıyla işliyor, bir; hukukumuzda girdi, iki. Alt komisyon çalışması var. Ancak yapılması gerekenin, adımın tutanaklara girmesi adına, o dönemin ifadesi anlamında ilavesi olsun istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Aydın, teşekkür ediyorum size ve ekibinize.

Araştırmanın tamamını da zaten aldığımızda raporlara dercederiz inşallah, sağ olun.

KADEM BAŞKANI EMİNE SARE AYDIN YILMAZ – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, Hocam, sizi beklettik.

Nevzat Tarhan Hocamız aramızda.

Çerçevemiz malum, onun için ben bir giriş konuşması yapmıyorum, sözü size veriyorum.

Buyurunuz.

8.- Üsküdar Üniversitesi Kurucu Rektörü Prof. Dr. Nevzat Tarhan'ın, ailenin bütünlüğü sorununun çözüm yolları hakkında sunumu

ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ KURUCU REKTÖRÜ PROF. DR. NEVZAT TARHAN – Zamanı iyi kullanmak için hemen başlamak istiyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 29

Önce teşekkür ederim davetiniz için ve böyle, Türkiye'nin kanayan bir yarasını, hem de içe kanayan bir yarasını ele aldığınız için.

İnşallah, buradan çıkacak sonuçlar bir çözüm hâline gelir diye düşünüyorum.

Yalnız burada Sare Hanımın sunduklarına bazı itirazlarım var, isterseniz onu sona bırakayım.

Şimdi, ailenin bütünlüğü konusunda şu ana kadar hep sorun konuşuldu, biraz çözüm odaklı bazı şeylere değinmek istiyorum. Yani, sorunun çoğu boyutu gerçekten biliniyor fakat buna karşı kısa vadeli çözüm ne olacak, orta vadeli çözüm ne olacak, uzun vadeli çözüm ne olacak, bunlarla ilgili... Ve ele alınan çözümler, tabii, hukuka yansıdığı için, yargıya yansıdığı için hep yargısal çözümler üzerinde duruldu.

Yargısal çözümlerin, iki insan arasındaki ilişkiyi düzenleyici bir çözüm olması çok zor yargının, mahkemenin. Kişisel arası ilişkiyi düzenleyen, kişiler arası ilişkiyi düzelteren çözümleri olmaz çünkü yargılar niyetlere karar veremez. Evlilikte de çok önemli olan bir şey niyettir, hatta evlilikle ilgili, niyet sözleşmesi yapılmasıyla ilgili bizim vurguladığımız bir konu var. Çünkü şunu görüyoruz evliliklerde: Özellikle, evlilikte evlilik olgunluğunun olmadığını görüyoruz yani evlenen kişilerde eğer evlilik olgunluğu yoksa bir müddet sonra çatışmalar çıkıyor, küçük sorunlar büyümeye başlıyor; sorun çözme stili geliştiremiyorlar, iletişim stili geliştiremiyorlar, büyüyor, büyüyor ve bir müddet sonra artık iş şiddete kadar gidiyor. Yani, şiddet olaylarının yüzde 80-90'ının büyük ölçüde önlenbilir olduğunu görüyoruz biz, kendi mesleki pratiğimizde.

Burada konuya başlarken biyolojik boyutuyla başlamak istiyorum. Kadın-erkek eşittir ama kadın-erkek farklıdır burada. Sare Hanım çok güzel vurguladı, kadın-erkek farklılığı, biyolojik farklılıklar çok önemli. Burada kadın-erkek beynini görüyorsunuz, sol taraf erkek beyni, sağ taraf kadın beyni. Biyolojik eğilim olarak sol taraf yani mantık, muhakeme, analiz, konuşmayla ilgili beceriler ön planda, sağ tarafta duygular, estetik algılama, müzik, sanat, heyecanlar gibi alan.

Şimdi, Einstein'ın çok yüksek zekâsı var, mükemmel, Nobel Fizik Ödülü almış, mükemmel keman çalıyor, satranç oynuyor, dahi ama duygusal zekâsı yerlerde sürünüyor. Evliliğinin 10'uncu yılında eşine şöyle söylüyor: "Seninle evli kalmamı istiyorsan benden şikâyet etme, yemeğimi üç öğün düzenli olarak odama getir, benden dostluk ve yakınlık bekleme." Bunu hangi kadın kabul eder? Kabul etmemiş ve ayrılmış eşinden.

Şimdi, evlilikte boşanmayı azaltan bir unsur var aslında. Hepimiz yüzümüzde bunu taşıyabiliriz, "Duchenne gülümsemesi" diye pozitif psikolojide, mutluluk biliminde referans olmuş dudak kenarlarımızda ve göz kenarlarımızda çizgiler var. Bu çizgilerin -şimdi gerçi botoksle kaybediyorlar ama- çoğunluğu yukarı doğruysa -yarıdan fazlası- sekiz buçuk yıl uzun yaşıyorlar ve daha az boşanıyor kişiler. Aynaya baktığımızda görebiliriz bunu. Bu, pozitif psikolojide kanıt olarak sunulan, mutluluk biliminde kişinin yüz kaslarını kullanabilmesidir. Genellikle mütebessim kişiler oluyor.

Şimdi, burada, evlilikte şiddet konusu çok önemli. Şiddette şiddet uygulayanların çoğunluğunun beyninin farklı çalıştığı tespit edilmiş. Soldaki antisosyal kişiler, antisosyal kişilerin beyni. Görüyorsunuz, karar verme bölgesi iyi çalışmıyor bu kişilerin. Yani burada evlilikte eşine şiddet uygulayan, karısını öldüren, sonra kendisini öldüren kişilerin çoğunluğuna baktığımız zaman nöropsikolojisi bozulmuş bu kişilerin. Psikolojisini bozan aslında beyinsel boyutu var ve çoğu klinik tedavisi, ilaç tedavisi gereken kişiler. Bunu yapmadığımız zaman bu kişiler şiddete kolaylıkla yöneliyor çünkü gizli depresyonun içinde yer aldığını görüyoruz.

Burada şiddette önemli olan uyuşturucu kullanımı, madde kullanımıyla ilgili bir görsel var. Bu, extacy aldıktan sonra beynin durumu. Sağ taraftaki görüntü beynin ön bölgesi, siyah alan, serotonin depoları boşalmış beyinde, bir doz extacy aldıktan -biliyorsunuz kulüp hâli diyorlar- sonra bütün gece dans ediyor gençler ama ertesi gün perişan oluyorlar, depresif oluyorlar. Üç hafta sonra ancak beyin normal hâline gelebiliyor, böyle bir beyin.

Şimdi, bu da kadın-erkek ilişkilerinde biraz erotizm ve romantizm karıştırılmış bir slayt. Kadın ve erkeğin içinde uyuyan iki tane duygu var. Biri saldırganlık duyguları ve erotik duygular ve romantik duygular. Şimdi, bu erotik ve romantik duygular bir canavar şeklinde de olabiliyor, erkeklerde önemli bir oranda uyuyan bir canavar şeklinde. Bunun harekete ne zaman nasıl geçeceğini bilemiyoruz ve kadın-erkek ilişkisinde mesafenin yakın olması. Popüler kültürün ve modernizmin getirdiği sonuçlarla, mesafenin, saygı mesafesinin, ilişki mesafesinin çok daralması buradaki kötüye kullanımları, ilişkinin kötüye kullanımları gibi sonuçlar ortaya çıkarıyor ve bunun sonucunda şiddet, aile içi şiddet ve boşanmalar bütün dünyada çok artıyor.

Bu, ABD'deki istatistik... Son on yılda ölüm cezasına çarptırılma oranının yüzde 57 artış gösterdiği ABD'de biliniyor. Şiddet içeren bir suçun kurbanı ABD'li oranı yüzde 2,7, cinsel suçlarda 17 yaş altı kurban yüzdesi yüzde 71. Kaynakta yazıyor, burada.

Yine, ABD kaynaklı bir araştırmaya göre, 5-15 yaş arası ortalama genç ABD'li 18 bin taciz, saldırı, kavga ve işkence yolu öğreniyor. Fransa'da 2003 yıllarında basına yansıyan bir haber, 10 Fransız kadından 1'isi kocası ve sevgilisi tarafından dövülüyor. Bu oran -şu anda son rakamları da araştırmak lazım- ABD'de de artmış. Şimdi artık dövülmenin ötesinde öldürülüyor tarzında istatistiklerde artış var. Bütün bunlar...

Yine, ABD Çocukları Savunma Fonu'nun 2001 yılında yayınladığı bir istatistik bulmuştum ben. ABD gençliğinin bir gününün kesiti suç ve şiddeti şöyle özetliyor: 22 saniyede bir şiddet içeren suç işleniyor, 18 yaşın altında 342 çocuk şiddet suçundan tutuklanıyor, 6 çocuk intihar ediyor, 25 gence HIV bulaşıyor, 135 bin çocuk okula silah götürüyor, 2.833 çocuk okulu terk ediyor, ergen annelerden 1.407 bebek doğuyor her gün, bir günde ABD'de, 6.042 çocuk çeşitli suçlardan tutuklanıyor, 17 yaş ve altındakilerden cinsel suçlara kurban gidenlerin yüzdesi yüzde 71, biraz önce söylemiştim.

Bütün bunun gibi görüyoruz ki evlilikte boşanmaya sebep olan, alkol ve madde kullanımı, gizli depresyon, bu maganda erkek tipinin olması. Bizim kültürümüz de maço erkek tipini maalesef yüceltiyor. Bu yüceltme sonucunda, erkeğin eşini dövmesi, eşine şiddet

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 30

uygulaması, onaylanan bir davranış gibi övünülerek anlatılan bir davranış. Bu da kültürümüzde, kadının değişimi ve erkeğin değişimi modernizmde paralel gitmiyor. Kadın değişimi özgürlük... Bu feminizmin özgürlük talebini kadın daha iyi satın aldı Türkiye’de. Erkekler bunu şu anda satın alamadılar, hatta tam tersine bir direnç var. Kadının özgürleşmesini kadın-erkek savaşları hâline dönüştüren bir eğilim de ortaya çıktı ve erkek feminist bakış da kadın feminist bakış da aileye zarar veriyor şu anda yani aileye zarar veriyor. Özellikle kadın-erkek ilişkisinin rekabetçi bir ilişki tarzında olması güzel bir şey, kadın-erkek ilişkisinin barışçıl bir rekabet içinde olması ama savaşçı bir rekabete dönüştürürse eğer feminist söylemler kadın-erkek ilişkisini, kadın-erkek savaşlarına sebep oluyor ve evlilik kurban oluyor. Bunun için evliliği kurban etmeyen kadının özgürleşme hareketine ihtiyacımız var. Bunun için ailenin korunması ve aileyi bir arada tutan değerlerin yaşatılması çok önemli. Aile canlı, aile bu nedenle sadece dinamik olmayan bir varlık değil, sürekli değişiyor çünkü çocukluk dönemlerinde hayat senaryolarını öğrenmiş iki genç evleniyorlar, senaryolar aynı ama aktörler değişiyor, babasının yerine eşi geliyor yahut da annesi yerine kayınvalide geliyor. Bu gibi etkenler nedeniyle değişiyor. Yeni senaryo yazmayı öğrenmesi lazım. Bunu öğrenemiyorlar ve aile kültürü, ailede paylaşılan değerler, senaryolar, normlar, bütün bunları yani kendi kültürümüzü koruyarak modernleşmemiz çok önemli burada. Biz, özellikle...

Daha önceki vekil hanımefendi “Türkiye’de yüzde 3 boşanma oranı.” dedi ama -şu andaki resmî istatistiği bilmiyorum- evlenme hızından daha hızlı Türkiye’de boşanma hızı. Yani bu nedenle bugün böyle ama on sene sonra, yirmi sene sonra çok daha farklı bir istatistik önümüze çıkabilir. Aslında tam zamanı şimdi yani aileyi korumanın ve ailedeki değerleri, bağları güçlü tutmak için gecikilmiş değil. Şu anda onu rahatlıkla söyleyebiliriz.

Yani özellikle de ailede birçok çift terapistleri, psikolojik danışmanlar, farkında olmadan Batı kültürünün eğitimini almış danışmanlar yani evlilikte boşanma terapisti gibi çalışıyorlar. Bir çatışma yaşıyor. Ben, öyle bir dış hekimi arkadaşın örneğini yaşamıştım. Bir meslektaşına gitmişler -ailece tanıdığı- dış hekimi arkadaş ve eşi. O da gitmiş, “Ben senin kocanı tanıyorum, o cins bir adamdır, onunla evli olunmaz, boşan git.” demiş ona. Kadın telaşla bana geldi “Ya, ben boşanmak istemiyorum, eşimle ilişkiyi düzeltmek istiyorum.” dedi ve aile bütünlüğüne önem verilen çift terapisi programını uyguladık ve evlilikte ilişkileri düzeldi.

Şimdi, burada “Bize gelme, mahkemeye git.” diyen çift terapistleri varsa böyle durumlarda boşanma artar. ABD’de boşanmanın artma sebeplerinden birisinin de çift terapistlerinin olduğu biliniyor ve yüzde 50’nin üzerine çıkmış durumda gelişmiş ülkelerde boşanma hızı.

Ailenin de kişiliği var, bireyin de kişiliği olduğu gibi, ailenin de ruhu var. Bütün bunları, artı aile içerisindeki dengeleri –tabii ayrıntıya girmek istemiyorum- düşünmek lazım.

Devam edelim... Ailede de liderlik var. Mesela, erkek mi lider olacak ailede, kadın mı lider; hep bu tartışılır. Yani liderlik tartışmaları içerisinde genellikle bizim kültürümüz şöyle bir rol biçmiş: Aile içi dinamikte son sözü kadın söyler, aile dışı dinamikte son sözü erkek söyler gibi bir kültürel paylaşım var. Bu paylaşım aslında aileyi besliyor yani aileyi besliyor. Ama öyle erkekler var ki tabii yani dışarıda çok iyi, herkesle çok iyi geçiniyor, çift kişilikli erkek tipi var ama eve geliyor, evde terörist. Hatta Anadolu’da -biraz argo olacak ama- bu erkekler “Elin iyisi, evin ayısı.” deniyor. Yani bu tarzdaki kişilikler ortaya çıkıyor ve katlanan evlilikler ortaya çıkıyor, eşine katlanan, dışarıya karşı iyi bir rol oynuyor bu tarz çift kişilikli kişiler ve böyle durumlarda, biz, ailelerde aile tutum ölçekleri, aile yönelim ölçekleri, aile durum ölçeği gibi ölçekler uyguluyoruz, ilişkinin profilini çıkarıyoruz; ilişkinin güçlü yönleri, zayıf yönleri, sorun çözme stili, iletişim stili, bunları çıkarıyoruz ve burada –bir önceki slayta tekrar dönebilir miyiz- koruyucu ve müdahalecilik düzeyi, anne babanın anne rolü, baba rolü, eş rolü... Mesela iyi bir iş adamı oluyor dışarıda ama evde iyi baba olmuyor, iyi eş olmuyor, sadece iş adamı rolü iyi onun, baba rolü iyi değil, eş rolü iyi değil ve bu rolleri... Hatta bir albay arkadaşımız vardı, görevdeydim o zaman ben, şey dedi, “Ya, benim 15 yaşında çocuk var. Birlikte bin tane asker var, şu kadar yüzbaşı, şu kadar binbaşı ne dersem yapıyorlar, benim çocuk beni dinlemiyor.” dedi. “Niye dinlemiyor biliyor musun? Sen evde pijamalı dolaşıyorsun da ondan.” dedim yani senin iş yerindeki rolün komutan rolü, evde komutan rolü değil ki baba rolünde olacaksın sen yani çocuğu ikna etme yöntemi farklı. Rol paylaşımlarını bilmiyoruz ailede.

Aileyi bir arada tutan değerler... Burada özet olarak 10 tane ana başlık var. Mesela burada “danışma” demiyoruz, “conferring” diyoruz. Bunun Türkçedeki en iyi karşılığı “meşveret” olarak geçiyor yani eşitler ilişkisi. Hatta aramızda Karadenizli varsa, kusura bakmasın...

ERGÜN TAŞCI (Ordu) – Ordu var.

ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ KURUCU REKTÖRÜ PROF. DR. NEVZAT TARHAN – Ordu var.

Bir Karadenizli aile gelmişti “Böyle, haftada bir aile içi oturma yapın ve oturumun sonucunda bize sonucu raporlayın.” dedik. Üç hafta sonra geldiler, “Ne yaptınız aile içi oturumda yani kadın-erkek ilişkisini, aile içindeki işleyişi eşitler ilişkisi yapmak için?” dedik. Bir araya geldiklerinde silahı çıkarmış baba, masaya koymuş “Hadi konuşalım.” demiş. Gerçekten yaşadım, bu şaka gibi ama. Yani böyle tabii yüzde 50 şaka, yüzde 50 gözdağı verme var. Bu bizim kültürümüzdeki baskıcı özelliklerin aileye yansımaları görüyoruz ve onun için “danışma” değil, “meşveret” diyoruz, karşılıklı yatay ilişki. Hatta çocukla konuşurken ayakta konuşmayın, eğilerek göz hizasında konuşun tarzında. Eşitlik aynı şekilde, özerklik, hakkaniyet, sevgi, saygı, güven, paylaşımcılık. Mesela aile için eskiden “sevgi yuvası” deniyordu, şimdiki bilimsel literatürde “sevgi yuvası” değil, “güven yuvası” olarak tanımlanıyor yani sevgi olursa güven oluşuyor, güvenin olmadığı durumda sevgi de zarar görüyor, onu da öldürüyor, “Ya benimsin ya toprağın!” diye bir algı ortaya çıkıyor. İşte bu sevginin kötüye kullanımı da söz konusu. Bu nedenle sevgi, saygı, güven ilişkisinin birlikte olması, paylaşımcılığın, maddi kazanımlar, manevi kazanımlar gibi aileyi bir arada tutan değerler önemli.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 31

Ailede duygusal zekâyla ilgili çalışmalar çok fazla var. Bu Goleman'ın kitabında 12 yaşın altında öldürülen çocukların yüzde 57'sinin anneleri-babaları tarafından katledildiğini belirtiyor, bak, yüzde 57'sinin ve bunu bunun için, aile içi şiddeti sadece kadına yönelik şiddet tarzındaki yaklaşımla ele almak konusunda ben Sare Hanım'ın söylemlerine bir ilave yapmak istedim yani burada kadına yönelik şiddet tabii ki onaylanmaz, tabii ki karşı çıkılmalı, bununla ilgili medya kampanyaları yapılmalı ama en çok, anneden, babadan çok, kurban çocuk yani aile içi şiddette kurban olan çocukları çünkü bizim hukuk sistemimizde de bütün çocuk ruh sağlığı çalışmalarında da "çocuğun yüksek yararı" diye geçer. Çocuğun yüksek yararını göz önüne almayan hiçbir sistem, hiçbir düzenleme burada sonuç vermiyor. İşte mağdur olan babalara bakıyoruz, çocuğun yüksek yararı göz önüne alınmamış, bunun sonucu oluyor. Kadının yüksek yararı değil, çocuğun yüksek yararı ve genellikle çocuk... Çift terapistleri şunu yapıyorlar ve bizim meslektaşlar da bunu çok yapıyor maalesef: "Aile önemli değil, sen önemlisin." diyorlar. "Ben önemliysem, o zaman niye eşimin sıkıntısını, çocuğumun sıkıntısını çekeyim, boşanırım hayatımı yaşarım." diyor. Böyle, ailedeki bencillik de ve ego savaşları da boşanmanın en büyük sebebi. Bu nedenle...

Çocukluk çağı travmalarının çoğuna baktığımız zaman –slaytları daha sonra inceleyebilirsiniz- şunu görüyoruz ki çocukluk çağı travmalarında, çocukların çoğu duygusal ihmal nedeniyle travma oluyor. Hatta bunlara şunu diyoruz: "Mesafesiz terk ediş." Yani anne-baba evde ama anne kendini temizliğe vermiş ya da kendini çalışmaya vermiş, çocuğa zaman ayırmıyor, sadece yedriyor, içiriyor, giydiriyor, mesafesiz terk edilmiş çocuklar da duygusal ihmal yaşıyorlar yani bırakın dövme, fiziksel ihmal, istismar, duygusal ihmal, istismar da çocuğun gelişen ruhunda çok derin etkiler ortaya çıkarıyor.

Sona doğru, son slaytlarımız... Burada şunu görüyoruz: Şimdi, yani kısa vadeli çözüm ne olabilir? Ailede böyle bir travmatik durumlar yaşanıyor, kısa vadeli çözümler de... Şimdi, millî eğitim sistemimiz, okullardaki eğitimi önemsiyor ama bir çocuğun öğrendiği, bir insanın öğrendiği bilgilerin yarıdan fazlası 0-6 yaş arasında öğreniliyor yani asıl çocuğa eğitim verilecek yaş 0-6 yaş arası. 0-6 yaş arasında çocuk aile ortamındaki eğitimi alıyor. Eğer annelik pratikleri, babalık pratikleri iyiyse çok iyi bir nesil yetişir. Eğer aile içerisindeki dinamikler iyi değilse, mesela burada karı koca geçimsizliği bir etkidir, annenin fazla müdahaleciliği etkidir, babanın ilgisizliği bir etkidir, bütün bu etkenler çocuğun gelişen ruhuna sanki travmalar olarak yerleşiyor, ileri hayatta onun önüne, ortaya çıkıyor.

Ben burada şunu düşünüyorum: Bunu bazı belediyeler yapıyorlar şu anda, "Aile okulları" tarzında aile danışmanlarından, çeşitli kalkınma ajanslarından projeler olarak "aile okulları" tarzında eğitimler veriyorlar ve anneler babalar çok ilgi gösteriyor, çok güzel sorular soruluyor, eğitimler alınıyor. Bu zorunlu bir prosedür hâline getirilebilir yani belediyeler, bunu kalkınma ajansı projeleri değil de sürekli bir kaynak ayrılarak... Yani şöyle güzel bir Çin atasözü var: "Eğer kısa vadeli bir kazanç elde etmek istiyorsanız bir sene buğday ekin, orta vadeli kazanç istiyorsanız ağaç dikin, uzun vadeli kazanç istiyorsanız insan yetiştirin." deniliyor. Onun için 0-6 yaş arası çocuğun eğitimine yatırım yapmak, Türkiye'nin elli sene sonrasına yatırım yapmak. Bu da devletin sorumluluğu, anayasal görevi aynı zamanda. Bu nedenle aile içerisindeki çocukların gelişimine yapılacak yatırım uzun vadeli bir yatırım, çocukların eğitimine yapılacak. Bu ihmal edilmemeli. Aile içerisindeki kısa vadede atılabilecek, belediyelere verilecek... Çeşitli sığınmaevleri belediyelerin kontrolüne verildi. Hatta belediyeler açarken bunu duyurarak açmak istedi. Bazı belediyeler bize geldiler "Sakın ha!" dedik çünkü sığınmaevini duyurursanız, erkek öğrenir bunu, orayı basar. Onun için bu gizli olacak. Onun üzerine belediyeler gönülsüz olmaya başladılar bu konuda. Sığınma evlerinde hani "Benim sığınmaevim var." diye bir şey yapamadıkları için yani ilan yapamadıkları için şu anda çok sahip çıkmıyorlar. Ama aile okulu öyle değil, aile okulu tarzında, aile eğitimi programlarına belediyeler sahip çıkarlar, hem de sığınmaevi açmaya ihtiyaç daha az olur.

Kısa vadedeki çözümlerden bir diğeri de benim burada gördüğüm, hukukun uygulamasıyla ilgili yaşanan zorluklar var ve aile mahkemelerinin ciddi bir iş yükü dışında psikolojik yükü de var. Buna karşı, ben, kendi adıma, şimdi gittiğimde üniversitedeki arkadaşlarımıza, Adalet Bakanlığıyla birlikte aile mahkemelerine yönelik bir eğitim destek programı gibi bir program yapabiliriz diye teklif edeceğim. Hatta TÜBİTAK, aile içi şiddetle ilgili çağrı açtı. O çağrıda... TÜBİTAK bile artık sosyal projeler için çağrı açıyor. Bu çok güzel. Yani, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, eskiye göre çok güzel çalışıyor, çok güzel şeyler yapıyor ama yeterli değil muhakkak çünkü çok uzun yıllar boş kalmış ve modernizeden en çok etkilenen alanlar. Bu tarz projelere ihtiyaç var.

Kısa vadeli çözümlerden birisi de hukukun yükünü azaltacak bu ombudsmanlık sisteminin, anlaşmazlık çözümünün, mahkemeden önce bir sistem oluşturulabilirse eğer... Çünkü boşanan kişinin -mahkeme yoluyla- yüzde 20'si geri dönüyorlar bir sene içinde. Yapılan istatistikler burada şunu gösteriyor ki demek ki o dönemdeki kişilerin anlaşmazlık çözümüyle ilgili yeterli adımlar atılamamış ve hukukçuların üzerinden bu yükü alıp, yine hukukçuların içinde olduğu ama aynı zamanda aile danışmanlarının da içinde olduğu bir ombudsmanlık sistemiyle anlaşmazlık çözümü. Çünkü aile danışmanlığı eğitiminde en çok ilgi çeken dersler anlaşmazlık çözümü dersleri oluyor çünkü taraflara sorun çözme becerisi kazandırılıyor. Bakıyoruz ki çoğu problemlerde sorun çözme becerisi kazandırmadıkları için çiftlerin oluyor.

Diğer üzerinde durulması gereken bir konu da ailede şimdi sivil toplum örgütlerinin yapacakları var. Mesela STK'lar. ABD'de bununla ilgili STK'lar başladı. Gençler arasında "Gerçek aşk bekler" diye kampanyalar başlıyor. Birbirine aşık oluyor, küçük yaşta evliliklerle ilgili özellikle, lise ergen çocuklar, ergen anneler en büyük sorun. Şimdi bunu önlemek için "Gerçek aşk bekler" tarzında kampanyalar başlıyor. Bir genç kız, bir genç erkek birbirine aşık olabilir, lise aşklar biliyorsunuz. Lise aşklar, mevsimlik aşk gibidir, altı ay sonra unuttur, akıllarında bir şey kalmaz. Böyle aşklar... Ama farkında olmaz, ergen olduğu için onlar sonunu düşünmeden hareket ediyorlar, mantıktan çok hisleriyle hareket ediyorlar. Bu dönemde ebeveyn gözetimi ve rehberliğine ihtiyaç var ve burada medyanın farkında olmadan yaptığı ciddi bir yanlış yönlendirme var. Mesela şu anda izdivaç programları aileye zarar veriyor

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 32

yani şu andaki evlilik programları ciddi şekilde virüs gibi ailenin içerisine giriyor çünkü izdivaç programlarına, evlenme programlarına çıkanların çoğu psikiyatr hastası kişiler; onu söyleyeyim. Hastaneden taburcu olduktan sonra bakıyoruz, bir iki hafta içinde programda görüyoruz, orada çok iyi rol yapıyorlar. Kadın erkeğin cinsel ihtiyaçları, kadının da işte geçim ihtiyaçları, menfaatleri, ikisinin bir arada sunulduğu bir program hâline geliyor yani sanki evlilik programı değil de koç katımı programı gibi bir program hâline geliyor. Bu programlarla ilgili RTÜK'ün daha ciddi bir şekilde üzerine düşmesi ve aileyi zehirleyen bu tarzdaki programların iyi sorgulanması gerekir diye düşünüyorum.

Yani benim hızla toparlamak istediğim bunlar. Eğer soru olursa devam ederim.

BAŞKAN – Hocam, teşekkür ederim.

Eğer eksik gördüğünüz, anlatamadıklarınız varsa, düşünürseniz, yazılı olarak da sizden alabiliriz.

Ben sadece bir şey sormak istiyorum. Şimdi, az önce de söylediniz, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları pek çok aile eğitimleri yapıyor. Bakanlığın en kurumsal olan yani eski bir Bakanlık çalışanı olarak iyi bir çalışma olduğunu düşünüyorum Bakanlıkta. Fakat benim şöyle de bir endişem oluyor: Bunların bir akreditasyon sorunu ortaya çıkıyor mu? Yani bunun bir standarda bağlanması gerekiyor mu diye bir soru var aklımda. Çünkü yerel yönetimler yapıyor, STK'lar yapıyor. Kişilerin eğitimleri, o formatörlerin eğitim standartları vesaire bu konuda bir standart çalışma var mı?

ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ KURUCU REKTÖRÜ PROF. DR. NEVZAT TARHAN – Aile danışmanlığıyla ilgili 450 saatlik –yanılmıyorsam- bir eğitim zorunluluğu getirildi, aile danışmanlığı sertifika programı fakat bu programlar maalesef tutmadı, yürümedi. Yürümemesinin sebebi de yine, uygulayıcıların burada kötü niyeti var. Maalesef, hiç derse gitmeden sertifika dağıtıldı. Hiç derse gitmeden sertifika dağıtıldığı için bir faydası da olmadı. Hatta biz telefonla sorduk bazı yerlere, şöyle dediler: “Zaten siz psikologsunuz, buna lüzum yok ki siz paranızı yatırın, şu kadar ay sonra verelim sertifikayı.” Böyle diyen merkezler oldu maalesef.

BAŞKAN – Bir o, bir de şeyi soruyorum yani mesela belediye, bir yerel yönetim, bu konuyla ilgili bir merkez açacak. Orada çalıştıracağı personele bir standart ya da o personelin özel bir eğitimden geçmiş olma şartı...

ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ KURUCU REKTÖRÜ PROF. DR. NEVZAT TARHAN – Aile danışmanlığı yüksek lisans programları yapılmalı çünkü o yüksek lisans programları ciddi oluyor, ders AKTS'li oluyor, ders kayıt sistemi oluyor ve üniversite senatosu tarafından kontrol ediliyor. Sertifika programı değil, yüksek lisans, tezsiz yüksek lisans yapılırsa o bile birçok eleman yetiştirilmesini sağlar.

Bakın, o sığınmaevinde mesela 2 tane psikolog varmış, çocuk gelişimci var. Bunları duydukça demek ki zaman içerisinde bu kişilerin yalnız formatör şeklinde yetiştirilmesi, kurum içi eğitimler alması... Çünkü aile danışmanı öyle ki bir sözü... Cerrahın bir hatasını görüyorsun, hasta ölüyor ama bunun hatasında hasta intihar ediyor burada, görmüyoruz onu ya da boşanıyor, görmüyoruz yani görünmeyen sonuçları var. Sorumluluk isteyen vebalili bir iş bu aile danışmanlığı. Bu nedenle bu vebali veren eğitimler oluşturulması lazım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Hocam.

Deniz Hanım size de söz vereceğim. Yalnız Aile Bakanlığını dinleyeceğiz, süremiz çok daraldı, Genel Kurul da açılacak.

Buyurun.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Hocam, her şeyden önce bilgilerinizden yararlanma fırsatı bulduğumuz için teşekkür ediyorum. Kitaplarınızı da sevak okuyorum.

Bir sözünüzü özellikle nükleyle cevaplamak istiyorum. Danışman arkadaşımız biraz kötü bir yönlendirme yapmış. Derler ya: “Doktorun kötüsü candan, hocanın kötüsü dinden eder.” Terapistin kötüsü de aileden ediyor belki diyebiliriz. Ama şunu da kabullenmemiz gerekir ki, siz hocanızsınız, çok iyi bilirsiniz, terapistlik farklıdır, psikoloji mezunu olmak, psikolojik danışmanlık mezunu olmak terapistlik için yeterli değil, çok özel eğitimlerden geçilmesi gerekiyor. Aile danışmanlığı konusunda maalesef psikoloji temelli olmayan alanlardan çıkan arkadaşlarımızın bu alanda eğitim alması verilen hizmetin kalitesini de sorgulamamıza sebep oluyor.

Aile danışmanlığı sertifika programına ben de katıldım, Dokuz Eylül Üniversitesinde katıldım, bire bir dersleri takip ederek, giderek katıldım ama şunu açıkça ifade edebilirim ki evlilik ve terapi eğitimlerinde -yine değerli hocalarımızdan da aldım ben- aile danışmanlığında verilen eğitimler bir aileye terapi yapmak için yeterli değil; o bir gerçek, onu da bir ayırmak gerekiyor. Bir unvan karışıklığı olduğu konusunda bir düşüncem var benim, kararım var ve daha önceden de bunu Türk Psikologlar Derneği Başkanımız Gökhan Bey buradaydı, ona da ifade ettim. Aile danışmanlığı, bu sertifika programları çıkmadan önce yüksek lisans programı dâhilindeydi. Yüksek lisansa girmek kolay değildir, o eğitimi tamamlamak kolay değildir. Aynı unvanı kısa dönemli bir sertifikayla herkese vermek de doğru değildir. Burada bence görev karmaşaları çok oluyor. O konuyla ilgili de çalışmamız gerekiyor muhtemelen. Belki de size “Danışmana gittim, bana böyle dedi.” diyen aile, bilemiyorum, kökenini biliyor musunuz gittikleri kişinin, bir aile danışmanı, psikoloji eğitimi almamış bir aile danışmanı veya daha da kötüsü kişisel gelişim uzmanı olup ya da enerji verenlerden olup terapi yapıyor...

ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ KURUCU REKTÖRÜ PROF. DR. NEVZAT TARHAN – Psikiyatri stti maalesef.

DENİZ DEPBOYLU (Aydın) – Eyvah!

Tamam, ben geri alıyorum.

Bu konuda, ben, aile terapileri, evlilik terapileri konusunda daha ciddi eğitimlere tabi tutulması gerektiği konusunda sizinle hemfikirim.

Çok teşekkür ediyorum.

T B M M

Tutanak Hizmetleri Başkanlığı

Komisyon : Aile

Tarih :24/02/2016

Saat :

Kayıt:Araştırma

Stenograf :

Uzman : Sayfa: 33

ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ KURUCU REKTÖRÜ PROF. DR. NEVZAT TARHAN – Estağfurullah.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Emine Hanım, size de söz vereceğim.

Komisyonun gündemi var.

Evet, devam edelim.

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) – Hocam, açıklamalarınız için teşekkür ediyorum.

Benim dikkatimi çeken bir husus ombudsman meselesiyle ilgili. Aslında bizim hukukumuzda ara buluculuk müessesesi var ama ancak bu ara buluculuk sadece hukuk davalarında geçerli, boşanma davalarında geçerli değil. Belki bu öneri olarak da getirilebilir çünkü aile mahkemelerinin yükü çok fazla ve hâkimler sınırlı olarak psikoloğa yönlendiriyor eşleri. Onlar da sadece belki bir gün dinleyebiliyorlar. Belki bu ara buluculuk müessesesi kamu düzeni de dikkate alınarak boşanma davalarında da uygulanabilirse çünkü dava hakkını ortadan kaldıran bir durum değil, ara bulucuya gidilir, belirli bir süreç ve oradaki hususlar gizli tutulur, ancak orada çözülemese yeniden bir mahkemeye intikal ettirilebilir. Belki bu boşanma davalarında da ara buluculuk müessesesinin ne tür işleyeceği konusunda da çözüm önerileri getirilebilir diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Evet, bu konu daha önce Aile Bakanlığında çalışılan bir konu ama şöyle bir kamuoyu algısı oluşuyor: Tutanaklara geçsin diye söylüyorum özellikle bunu. Böyle bir kurum talep edildiğinde sanki boşanmadan vazgeçirmek gibi bir algı oluşuyor. Hâlbuki gördük ki biz davalarda, bugün babaları da dinledik, daha önce kadınları dinledik, ne yazık ki kişiler iletişimlerini sağlıklı kuramadıkları için boşanma sürecini de sağlıklı yönetemiyorlar yani boşanılabilir ama bu süreç, gördük, çocuklar üzerinden intikam almaya varan bir sürece kadar gidebiliyor. En az çatışmayla o süreci götürmek çünkü çocuklar var olduğu sürece ilişki devam edecek, annelik ve babalık ilişkisi. Bu danışmanlık mekanizmasının aslında çatışmayı minimize eden bir mekanizma olarak öngörülmesi noktasında -kayda geçmesi için söylüyorum bunu- vazgeçirmek gibi algılanmasının yanlış algı olduğunu düşünüyorum çünkü çatışmalı boşanmaların sonuçlarını Komisyon kurulduğundan beri dinliyoruz. O anlamda önemli olduğunu düşünüyorum.

Hocam, var mı ilave etmek istediğiniz bir şey?

ÜSKÜDAR ÜNİVERSİTESİ KURUCU REKTÖRÜ PROF. DR. NEVZAT TARHAN – Teşekkür ederim, sabırla dinlediniz.

BAŞKAN - Tabii şunu da ifade edeyim: Biz, Adalet Bakanlığı temsilcilerini henüz daha dinlemedik. Hâkimlerimiz gelecek, burada mevcut durumla ilgili bizimle görüş paylaşacaklar ileriki tarihlerde. Bugünkü boşanmış babaların konusu da velayet konusu da o konuların içinde. İlerleyen zamanlarda Adalet Bakanlığı temsilcilerinden de bu konuyu dinleyeceğiz.

Ben katılımcılarımıza teşekkür ediyorum sunumları için. Şehir dışından gelen misafirlerimiz var, onlara da özellikle ayrıca teşekkür ediyorum bugünkü programlarında Komisyonumuza yer verdikleri için, sağ olunuz.

Komisyon şehir dışı seyahat programlarımız başladı biliyorsunuz, yerinde inceleme programlarımız. Kilis ve Urfa'yı tamamladık. Boşanma verilerinde 1'inci il olarak çıkan Antalya'yı 13-14 Mart... 13 Mart gece gidiliyor tabii, 14 Mart tam gün bir program öngörülüyor. Pazartesi gününe gelen bir takvim bu, bütçe görüşmelerinin akabinde. Komisyon üyelerimizle bunu paylaşmak istedim. Uzmanlarımız belirliyor çalışma takvimini o anlamda. Bütçe görüşmelerinin akabinde böyle bir günlük bir Antalya seyahati planlıyoruz. Bunu da görüşlerinize açıyorum.

Teşekkür ederim.

Kapanma Saati: 13.32

